

ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ
KARAR DEFTERİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ
Emre ÖZİzMİRLİLER
(Yüksek Lisans Tezi)
Eskişehir, 2017

**ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE
CEMİYETİ KARAR DEFTERİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Emre ÖZİzMİRLİLER

**T.C.
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

**Tarih Anabilim Dalı
T.C. Tarihi Bilim Dalı
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Eskişehir
2017**

T.C.
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Emre ÖZİZMİRLİLER tarafından hazırlanan “Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi” başlıklı bu çalışma tarihinde Eskişehir Osmangazi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddesi uyarınca yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak, Jürimiz tarafından Tarih Anabilim / T.C. Tarihi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye

ONAY

.../ .../ 2017

(İmza)

Prof.Dr.Hasan Hüseyin ADALIOĞLU

Enstitü Müdürü

...../...../2017

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin/projenin Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Yönergesi hükümlerine göre hazırlandığını; bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmanın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla taranmasını kabul ettiğimi ve hiçbir şekilde intihal içermediğini beyan ederim. Yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması halinde ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Emre ÖZİZMİRLİLER

ÖZET

ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ KARAR DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZİzMİRLİLER, Emre

Yüksek Lisans-2017

Tarih Anabilim Dalı

T.C. Tarihi Bilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Mesut ERŞAN

I. Dünya Savaşı'nın galip devletlerinin Osmanlı Devleti ile imzaladıkları Mondros Mütarekesini uygulama şekilleri Türkiye'yi yok etme çabalarını gözler önüne sermiştir. İşgallerin ve azınlık saldırılarının başlaması Türk Milletine kendi olanaklarıyla direnmekten başka bir çare bırakmamıştır. İşgalcilerin ve azınlıkların saldırısına uğrayan bölgelerdeki halkın canının ve namusunun korunması Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyetleri ve Kuvâ-yı Milliye tarafından sağlanmıştır.

Güney Cephesinde teşkilatlanan ve işgal güçlerine karşı önemli başarılar kazanan Kuvâ-yı Milliyelerden biri de Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesidir. Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesinin gerek kendi bölgesi gerekse işgale uğrayan ve zor durumda olan bölgeler için almış olduğu kararların yazıldığı ve faaliyetlerinin takip edildiği defter Milli Mücadele için önemli ve birinci elden bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Tez konumuzu oluşturan bölüm, *Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin* 7-66. varaklarıdır. Bu varaklar arasında 103 karar bulunmaktadır. Milli Mücadele Döneminde Ulukışla kazasında Kuvâ-yı Milliye ile ilgili yaşanan gelişmelerin ve kararların yer aldığı defter, dönemin siyasi, askeri ve sosyo-ekonomik yönlerine ışık tutmakla birlikte Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti ve Ulukışla Kuvâ-yı Milliye örgütünün Milli Mücadele Dönemi içindeki yeri ve önemi hakkında fikir vermektedir.

Bu çalışma, Milli Mücadele Döneminde önemli bir işlev gören Ulukışla kazasına ait Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin transkribe edilmesi ve değerlendirilmesi amacı ile yapılmıştır.

Defter bugünkü alfabe ile yazılmış ve bu yazım sırasında basit transkripsiyon kuralları uygulanmıştır. Transkripsiyonu yapılan metinler, tarihsel bakış açısı ile değerlendirilmiştir. Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defteri şekil ve içerik yönünden incelenmiş; ayrıca kararlar konularına göre tasnif edilmiştir. Konuyu tamamlamak için Kuvâ-yı Milliye ve Milli Mücadele Döneminde Niğde, Ulukışla ve havalisine ait kısa tarihsel bilgi verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Milli Mücadele, Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti, Kuvâ-yı Milliye, Ulukışla, Niğde.

ABSTRACT

TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ DECISION BOOK

ÖZİzMİRLİLER, Emre

Master's Degree – 2017

Department of History

Field of History of T.R.

Adviser: Prof. Dr.Mesut ERŞAN

The way the victorious states have put the articles of the Mondros Treaty, signed with the Ottoman Empire after Word War I, into action reveals their desire to diminish (do away with) Turkey. The invasions and minority riots had rendered the Turkish Nation with no choice but to “resist”/ defend itself on its own. Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliyeye Cemiyeti and Kuvâ-yı Milliyeye helped the locals defend their lives and integrity in those regions which had been under invader or minority attack.

Ulukışla Kuvâ-yı Milliyeye a line of the Kuvâ-yı Milliyeye, had organised itself in the Southern Front and won many battles against the invaders. The book in which the decisions made by Ulukışla Kuvâ-yı Milliyeye concerning its own region along with the order regions under seige had been recorded and its activities had been followed up retains its importance as a first hand source.

The main cahapter that our dissertation is concerned with in volves pages 7 through 66. Among these leaves are found 103 decisions. The book which holds the preceding and decisions concerning Kuvâ-yı Milliyeye the Ulukışla incedent, enlightens the political, military and socio-economic aspects of the era as well as present us with a Picture of the place and importance of the Ulukışla Kuvâ-yı Milliyeye organization in the National Salvation period.

The book has been written in the current alphabet basic transcription methods have been applied during the process. The transcribed texts have been evaluated with a historical point of view. Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliyeye Cemiyeti Decision Book has been apprased interms of from and content and the decisions have been sorted/classified under topical categories. To wrap up/ To complement the issue, a

brief historical summary, pertaining to the locals in Niğde, Ulukışla and the like in the Turkish National Forces (Kuvâ-yı Milliye) and National Struggle periods, has also been included.

Key Words: National Struggle, The Society of Defence of the National Rights (Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti), Turkish National Forces (Kuvâ-yı Milliye), Ulukışla, Niğde.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	viii
ABSTRACT.....	x
EKLER LİSTESİ	xiv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
ÖNSÖZ	xvi
GİRİŞ	1

1. BÖLÜM

ANA HATLARI İLE MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETLERİ VE KUVÂ-YI MİLLİYE

1.1. MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ KAVRAMI VE KUVÂ-YI MİLLİYE’NİN TANIMI	4
1.2. MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETLERİNİN VE KUVÂ-YI MİLLİYE’NİN OLUŞUMU	8
1.3. MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETLERİNİN VE KUVÂ-YI MİLLİYE’NİN YAPISI VE ÖZELLİKLERİ.....	11
1.4. NİĞDE’DE MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ’NİN VE KUVÂ-YI MİLLİYE’NİN FAALİYETLERİ	14
1.5. ULUKIŞLA’DA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ’NİN VE KUVÂ-YI MİLLİYE’NİN FAALİYETLERİ	16

2. BÖLÜM

ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ KARAR DEFTERİNİN TANITIMI

2.1. DEFTERİN FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ	23
2.2. DEFTERDEKİ KARARLARIN İÇERİK OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ	24

3. BÖLÜM

ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ KARAR DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU

3.1. ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ KARAR DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ	28

SONUÇ	129
KAYNAKÇA	130
EKLER	132

EKLER LİSTESİ

Ek 1: Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defteri 7-66.Varakları	132-233

KISALTMALAR LİSTESİ

Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
çev.	: Çeviren
Ed.	: Editör
s.	: Sayfa
ss	: Sayfa sayısı (Sayfalar arası)
S.	: Sayı
UMHMCKD	: Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defteri

ÖNSÖZ

Milli Mücadele yıllarında Niğde'ye bağlı bir kaza olan Ulukışla, İtilaf Devletleri tarafından Anadolu'nun çeşitli yerlerinde yapılan işgal hareketlerine karşı tepkisiz kalmamıştır. Bölgede teşkilatlanan Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti ve Kuvâ-yı Milliye stratejik bir konuma sahip olan Ulukışla'nın işgale uğramasını engellediği gibi Güney Cephesine verdiği destek ile de önemli bir rol oynamıştır. Yapılan bütün faaliyetler ve alınan kararlar bir deftere yazılarak kayıt altına alınmıştır.

Cumhuriyet Müzesi envanterine Ulukışla Kuvâ-yı Milliye Defteri adı ile kaydedilen defter, incelendikten sonra adının Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defteri olması gerektiğine kanaat getirilmiştir. Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi adını verdiğimiz tez çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Ana Hatları ile Müdâfaa-i Hukuk kavramı ile Kuvâ-yı Milliye tabiri ve Milli Mücadele Dönemi'nde Niğde ile Ulukışla'daki Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti'nin ve Kuvâ-yı Milliye'nin faaliyetleri açıklanmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde, Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin şekil ve içerik yönünden değerlendirilmesi yapılmış, ayrıca kararlar konularına göre sınıflandırılmıştır. Üçüncü bölümde ise, defterin transkripsiyonu ile birlikte kararların değerlendirilmesi açıklama dipnotları ile yapılmıştır. Metin içerisinde okunamayan yerler üç nokta (...), boş bırakılan yerler (Boş) şeklinde, çevirisinden emin olunamayan kelimeler ise yanlarına (?) işareti konulmak sûretiyle gösterilmiştir.

Çalışmanın; “Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyetleri ve Kuvâ-yı Milliye” olgusunun, bugünün ve geleceğin kuşaklarınca, daha iyi anlaşılmasına yönelik çabalara bir nebze olsun katkıda bulunması umulmaktadır.

Çalışmam sırasında her daim kapısını açık bulduğum, kıymetli vaktini ve emeğini esirgmeden sunan değerli hocam ve tez danışmanım Prof.Dr.Mesut ERŞAN'a, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nün her biri birbirinden değerli hocalarıma, personelinin akademik ve kişisel gelişimi konusunda sonsuz desteklerini sunan Öğ.Yb. Cem KELEŞ'e, akademik bir çalışma yapma hevesimi destekleyerek beni cesaretlendiren, meslekî gelişimime büyük katkı sağlayan, birçok konuda bilgilerinden ve tecrübelerinden faydalandığım

Öğ.Bnb.Alparslan TORUN'a, tez konumu belirlemedeki yardımlarından dolayı Öğ.Bnb.Gökhan ATMACA'ya, defterin akademik bir çalışmaya sunulmasını sağlayan Murat SEZEN'e, Niğde ile Ulukışla'nın Milli Mücadele Dönemi'ndeki yerinin, öneminin ve şehitlerinin kamuyouna duyurulması için insanüstü bir çaba gösteren Niğdeli değerli gazeteci Agâh Özsunay TÜRKER'e, yapılan resmi yazışmalar ve verilen izin neticesinde defterin dijital fotoğraf makinesi ile görüntülerini almamı sağlayan konuksever Cumhuriyet Müzesi Müdürlüğüne, bir evlat olarak her daim kendilerine minnettar olacağım değerli aileme, yüksek lisans yapmam için beni teşvik eden yaptığı telkinlerle çalışma hevesimi arttıran, en zor zamanlarımda bana destek vererek moral motivasyonumu arttıran sabırlı, anlayışlı, fedakar ve özverili sevgili eşime, ismini saymakla bitiremeyeceğim değerli dostlarıma şükran ve minnet duygularımı arz eder, sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Emre ÖZİZMİRLİLER

GİRİŞ

XIX. yüzyılın ikinci yarısında İtalya ve Almanya birliklerinin kurulmasıyla iki yeni milli devletin doğması, Avrupa'da Viyana Kongresi (1815) ile oluşan statükoyu bozmuştur.¹ Özellikle Fransa'nın 1870 yılında Prusya'ya yenilmesinin ardından Avrupa'da ve bütün dünyada yeni bir dönem açılmıştır. Bu yeni dönemin Avrupa içi özelliklerinden birincisi, İtalya ve Almanya'nın ulusal birliklerinin kurulması üzerine Avrupa'nın batı yarısındaki milliyetçi akımlar başarıya ulaşmış, buradaki sınırlar milliyet ilkesine uygun bir biçimde çizilmiştir. Ancak, Avrupa'nın doğu yarısında durum başkadır. Ulusal sınırlarına kavuşamamış çeşitli toplulukların içinde yaşadıkları devletlere karşı giriştikleri çabalar, 1870 sonrası Avrupasında devamlı bir karışıklık kaynağı olacak ve işin içine büyük devletlerin kışkırtmaları da karışınca, Birinci Dünya Savaşına giden günlerde uluslar arası ilişkileri olumsuz yönde etkileyecektir. Özelliklerden ikincisi, çeşitli ulusların kaynaştığı Balkanlar bölgesinde Avusturya- Rusya geçimsizliğidir. Rusya'nın Panslavist politikasının yanında Karadeniz'in kuzey kıyılarına yerleştikten sonra "Akdeniz'e açılma" politikası yalnız Osmanlı İmparatorluğu'nun değil, aynı zamanda Avusturya-Macaristan'ın da toprak bütünlüğünü tehdit etmeye başlamıştır. Özelliklerden üçüncüsü, ulusal birliğini kurmasıyla birlikte ortaya çıkan güçlü Almanya ile devamlı olarak 1870 yenilgisinin acısını ve Alsace-Lorraine'i almaya çalışan Fransa arasındaki rekabettir. Dördüncü özellik ise, Avrupa devletleri arasındaki bloklaşmalardır. Bu bloklaşmaları başlatan, Bismarck'tır. Alman Şansölyesinin amacı, Avrupa devletlerini kendi yanına çekerek Fransa'yı Avrupa'da siyasal ve askeri bakımlardan yalnız bırakmak ve böylece Almanya'ya karşı bir intikam savaşını açmasını önlemektir.² Bu bloklaşmalar Almanya, Avusturya- Macaristan ve İtalya'yı içine alan Üçlü İttifak ile İngiltere, Fransa ve Rusya'yı içine alan Üçlü İtilaf şeklinde oluşmuştur. İki taraf arasında gittikçe artan gerginlik silahlanma yarışına dönüşen rekabet 1914 yılında Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasına neden olmuştur.

İttifak Devletleri'nin yanında Birinci Dünya Savaşı'na katılan Osmanlı Devleti müttefiklerinin İtilaf Devletlerine yenilmesi ile birlikte yenik sayılmış ve savaşın sonunda şartları çok ağır olan bir antlaşmaya imza atarak kendi sonunu getirmiştir. Limni Adası'nın Mondros Limanı'nda Bahriye Nazırı Hüseyin Rauf Bey

¹Ali İhsan Gencer, Sabahattin Özel, *Türk İnkılâp Tarihi*, Der Yayınları, İstanbul, 2005, s.45.

²A.Halûk Ülman, *I.Dünya Savaşı'na Giden Yol ve Savaş*, İmge Kitabevi, 3.Baskı, Ankara, 2002, s. 129, 130,133, 135, 141, 143.

(Orbay) başkanlığındaki heyet ile İngilizlerin Akdeniz filosu kumandanı Amiral Calthorpe arasında imzalanan 30 Ekim 1918 tarihli Mondros Mütarekesi³ ile Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'ndaki yenilgisi tescil edilmiştir. Aslında Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı öncesinde sömürgeci devletler arasında nüfuz bölgeleri halinde paylaşılmıştır.⁴ Mütareke hükümleri galip devletlere nüfuz bölgelerini işgal etme hakkı verdiği gibi azınlıklara da kendi bağımsız devletlerini kurmak için harekete geçme imkânı sağlamıştır. Bu durum devletin asıl unsuru olan Türklerin bağımsızlığının ellerinden alınmasına ve yaşama alanları daraltılarak Anadolu Türklüğünün öldürülmesine yol açacak bir planın parçası olarak düşünülmüştür.

Galip devletlerin mütareke şartlarını çiğneyerek işgal hareketine girişmeleri ve azınlıkların taşkın hareketleri, milletin bağrında yaralar açmaya başlamıştır. İstanbul Hükümeti'nin durum karşısında herhangi bir girişimde bulunmaması Türk halkında işgallere karşı tepkisel nitelikli bir direniş hareketinin doğmasına neden olmuştur.

İşgale karşı direniş hareketinin coğrafi ve sosyal anlamda birbirinden farklı iki kaynağı sözkonusudur. Birinci kaynak yurt çapında, çok defa biribirinden habersiz olarak ortaya çıkan mahalli teşkilatlardır. Eşraf, okumuşlar, memur, ulema, toprak sahipleri gibi bölgenin ileri gelenleri tarafından bu teşkilatlar Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasından kısa zaman sonra kendilerini göstermeye başlamıştır. Bu teşkilatlar Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında faaliyet göstermiştir. İkinci kaynağı ise, İstanbul'da ve yurt içinde bulunan üst ve orta rütbede subaylar ile sivil idarecilerden oluşturmaktadır.⁵

³Mondros Mütarekesinin metni için bkz.Fahri Belen, *Türk Kurtuluş Savaşı*, Yeditepe Yayınevi, 1.Baskı, Ed. Nihal Metin, İstanbul, Kasım, 2014, s. 41-43. Sabahattin Selek, *Milli Mücadele*, C.I, Örgün Yayınları, İstanbul, 2002, s. 37, 38.

⁴Fransız Nüfuz Bölgesi, Anadolu'da İngiliz bölgesinin kuzeyine düşen İzmir-Turgutlu-Afyon demiryolu ile Manisa-Soma-Bandırma ve Bursa-Mudanya demiryollarının geçtiği bölge, Ereğli'den Trabzon'a kadar Karadeniz sahilleri, Ergani'ye kadar uzanan bölge ile Suriye ve Lübnan; Rus Nüfuz Bölgesi, Bugünkü idari taksimatımıza göre yirmi vilayeti içine alan bütün Doğu Anadolu; İngiliz Nüfuz Bölgesi, İzmir-Aydın Demiryolu hattı boyunca uzanan ve Afyonkarahisarı'na kadar varan şerit ile Eğridir, Beyşehir, Burdur göllerini kapsayan bölge ile bütün Arabistan Yarımadası; Alman Nüfuz Bölgesi, Anadolu ve Bağdat deiryollarının iki tarafını içine alan ve İstanbul'dan Bağdat'a kadar uzanan bölge, Avusturya Nüfuz Bölgesi, Almanya ve İngiltere'nin Anadolu'daki nüfuz bölgelerinin güneyine ve İtalyan nüfuz bölgesinin doğusuna rastlayan bir bölge, İtalyan Nüfuz Bölgesi, Güneybatı Anadolu'da sınırları henüz tam kesin olmayan bir bölge bırakılmıştır. Bkz. *Selek, Milli Mücadele*, C.I, s.10.

⁵Kemal H.Karpat, *Kısa Türkiye Tarihi 1800-2012*, Timaş Yayınları, İstanbul, 2013, s.114.

15 Mayıs 1919 tarihi bu direniş hareketlerinde bir dönüm noktası teşkil etmektedir. Çünkü bu tarih İzmir'in Yunanlılar tarafından işgal edildiği tarihtir. Bu tarihten itibaren direnme fikri güçlenmeye başlamış, 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'a ayak basan Mustafa Kemal tam bağımsızlık, millî egemenlik, millî hakimiyet ve millî irade fikrinin meşalesini yakmıştır. Mustafa Kemal'i ileriye atan etkenlerden biri de milletde gördüğü uyanmadır ki buna millî intibah/millî uyanış demiştir.⁶

İzmir ve çevresinde silahı ile direnenlere Kuvâ-yı Milliye adı verilmiştir. Sonra bu ad bütün millî hareketleri kapsamıştır. Kuvâ-yı Milliye'yi isyancı ve çeteci olarak gören İstanbul Hükümeti Anadolu'daki her hareketi Kuvâ-yı Milliye olarak adlandırmıştır. İzmir'in Yunanlılar tarafından işgalinden bir süre sonra kurulan Kuvâ-yı Milliye devletin isteği dışında, halkın padişaha bağlı, hükümet tarafından işgallerin geçici olduğu telkinlerinin yapıldığı ve her türlü direnmenin sakıncalı sayıldığı güç şartlar içinde meydana gelmiştir.

⁶Belen, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s.77.

1. BÖLÜM

ANA HATLARI İLE MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ VE KUVÂ-YI MİLLİYE

1.1. MÜDÂFAA-İ HUKUK KAVRAMI VE KUVÂ-YI MİLLİYE’NİN TANIMI

Mondros Mütarekenamesi’nin uygulanma tarzı, galip devletlerin Türkiye’yi yok etme çabalarını açıkça göstermiştir. Bunlara karşı Osmanlı padişahının ve Osmanlı Hükümeti’nin boyun eğmesi, memleketi çok karanlık bir yöne sürüklemiştir. İşgallerin başlaması ve işgal edilen yerlerde Türklere esir muamelesi yapılması, azınlıkların alabildiğine şımartılması, İtilaf devletlerinin ve Yunanlıların Rum çetelerini silahlandırması sonucunda Rum çetelerinin, Karadeniz ve Ege bölgesinde Türklere saldırması,⁷ Türk Milletine kendi olanaklarıyla direnmekten başka bir çare bırakmamıştır. İşgalcilerin ve azınlıkların saldırısına uğrayan bölgelerdeki halkın canının ve namusunun korunması Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetleri ile Kuvâ-yı Milliye tarafından olmuştur.

“Hakların Savunulması” anlamına gelen Müdâfaa-i Hukuk kavramı Mondros Mütarekesi neticesinde bütün ülke ve millet varlığının tehlikeye düştüğü günlerde kurulan millî cemiyetler tarafından tekrardan kullanılmaya başlanan bir kavram olmuştur.⁸

Müdâfaa-i Hukuk, bir milletin hayat hakkının sembolüdür. Müdâfaa-i Hukuk, hakları, hürriyetleri, her türlü maddi ve manevi değerleri ellerinden alınmak istenen bir cemiyetin mücadele azmi ve kararlılığıdır.⁹

Mustafa Kemal Paşa, Müdâfaa-i Hukuk kavramı ile ilgili şunları söylemiştir: *“Milletin vahdetini vücuda getiren ve İstanbul’un içinde bulunduğu şeraite rağmen bu vahdeti, dahilde ve hariçte göstermeye müteveccih bir maksat için yapılan teşkilat ise yalnız Kuvve-i Milliye efradından ibaret değildir. Bilakis, bütün memlekete ve memleketin en ücra köşelerinde bile vücuda gelmiş doğrudan doğruya kanuni ve medeni bir teşkilattır ki, ona “Müdâfaa-i Hukuk” teşkilatı diyoruz. Onda silah*

⁷Belen, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s.66.

⁸ Müdâfaa-i Hukuk kavramının kullanımları için bkz.Bayram Sakallı, *Milli Mücadele’nin Sosyal Tarihi*, İz Yayıncılık, İstanbul, 1997, s. 141, 142, 143.

⁹ Sakallı, *Milli Mücadele’nin Sosyal Tarihi*, s.157.

mevzu-u bahis değildir. Belki medeni, içtimai ve umumi nokta-i nazardan siyasi bir cemiyet demektir. Ve bu cemiyetin her vilayet ve müstakil livada, biliyorsunuz ki, heyet-i merkeziyeleri vardı. İşte heyet-i merkeziyede merci bulamayan ordu da, bittabi bir taraftan himaye edilmek, sevk ve idare edilmek lüzumunu duyuyordu; ve bu suretle Müdâfaa-i Hukuk teşkilatı, kuvve-i müsellehayı içine almış oluyordu."¹⁰

Mustafa Kemal Paşa'nın bu sözlerinden Müdâfaa-i Hukuk teşkilatının bütün Anadolu'da hatta Anadolu'nun en ücra köşelerinde örgütsel ve yönetsel işlevinin olduğu, direniş yöntemi olarak silahı değil, mitingler düzenlemek ve propaganda faaliyetlerinde bulunmak gibi yöntemleri benimsediğini, Kuvâ-yı Milliye'nin ise silahlı direniş birlikleri olduğu ve Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetlerinin Kuvâ-yı Milliye birliklerini oluşturduğu, örgütlediği sevk ve idare ettiğini ayrıca Kuvâ-yı Milliye'nin ihtiyaçlarını karşılamak için faaliyetlerde bulunduğunu değerlendirebiliriz.

Mustafa Kemal Paşa, Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetlerini toplumu harekete geçirmek için bir araç ve kendi komutası altındaki Türk milliyetçi subaylarının hareketlerine yasal bir otorite kaynağı olarak görmüştür.¹¹

Müdâfaa-i Hukuk tabiriyle verilen mücadelenin haklılığı, milletin ve devletin hukukunun savunulmasının esas gaye olduğu ısrarla ve özellikle belirtilmek istenmiş, memleket dahilindeki muhaliflere ve yabancılar ile, dost- düşman herkese verilmesi istenen mesaj bu olmuştur. Bunun da tesirli ve teşkilatlı yapıldığı merciler Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetleri olmuştur.¹²

Memleketin her tarafındaki Milli Cemiyetleri bir çatı altında toplamak, Mustafa Kemal Paşa'nın esas düşüncelerinden biri olmuştur. Bu düşüncesini Sivas Kongresi'nde alınan kararlarla hukuki olarak gerçekleştirmiştir.¹³ Sivas Kongresi'nde benzer amaçlar güden tüm ulusal ve yurtsever örgütler, Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti adı altında birleştirilmiştir.¹⁴ Kuvâ-yı Milliye, kuvvetler, güçler, tâkatlar anlamına gelen Kuvâ[y]¹⁵ kelimesi ile din ve millete âit, milletle ilgili, ulusal anlamına gelen Milliyye¹⁶ kelimesinin bir araya gelmesiyle

¹⁰ Enver Ziya Karal, *Atatürk'ten Düşünceler*, ODTÜ Yayıncılık, Ankara, 2011, s.18, 19.

¹¹ Andrew Mango, *Atatürk*, Remzi Kitabevi, 4.Basım, İstanbul, 2006, s.275.

¹² Sakallı, *Milli Mücadele'nin Sosyal Tarihi*, s.147.

¹³ Sakallı, *Milli Mücadele'nin Sosyal Tarihi*, s.368.

¹⁴ Salâhi R.Sonyel, *Türk Kurtuluş Savaşı ve Dış Politika I*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 3.Baskı, Ankara, 1995, s.137.

¹⁵ Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 2003, s.531.

¹⁶ Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, s.648.

oluşmuş ve millî (ulusal) kuvvet manasındadır.¹⁷ Kuvâ-yı milliye tabiri tarihimizde “millî kuvvetler” düzenli olmayan silâhlı birlikler ve kuvvetler için kullanılan bir tabir olarak göze çarpmaktadır. Kuvâ-yı Milliye adını verdiğimiz bu kuvvetler, düşmana karşı ülkenin korunması ve savunmasının pekiştirilmesi, birlik ve beraberliğin sağlanmasını hedeflemişlerdir. Bu yüzden de, vatanın işgali karşısında halkın malının, canının, dininin, ırz ve namusunun korunması, kısaca ülkeye karşı olabilecek her türlü saldırıya karşı eski askerî komutan ve askerler ile bunlara katılan askerlerin kendi aralarında oluşturdukları savunma birliklerine “kuva-yı milliye” denilmektedir.¹⁸

Başka bir ayrıntılı tanıma göre Kuvâ-yı Milliye, Mondros Ateşkesi sonrasında İstanbul’daki merkezi Hükûmetin gücünü yitirmesi, Anadolu’nun idari, mali, sosyal sorunlarına ve işgalcilerin yarattıkları olumsuzluklara bir çözüm getirememesi sonucu yaşanan felaketlerin karşısında, Anadolu insanının aralarında güç birliği etmesi ile oluşan ve ilk kurşunla başlayıp, 23 Nisan 1920’de hukuksal bir nitelik kazanarak devam eden, daha sonra da Türkiye Cumhuriyeti’ni kuran maddi ve manevi gücün adıdır.¹⁹

Kuvâ-yı Milliye’nin, “milliyetçi kurullara, gönüllü milis kuvvetlerine verilen ad” olarak da tanımı yapılmıştır.²⁰

Milli Mücadele içinde Kuvâ-yı Milliye kavramını iki ayrı yönden ele alan Şevket Süreyya Aydemir’e göre, birinci yön teşkilat fikri, ikinci yön ise bir Halk Hareketi oluşudur. Bir teşkilat fikri olarak Kuvâ-yı Milliye, ilk formülünü Erzurum Kongresi Beyannamesinin “Kuvâ-yı Milliye’yi amil ve irade-i milliyeyi hâkim kılmak esastır.” maddesi ile bulmuştur. Teşkilat fikri çeşitli gelişmeler sonunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti şekline ulaşmıştır. Halk Hareketi, çeşitli saldırılar, can ve yurt tehlikeleri karşısında halkın, kendi içinden beliren bir savunma çabası olmuştur. Bu çaba, yersel veya bölgesel davranışlar, silahlanmalar, gruplaşmalar ve direnişler şeklinde, 1919 Haziran’ı ile 1920 sonları arasında, Milli Mücadele’nin anılarına karışmıştır.²¹

¹⁷Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, s.531.

¹⁸Yücel Özkaya, “Kuva-yı Milliye”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, C.VIII, Sayı:24, Temmuz 1992. s.451.

¹⁹Mustafa Albayrak, *Milli Mücadele’de Batı Anadolu Kongreleri*, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 1998, s.63.

²⁰Belen, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s.103.

²¹Şevket Süreyya Aydemir, *Tek Adam*, C.II, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2011, s.141.

Kuvâ-yı Milliye'nin halkın maneviyatından doğan bir ruh hali olarak da tanımlandığı görülmektedir. Millî istiklâl davasına atılmış olan Türk Milletini bu dava devam ettiği süre, bu istiklâle inanan ve onu gerçekleştirmek için hesapsız fedakârlığı göze alan bir ruh haleti sarsıyordu. Bu ruh haletine “Kuvayı Milliye Ruhu” diyoruz. Bu ruh, Millî Mücadele devrinde bütün memlekette ve millette aynı derecede hâkimdi. O, memleketin her yerinde ve her köşesinde her fırsatta kendini gösteriyordu. Bu ruhun, kendisini gösterdiği en büyük sahne ise Birinci Büyük Millet Meclisi idi. Bütün dünya tarihinde millet meclisleri arasında milletin kaderinde en küçük noktalara kadar bu şekilde hâkimiyet ve iktidara el koymuş başka bir meclis gösterilemez.²²

Kuvayı Milliye Ruhu, yüksek bir siyasi olgunluk seviyesine gelmiş bir milletin, bu siyasî kudretini en azametli ve göz kamaştırıcı bir şekilde kullanmasından başka bir şey değildir. Bu kullanışta her çeşit ferdi endişe ve iktidar sıfıra indirilmiş ve her yetki en büyük bir sorumlulukla karşı karşıya konulmuştur.²³

Mustafa Kemal Paşa'nın Kuvâ-yı Milliye'yi birkaç farklı şekilde tanımladığını görüyoruz. Bir tanımına göre; “*İstanbul'da hükümet-i merkeziye vardı ve bütün kuvve oraya merbut idi. Hükümet-i merkeziye düşmanların şiddetli çemberi içinde idi, sıkı bir siyasi çember vardı. İşte böyle bir çember içinde vatani müdafaa edecek, milletin ve devletin istiklalini muhafaza edecek kuvve-i umumiye, millete emrediyordu. Bu tarzda yapılan emirler vesait-i millet ve devlet, vezâif-i asliyesini ifa edemiyordu ve edemedi. Bu vesait-i müdafaanın birincisi olan ordu, ordu namını muhafaza ve bu namı izhar etmekle beraber, bittabi vazife-i asliyesini ifadan mahrumdu. İşte bunun içindir ki, vatani müdafaa ve muhafazadan ibaret olan vazife-i asliye doğrudan doğruya milletin kesin kendisine teveccüh etmiş bulunuyordu. Millet, orduya kendi içinde teslim ettiği efradını düşman tecavüzüne maruz kalan mıntıkların müdafaaasına, düşman tasallutuna uğrayan kardeşlerinin hayatının müdafaaasına memur etmeye mecbur olmuştur. İşte buna kuvve-i millîye diyoruz. Ve bütün kainat da böyle diyor.*”²⁴

Mustafa Kemal Paşa'nın bir başka Kuvâ-yı Milliye tanımı ise oldukça dikkat çekicidir. Ona göre “Kuvâ-yı Milliye, namuslu bir adamın yatağının altındaki silaha

²²Samet Ağaoglu, *Kuvayı Milliye Ruhu*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2011, s.31.

²³Ağaoglu, *Kuvayı Milliye Ruhu*, s.31.

²⁴Karal, *Atatürk'ten Düşünceler*, s.18.

benzer. Namusunu kurtarma umudunu yitirdiği zaman, hiç olmazsa çekip kendini vurabilir.”²⁵ Bu sözden Mustafa Kemal Paşa'nın Kuvâ-yı Milliye'yi milletin namusunun koruyucusu, işgallere karşı direnişin simgesi ve vatanın bütünlüğünün korunmasını sağlayan bir oluşum olarak gördüğünü söyleyebiliriz.

1.2. MÜDÂFAA-İ HUKUK- I MİLLİYE CEMİYETLERİ'NİN VE KUVÂ-YI MİLLİYE'NİN OLUŞUMU

Balkan Savaşı günlerinde, Trakya bölgesinin, Balkan devletleri- bilhassa Bulgarlar – tarafından işgali tehlikesine karşı “Müdâfaa-i Milliye” ismiyle savunma cemiyetleri kurulurken; I.Dünya Savaşı sonunda doğu-batı, kuzey ve güney bölgelerini (yine yabancıların ve bunların destekledikleri Rum-Pontus ve Ermeni çetelerinin işgaline karşı) savunma amacıyla Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetleri teşkil edilmiştir.²⁶ Başka bir deyişle, Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasından kısa bir süre sonra işgallere karşı direniş hareketi olarak kendilerini göstermeye başlamışlardır.

Mondros Mütarekesi'nin ağır şartları ve uygulanma şekli kendi toprağı üzerinde tam bağımsız olarak yaşamak isteyen Türk milletini kaynaştırmıştır. Kaynaşan ve tek bir ölkü etrafında kenetlenen Türk milleti direniş fikrini her yere yayarak mahalli ve bölgesel Müdâfaa-i Hukuk ve Redd-i İlhak teşkilatları oluşturmuştur.

Yunanlıların İzmir'i işgali Türk milletinde büyük bir uyanışın ve başta İzmir olmak üzere güçlü bir direnişin başlamasına neden olmuştur. Kazım Özalp'in birkaç genç subayla yaptığı görüşmede söylediğı şu sözler bazı tarihçiler tarafından İstiklal Muharebesini doğuran davet olarak değerlendirilmiştir. “Mukavemet edilmelidir, silâhlı olan silâhını alsın, asker, jandarma ne varsa tepelere çıkıp muharebe edelim. Ben beraber bulunurum.”²⁷

Kuvâ-yı Milliye'nin oluşumunda ve Milli Mücadele'nin halkın geniş bir kesimince desteklenmesinde ve halkın faal olarak harekete katılmasında İzmir'in

²⁵Rezzan Ünalp, “Kuvayimillie, Türk İstiklal Harbi ve Bağımsızlık Önderi Olarak Mustafa Kemal(ATATÜRK)”, *Askeri Tarih Araştırmaları Dergisi*, Yıl:9, Sayı:18, Genelkurmay Basımevi, Ankara, Ağustos 2011, s.73.

²⁶ Sakallı, *Milli Mücadele'nin Sosyal Tarihi*, s.145.

²⁷Gotthard Jaeschke, *Kurtuluş Savaşı İle İlgili İngiliz Belgeleri*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, çev. Cemal Köprülü, Ankara, 1971, s.79.

işgalinin büyük bir etkisi olmuştur. Mondros Mütarekesi'nin imzalanması ve arkasından yaşanan gelişmeler geleceğe yönelik olarak karamsar bir hava yaratmaya başlamıştır. Türk milletinin büyük bir bölümü ümidini yitirmiştir. Osmanlı İmparatorluğu yenilmiş, başkenti işgal edilmiş, ülke parçalanmış, yoksullaşmış, nüfusu azalmış, maneviyatı kırılmıştır. Yenik ve şevki kırılmış Türk halkı, galiplerin hemen hemen bütün isteklerini kabule hazır görüntü sergilemiştir. Bu görüntü İtilaf donanmasının koruyuculuğu altında bir Yunan ordusunun Mayıs 1919'da İzmir'e çıkmasıyla değişmeye başlamıştır. Yabancı ulusların yaşadığı uzak illerin elden çıkması sineye çekilebilirdi; hatta başkentin işgaline bile katlanılabildi; çünkü işgalciler nihayet yenilmez Batı'nın muzaffer büyük devletleriydi ve askerleri er veya geç geldikleri yerlere döneceklerdi. Fakat komşu ve eski bir tâbi ulusun Türk Anadolu'nun kalbine itilmesi katlanılmaz bir tehlike-ve utanç- olarak değerlendirilmiştir.²⁸

Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışının²⁹ ve Milli Mücadele'yi başlatmasının sebepleri arasında Yunanistan'ın emperyalist emellerini durdurma gayesi de vardı. Yunanlar, İtilaf devletlerinin onayını alarak İngiliz muhriplerinin himayesinde 15 Mayıs 1919'da İzmir'i ve bir müddet sonra da civarını işgal etmişlerdi. Bununla da yetinmeyen Yunanlar, Ege'nin diğer bölgelerini de işgale başlamışlardı. Daha önce, Hukuk-ı Osmaniye Cemiyeti ile İzmir, Aydın, Manisa, Muğla, Denizli, Balıkesir ve ilçe ileri gelenleri Yunan işgalini önlemek için bazı kararlar almışlarsa da bunda muvaffak olamamışlardı. İşgali önlemek için kurulmuş olan Redd-i İlhak ve Müdâfaa-i Hukuk cemiyetleri de bir başarı elde edememişlerdi. İstanbul hükümeti işgalin geçici olacağı düşüncesiyle belki de İtalyanların bu bölgeye ve Boğazlara doğru yayılmasını önlemek isteyen İngilizlerin sözüne inanarak halktan ve askerî birliklerden Yunanlara karşı koymamasını istemişti. Fakat bu tavsiyeye uymayan Yarbay Ali Çetinkaya ve Manyaslı Albay Bekir Sami kumandasındaki birlikler, Yunan askeri ile 26 Mayıs'ta Ayvalık'ta örgütlü bir çarpışmaya girişmişlerdir. Bunu 30 Mayıs'ta Ödemiş'te bulunan yedek subay müfrezesi ile Yunanlar arasındaki

²⁸Bernard Lewis, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları, çev. Metin Kıratlı, Ankara, 2000, s.241.

²⁹Mustafa Kemal Atatürk, 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'a ayak bastığı günün gecesinde Alaşehir'in Ulu Camisinde yapılan kalabalık bir toplantıda Kuvâ-yı Milliye kurulması kararlaştırılmıştır. Bkz. Zeki Sarıhan, *Kurtuluş Savaşı Günlüğü I*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1994, s.256.

çatışma takip etmiştir.³⁰ Bu sıralarda Aydın’da bulunan 57. Fırka kumandanı Şefik Bey, Harbiye Nezareti’ne bir rapor göndererek Yunanlara karşı Kuvâ-yı Milliye birlikleri oluşturulmasını teklif etmiştir. Kuvâ-yı Milliye tabiri ilk defa burada kullanılmıştır. Böylece, ilk derli toplu cephe Aydın’da kurulmuştur.³¹

Batı Cephesinde çarpışan müfrezeler ve bu gaye ile Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti’nin kurduğu silahlı müfrezeler Kuvâ-yı Milliye’yi teşkil etmiştir.³²

Güney’deki Kuvâ-yı Milliye ise 9 Kasım 1918’de İngilizlerin İskenderun’u, Fransızların 2 Aralık 1918’de Dört Yol’a asker çıkarması, 17 Aralık 1918’de Mersin’i, 26 Aralık 1918’e kadar Adana ili, Toroslar bölgesinde Pozantı’ya kadar, İngilizler’in 3 Ocak 1919’da Antep’i işgal etmesi üzerine 21 Ocak 1919’da Mersin, Tarsus, Osmaniye bölgelerinde Kilikya (Adana) Millî Mukavemet Cephesinin kurulması ve mücadeleye başlaması ile olmuştur. Güney’deki Kuvâ-yı Milliye teşkilatlarından biri olarak vücut bulan Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi, özellikle Çiftahan’daki Fransızlara karşı girişilen saldırılarda, Gülek Boğazı’nın kontrol edilmesini sağlayarak Pozantı’daki Fransız birliklerinin şehre hapsolünmasında ve Pozantı kuşatmalarında önemli görevler üstlenmiştir.³³

Tasvir-i Efkâr gazetesi başyazarı Velit Ebuzziya’nın Sivas’ta bulunan Mustafa Kemal Paşa’ya 13 Ekim 1919 tarihinde Kuvâ-yı Milliye ile ilgili sorduğu sorular ve Mustafa Kemal Paşa’nın bu sorulara verdiği yanıtlar konunun daha iyi anlaşılması bakımından önem arz etmektedir. Velit Ebuzziya’nın Kuvâ-yı Milliye ile ilgili sorduğu sorular ve Mustafa Kemal Paşa’nın bu sorulara verdiği cevaplar şu şekildedir.³⁴

1. Kuvâ-yı Milliye’nin vücuda gelmesinin ilk sebepleri nelerdir?

Cevap: Millet in maruz kaldığı muamelât-ı hakşikenane

³⁰ Ödemiş Kaymakamı Bekir Sami Bey, 29 Mayıs 1919 tarihinde İtilaf Devletleri’nin yüksek komiserlerine bir tel yazı çekerek “Artık kalem değil, silah konuşuyor! Silah patlarsa göreceğiniz sonuç pek acı olacaktır.” diyerek silahlı direnişin başladığını beyan etmiştir. Bkz. Sarıhan, *Kurtuluş Savaşı Günlüğü I*, s.287.

³¹ Karpat, *Kısa Türkiye Tarihi*, s.116. Şefik Bey 23 Mayıs 1919 tarihinde Savaş Bakanlığına gönderdiği raporunda şu sözleri söylemiştir: “Durumun düzeltilmesi için bir an önce Kuvâ-yı Milliye teşkilatı kurulması en iyi yoldur.” Bkz. Sarıhan, *Kurtuluş Savaşı Günlüğü I*, s.270.

³² Karpat, *Kısa Türkiye Tarihi*, s.122.

³³ Bkz. Aydemir, *Tek Adam*, C.II, s.166, 167, 171, 172.

³⁴ Atatürk’ün *Söylev ve Demeçleri-III (Açıklamalı Dizin İle)*, C.III, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 2006, s.6-7-8.

2. Teşkilat-ı Milliye ne vakit başladı?

Cevap: Akebi mütarekede ve vatanın her tarafında hemen aynı zamanda.

3. Teşkilat-ı Milliye'nin başlıca erkânı kimlerdir?

Cevap: Teşkilat-ı Milliye'nin erkânı masuniyet ve istiklâli vatan için kalpleri çırpınan milletin umum güzide evlâtlarıdır.

4. Kuvâ-yı Milliye'nin ikinci, üçüncü derecede uzviyetleri içinde bazı ittihatçılar vardır deniliyor, ne dereceye kadar doğrudur?

Cevap: Cemiyetimizde ittihatçı olarak kimse mevcut değildir. İttihatçılık tarihe karışmıştır. Hükümeti merkeziyenin, garbın hatayı siyasisi onların ihyasına sebebiyet vermediği takdirde millet bunun ihyasını derhatır bile etmeyecektir. Buna dair Heyeti Temsilîyenin bir beyannamesi bu gece Matbuat Cemiyeti Riyasetine keşide edilecektir.

5. İttihatçıların Kuvâ-yı Milliye üzerine tesir etmesi kabilmidir?

Cevap: Kuvâ-yı Milliyemizin hâkimi müessiri ancak millet ve makasıdı aliyei milliyedir. Başka hiçbir fert veya cemaat müessir olamaz.

6. İntihâbattan sonra Kuvâ-yı Milliye ne şekilde kalacaktır?

Cevap: Kuvâ-yı Milliye'nin şekli atisi, meclisi millî, emniyet ve serbesti ile vazifei teşriye ve murakabesini ifaya muvaffak olduktan sonra bir kongre ile tayin edilecektir. Bu husus nizamnamemizin son maddesinde musarrahtır.

General Milne'nin, Ali Fuat Paşa ve Refet Bey'in asker toplamasına karşı Osmanlı Devleti Erkan-ı Harbiye Reisi Cevad Paşa'ya buna engel olması konusunda verdiği emre karşılık Cevad Paşa 21 Ekim 1919 tarihinde şu cevabı vermiştir: "Kuvâ-yı Milliye Yunan işgalinin neticesidir."³⁵

1.3. MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETLERİNİN VE KUVÂ-YI MİLLİYE'NİN YAPISI VE ÖZELLİKLERİ

³⁵Gotthard Jaeschke, *Türk Kurtuluş Savaşı Kronolojisi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1970, s.72.

Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetleri memleketin kaderini halka dayanan bir teşkilat ile gerçekleştirmek fikrinden doğmuştur.³⁶ Bu fikirden doğduğu için millî iradenin bir sonucudur.

Müdâfaa-i Hukuk beyanname ve programlarında ferdi haklardan ziyade millet hakları ileri sürülmüş, bunların teslimi ve tanınması istenmiştir.³⁷

Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyetlerinin tek amacı, temsil ettikleri bölgelerin tarih, coğrafya ve nüfus bakımından Türklere ait olduğunu ispat etmek ve Osmanlı topluluğundan ayrılmamayı sağlamaktır. İlk kuruluşlarında hakların müdâfaasını silahla yapmayı düşünmemişlerdir. İlmi araştırmalarla, istatistiklerle, büyük devletlere haklı olabileceklerini gösterdiklerini sanmışlardır. Propaganda ve yayın faaliyetlerini bunun için yeterli görmüşlerdir. Ancak işgallerin fiilen başlaması, Müdâfaa-i Hukukun kuvvete dayandığı gerçeğini bu Osmanlı idealistlerine anlatabilmiştir.³⁸

Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetleri, yerel Müslüman orta sınıfın ileri gelenleri, terhis edilmiş subaylar ve öğretmenlerden oluşan çeşitli grupların teşebbüsü ile örgütlenmiştir.³⁹ Başka bir araştırmacıya göre, Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyetlerinde rol oynayan sosyal gruplar, sivil memurlar ve bürokratlar, askerler (subaylar), din adamları, eşraf, halk ve köylüler olmak üzere beş grupta toplanmıştır.⁴⁰

Kuva-yı Milliye'yi örgütleyenler genelde terhis edilmiş olan Osmanlı birliklerinin subayları, İzmir işgalinden sonra içerilere çekilip direnişe karar veren subaylar ile İttihat ve Terakki yönetimi döneminde tayin edilen ve milliyetçi ideolojiyi benimsemiş olan kaymakamlarla, mutasarrıflar ve yönetiminde yer almış Ermeni tehciri dolayısıyla ya da savaş suçlusu olarak suçlanıp tutuklanma ihtimali bulunan yöneticiler olmuştur.⁴¹ Kuva-yı Milliye umumî olarak mahalli teşkilatla idare edilmiştir. Nitekim millî kuvvetler Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Heyet-i İdare ve Heyet-i Merkeziyeleri tarafından teşkil olunmuştur. Millî kuvvetler sabit ve seyyar olmak üzere iki türdür. Bunlardan seyyar kuvvetler, silâh altında vazife

³⁶ Karpat, *Kısa Türkiye Tarihi*, s.144.

³⁷ Sakallı, *Milli Mücadele'nin Sosyal Tarihi*, s.156.

³⁸ Selek, *Milli Mücadele*, C.I, s.47.

³⁹ Karpat, *Kısa Türkiye Tarihi*, s.183.

⁴⁰ Sakallı, *Milli Mücadele'nin Sosyal Tarihi*, s.288, 300, 309, 321, 332.

⁴¹ Adnan Sofuoğlu, "Mondros Mütarekesi Sonrası Türkiye'nin İşgaline Karşı Milli Direniş: Kuvâ-yı Milliye (1918-1921)", *Türkler*, C.15, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s.626.

gören efraddan maada bütün milletin fertlerinin eli silah tutan gençlerinden teşkil olunmuştur. Millî kuvvetler yalnız kendi mıntıklarında değil icap eden diğer mıntikalara da geçmiştir. Sabit kuvvetler ise seyyar kuvvetleri teşkil edenlerin maadasından teşekkül etmiştir. Bunlar her türlü şarta karşı müdafaa tertibatı almıştır. Bu kuvvetlerin ihtiyaçları zenginler tarafından ve ordunun muaveneti ile temin olunmuştur.⁴²

Millî kuvvetleri teşkil edecek her fert Kur'an'a el basarak mal ve can üzerine yemin etmiştir. Efradın piyadelerine yevmiye yarımşar lira ve süvarilerine yetmiş beş kuruş, zabitanlara yemeklerinden başka yirmi lira, ayrıca önemli hizmetleri ve fedakârlıkları halinde ikramiye de verilmiştir. Bu miktarları Heyet-i Temsiliye ve Heyet-i İdare icab-ı hale göre değiştirmiştir.⁴³

Ancak Kuva-yı Milliye nizamî bir ordu değildir. Tümen, alay, tabur, bölük teşkilâtları yoktur. Millî kuvvetlerin insan kaynağı dağda gezen eşkiya ve zeybekler, asker kaçakları, hapisneden çıkarılan mahkûm ve zanlılar, bir nevi askere alma şeklinde köylerden kasabalardan toplanan kimseler, gerçekten millî ve vatanî duygularla, başka gaye gözetmeksizin mücadeleye katılan gönüllü ve adamlarıyla birlikte müfreze oluşturularak mücadeleye katılan mülk sahipleridir.⁴⁴

Bölgelere göre çete⁴⁵ veya çeşitli isimlerle anılan Kuva-yı Milliye birliklerinin bir umumî kumandanı, ayrıca da cephe kumandanları vardır. Kuva-yı Milliye iki oymağa ayrılmıştır. Birincisine müfreze, diğerine de posta denilmiştir. Müfrezeler 50 kişilik olup komutanlarına müfreze kumandanı; postalar ise 15 kişiden mürekkep olup komutanlarına postabaşı adı verilmiştir.⁴⁶

Çeşitli isimlerle anılan millî kuvvetlerin komutanları genelde efeler ve eşkiya reisleri, komitacılar, sivil kumandanlar ve subaylardan oluşmuştur.⁴⁷

⁴²Sofuoğlu, "Kuvâ-yı Milliye", *Türkler*, C.15, s.626.

⁴³Sofuoğlu, "Kuvâ-yı Milliye", *Türkler*, C.15, s.626.

⁴⁴Sofuoğlu, "Kuvâ-yı Milliye", *Türkler*, C.15, s.626.

⁴⁵Genel bir merkeze bağlı olmayan ve genel bir otorite tanımayan çetelerin, çeteci Kuvâ-yı Milliyecilerin disiplinsiz davranışları Kuvâ-yı Milliye'nin en önemli iç sorunlarından biri olmuştur. Enver Behnan Şapolyo "Kuvâ-yı Milliye" isimli eserinde Kuvâ-yı Milliyeciyi şöyle tarif eder: "Kuvâ-yı Milliyeci, yalnız millî vicdanından emir alan, mücadelesinde yılmadan hayatını istihkar eden, ferdi menfaatlerden tamamıyla uzak, millî bir aşkla içi yanan, emperyalistlere ateş püskürten, cesur, yiğit, milliyetçi ve halkçı bir kuvveti temsil ediyordu. Kuvâ-yı Milliyeciler, hürriyet ve istiklâl için Milli Mücadele'ye giriştiler." Bkz. Aydemir, *Tek Adam*, s.161, 162.

⁴⁶Sofuoğlu, "Kuvâ-yı Milliye", *Türkler*, C.15, s.626.

⁴⁷Sofuoğlu, "Kuvâ-yı Milliye", *Türkler*, C.15, s.627.

Kuva-yı Milliye'nin muharebe taktiği, imkân ve şartlar gereği bir yere bağlı kalmamak şartıyla mahdut sayıda müfrezelerle bir ve müteaddit baskınlar yapılarak düşman mevzilerinde karışıklıklar yaratmak ve en ziyade başarı elde edilen yerde baskını tamamlamaktır.⁴⁸

Cephelede, milis kuvvetlerinin kullandıkları silahların önemli bir kısmı ordunun levazım depolarından karşılanmıştır. Bu arada halkın elindeki silahlar da toplanarak cepheye gönderilmiştir. Silah ve teçhizat temin etmenin yanında, yiyecek giyecek ve nakit ihtiyaçlarının karşılanması için de Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetleri faaliyetlerde bulunmuştur.⁴⁹

1.4. NİĞDE'DE MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ VE KUVÂ-YI MİLLİYE'NİN FAALİYETLERİ

Niğde, Mondros sonrasında işgale uğramayan nadir şehirlerden biridir. Kahraman Niğde halkı; Adana, Pozantı ve Ulukışla istikametine doğru ilerleyen Fransızlara karşı kahramanca mücadele vererek onları Niğde'ye sokmamıştır. Niğdelilerin cepheledeki bu kahramanca direnişleri Niğde'nin işgal edilmesini önlemiştir.⁵⁰

Niğde'deki ilk teşkilatlanmanın Muhittin Bey⁵¹ tarafından tesis edildiği görülmektedir. Muhittin Bey'in Niğde'yi mahallelere taksim ederek, her bir mahalleye bir lider tayin edip teşkilatlandırmayı gerçekleştirdiği bilinmektedir. Yine Fransızların Pozantı'yı işgal etmeleri üzerine buradan gelen çok sayıdaki muhacirin Niğde'ye gelerek bu teşkilatlanmaya katıldığı ifade edilmektedir.⁵²

Başından beri Milli Mücadeleye destek olan Niğde, Sivas Kongresi'ne de delegeler göndererek katılmıştır. Mustafa Soylu (**öğretmen**), Halit Hami (**Mengi**) (**tüccar Belediye Başkanı**), Dellalzade Hacı Osman Efendi (**Nevşehir**) Sivas

⁴⁸Sofuoğlu, "Kuvâ-yı Milliye", *Türkler*, C.15, s.627.

⁴⁹Hasan Babacan, "Isparta Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Cephe Gerisi Faaliyetleri", *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S.31, Nisan 2014, s.48.

⁵⁰Niğde'de Milli Mücadele, T.C. Niğde Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Ed.Mehmet Öncel Koç, Niğde, 2009, s.17.

⁵¹Osmanlı Meclisi Mebusanı Niğde Milletvekili.

⁵²Niğde'de Milli Mücadele, s.17.

Kongresi'ne katılan Niğde delegeleridir. Ratıpzade Mustafa Bey ayrıca Sivas Kongresi'nde Heyeti Temsiliye'ye yeni eklenen altı üyeden biridir.⁵³

Niğde, İzmir'de Yunanlılara ilk kurşunun atıldığı andan itibaren kurtuluş savaşına iştirak etmiştir. İzmir'in işgali sırasında ilk kurşunun atılmasına müteakip Yunanlılar bunun öcünü almak için yaylım ateşi açmıştır. Yunan askerine kahramanca karşı koyan ve şehit olmaktan çekinmeyen İzmir Askerlik Dairesi Başkanı Albay Süleyman Fethi Bey Niğdelidir. Yine İzmir'in işgali bütün yurttaki olduğu gibi Niğde ve çevresinde tepkilere yol açmış ve protesto mitingleri düzenlenmiştir. Bu mitingle ilgili olarak, Bor hükümet meydanına siyah bayrak çekilerek halkın protestosunu dile getirdiği anlatılmaktadır.⁵⁴

Padişah Vahdettin'e çekilen bir telgraf, Niğde'nin Milli Mücadele'de yer aldığı göstergesi olması bakımından oldukça önemlidir. Birinci Dönem Niğde Milletvekili Mustafa Hilmi (*Soydan*) ve sekiz arkadaşının çektiği telgrafta; *"Damat Ferid Paşa'yı sadarete geçirirsen Niğde halkı senden alaka ve irtibatını kesecektir."* ibaresi yer almaktadır. Padişahın dinlememesi üzerine de Niğde halkının padişahla bağı keserek memleketin idaresini ele alanlarla birlikte hareket ettikleri vurgulanmaktadır.⁵⁵

26/27 Ocak 1920 tarihinde Niğde Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Heyeti, Kahramanmaraş ve çevresinde Fransız ve Ermeniler tarafından yapılan mezalim hakkında İstanbul'daki İtilaf Devletleri temsilcilerine heyet başkanı Muhittin Bey imzalı şu protesto telgrafını çekmiştir. *"Fransızlar ile Ermeniler, Kahramanmaraş'ta toplar, mitralyözler ve Mösyö Wilson'un manevi yardımıyla Müslümanları yok etmektedir. Hakkaniyet ve medeniyet âleminin bu kadar zulüm yapacağına ve bunca vaatlerin buz üzerine yazılmış yalanlardan ibaret olduğuna ihtimal verilmiyordu. Ne yazık ki dünya yeni baştan kan içinde kalacak ve bu mezbahanın kasapları da İtilaf Devletlerinin ileri gelenleri olacaktır."*⁵⁶

I. Dönem Niğde Milletvekili Mustafa Hilmi (*Soydan*); Niğde'de teşekkül eden Kuvâ-yı Milliye Heyetine yardım topladığını Pozantı ve Gülek Boğazlarına asker sevk ettiğini belirtmektedir. Yine Mustafa Hilmi, Sinan Paşa ve arkadaşlarını

⁵³Niğde'de Milli Mücadele, s.18.

⁵⁴Niğde'de Milli Mücadele, s.18

⁵⁵Niğde'de Milli Mücadele, s.18, 19.

⁵⁶Askeri Tarih Belgeleri Dergisi, Genelkurmay Personel Başkanlığı, Askeri Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Yayınları, Yıl:61, Sayı:128, Ankara, Ocak 2012, s.60-62.

isim değiştirerek Adana'ya gönderdiklerini ve orada gizli teşkilatlar kurdurduğunu ifade etmektedir. Kurtuluş Savaşı'nın ilk uçaklarından birisinin Niğde halkından elde edilen bağışlarla alındığı ve bu uçağa Niğde isminin verildiği bilinmektedir.⁵⁷

Niğde'de Kuvâ-yı Milliye teşkilatının henüz yeni kurulup tüm teşkilatlanmayı geręekleřtirmemesi üzerine Pozantı'ya girmiş olan 100 kadar milis kuvvetinin ihtiyaçları (*şeker, pastırma, zeytin, sigara, un ekmek v.b.*) Bor esnafı ve halkı tarafından sağlanmıştır. Toplanan yardımlar önce Ulukışla'ya oradan da Pozantı'ya sevk edilmiştir.⁵⁸

Yine Niğde'de bulunan 11. Piyade tümenini Pozantı'nın işgali üzerine Niğde, Bor, Nevşehir ve Ürgüp'ten gelen müfrezeleri birleştirerek önce Ulukışla'ya, oradan da Pozantı'ya sevk ederek bir cephe açtıkları görölmektedir.⁵⁹

1.5. ULUKIşLA'DA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ'NİN VE KUVÂ-YI MİLLİYE'NİN FAALİYETLERİ

Sivas Kongresinde, Fransız işgaline karşı alınması gereken tedbirler görüşölüp karara bağlanmıştır.⁶⁰ Kongrede, şarkî Anadolu Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti'nin adı Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti olmuştur.⁶¹ Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti, Güney Cephesi ile ilgili olarak bir takım kararlar almıştır. Öncelikle işgal bölgesi üçe ayrılmıştır.⁶²

Birinci bölge, Develi, Ulukışla, Lamas Çayı ile Bahçecik Kozan, Osmaniye hattı arasındaki bölge. Bu bölgenin sorumluluğu XX. Kolordu ile bölge içindeki Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetlerine verilmiştir.

Maraş vilayetinin dahil olduğu ikinci bölgenin idaresi Sivas'ta bulunan III. Kolordu tarafından yapılacaktır.

⁵⁷Nięde'de Milli Mücadele, s.19.

⁵⁸Nięde'de Milli Mücadele, s.20.

⁵⁹Nięde'de Milli Mücadele, s.20

⁶⁰Yařar Akbıyık, *Milli Mücadele'de Güney Cephesi Maraş*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 1999, s.155, 156.

⁶¹Mustafa Kemal Atatürk, *Nutuk (1919-1927)*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 1997, s.60.

⁶²Akbıyık, *Milli Mücadele'de Güney Cephesi Maraş*, s.155, 156.

Üçüncü Bölge, ikinci bölgenin doğusundan İran sınırına kadar uzanan arazidir. Buranın kontrolü de XIII. Kolorduya ve bölge içindeki Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetlerine verilmiştir.⁶³

Buna göre her kolordu kendisine verilen bölgeyi, ikinci derecede bölgelere ayıracak, her bölge için en yakın yerde birer teşkilat merkezi kuracaktır. Bu merkezler muhabere ve cephe üssü olacaktır. Diğer taraftan bölgenin durumu incelenecek ve işlerin güvenli yürütülmesi sağlanacaktır. Teşkilat gizli tutulacak ve teşkilatın güvenliği için müfrezeler ve emniyet kuvvetleri oluşturulacaktır. Bu mıntikalara gönderilecek kişiler son derece fedakâr ve dürüst subay ve siviller olacaktır.⁶⁴

Fransızlar, Toroslardaki Pozantı ile birlikte Akköprü'yü, Çiftehan'ı da işgal etmiştir. Çiftehan'da hem demiryolu istasyonu, hem de kaplıca vardır. Buralarda Fransız müfrezeleri bulunurken eski Çiftehan'daki karakolda da Türk askerleri bulunmaktadır. Buradaki bir bölük Türk askeri, Adana yolunu gözaltında tutmaktadır.⁶⁵

Bu gelişmeler yaşanırken 23 Eylül 1919 tarihinde Heyet-i Temsiliye Niğde'de bulunan 11.Tümen Kumandanlığına "Ulukışla ve Bor Rumlarının Adana'daki İngiliz Kumandanlığı'na başvurması üzerine İstanbul'daki İngiliz Siyasi Temsilciliği'nin "Ne vakit ihtilali andırır bir hareket olursa o zaman işgal edersiniz" yollu cevap verdiği öğrenildiğinden On Birinci Tümen Kumandanlığına verilecek cevapta, asayışı bozacak hiçbir harekete meydan verilmemekle birlikte milleti esarete sokacak her türlü yabancı saldırısına silahla karşılık verileceğinin düşmana anlatılması" kararını bildirmiştir.⁶⁶ Burada gözden kaçırılmaması gereken iki nokta olduğu değerlendirilebilir. Birinci nokta, İstanbul'daki İngiliz Siyasi Temsilciliği'nin ihtilal ile kastettiği şeyin bölgedeki azınlıklara karşı yapılacak herhangi bir hareketten ziyade daha önce yapılan ve gelecekte yapılması planlanan işgallere karşı geniş bir halk hareketiyle tepki verilirse bölgenin işgalinin gündeme geleceğidir. Aslında İngiliz Siyasi Temsilciliği ihtilal kelimesini kullanarak Kuvâ-yı Milliye hareketinin haklılığını ortaya koymaktadır. İhtilal, geniş halk hareketiyle mevcut

⁶³Akbıyık, *Milli Mücadele'de Güney Cephesi Maraş*, s.156.

⁶⁴Akbıyık, *Milli Mücadele'de Güney Cephesi Maraş*, s.156, 157.

⁶⁵Hasan İzzettin Dinamo, *Kutsal İsyân Milli Kurtuluş Savaşı'nın Gerçek Hikayesi*, Tekin Yayınevi, C.IV, Ankara, 1970, s.516.

⁶⁶Sarıhan, *Kurtuluş Savaşı Günlüğü II*, s.125, 126.

durumdan memnun olmayan halkın bunu değiştirmek için girişmiş olduğu her türlü eylem demek olduğuna göre işgallerden rahatsızlık duyan Anadolu halkının işgalcilere karşı harekete geçerek bağımsızlığı için mücadele vermesi gayet doğaldır ve ihtilalin ruhuna da uygun bir davranıştır. İkinci nokta ise, Temsil Kurulu'nun işgale uğramamış bölgelerin halkına sağduyu çağırısı yapmasıdır. Temsil Kurulu böylelikle İtilaf Devletleri'nin Mondros Mütarekesi'nin 7. Maddesine⁶⁷ dayanarak işgalleri genişletmesine mani olmak istemiştir. Bütün bunlara rağmen herhangi bir yabancı saldırısı ya da işgal girişimi karşısında da halka silahlı direniş çağırısında bulunularak hiçbir şekilde işgallerin kabul edilemeyeceğini beyan etmiştir.

Mustafa Kemal, Harbiye Nazırı Cemal Paşa'ya Amasya'dan gönderdiği 23.10.1919 tarihli yazıda, Adana şehri içinde Ermenilerin silahlandırıldığı ve Müslümanlarla çatışmaya sevk edildikleri ve Müslümanlar arasında büyük bir heyecan ve galeyana olduğu ve bu heyecanın Ulukişla çevresine kadar yayıldığının, o bölgeden gizli olarak bildirildiğini belirtmektedir.⁶⁸

Mustafa Kemal, Antep, Urfa ve Maraş'tan İngilizlerin ekilerek, Fransızların buraları işgale başlaması üzerine bütün yurt çapında vilayetlere ve Heyet-i Merkeziye İdarelerine 6 Kasım 1919 tarihli bir tamim göndermiştir. Tamimde Maraş, Antep ve Urfa'nın İngilizlerin geri çekilmesi ile Fransızlar tarafından işgal edildiği, İstanbul Hükümeti'nin bu hareketi İtilaf Devletleri nezdinde protesto ettiğini adı geçen bölge ahalisinde düzenlediği mitinglerle Osmanlı vatanının ayrılmaz bir parçası olduklarını dünyaya ilan etmeye başladıklarını bildirmiştir. Ayrıca, bütün Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti heyetleri ve idareleri ile belediye başkanlarının, Osmanlı Devleti'nin bir parçası olan bu yerlerin haksız olarak Fransızlar tarafından işgal edildiğini telgraflarla İtilaf Devletleri elçiliklerine, Avrupa ve Amerikan kamuoyuna duyurulmasını, bu hususta protestolarda bulunulmasını ve haksızlığın düzeltilmesinin kararlı bir dille istenilmesini bildirmiştir. İngiliz kaynaklarına göre kendilerine Türkiye'nin çeşitli il ve ilçelerinden 81 protesto telgrafi gelmiştir. Bunlardan biri de 10 Kasım 1919 tarihinde Ulukişla'dan gönderilmiş olan protesto telgrafıdır.⁶⁹

⁶⁷Mondros Mütarekesi'nin 7. Maddesine göre; Müttefikler, emniyetlerini tehdit edecek bir durumun olması halinde, herhangi bir stratejik noktayı işgal hakkını ellerinde bulunduracaklardır. Bkz. Belen, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s.41

⁶⁸řerife Yorulmaz, “Çukurova'da Kuva-yı Milliye Yapılanmasının Temel zellikleri”, *Ankara Üniversites Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, S.35-36, Mayıs-Kasım 2005, s.348.

⁶⁹Akbıyık, *Milli Mücadele'de Güney Cephesi Maraş*, s.82, 83, 84.

1919 yılının Aralık ayında Ulukışla istasyonuna Orta Anadolu'dan buğday yüklü vagonlar gelmiştir. Bu istasyonda kesilip kalan buğday vagonlarını alıp güvenle Adana'ya götürmek üzere Ulukışla'ya bir tren dolusu Fransız askeri gelmiştir. Asker treni, Ulukışla'ya geçerken eski Çiftehan'daki Türk garnizonu, bunu Ulukışla sorumlularına bildirmiştir. Sözde buğday vagonlarını götürmeye gelen Fransız gücünün bir işgal gücü olduğu kuşkusu Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk Derneği'nin liderliğindeki Ulukışla ulusal güçlerini hemen davrandırmış, silahını alıp fişekliğini takan istasyonla dolaylarını kuşatmıştır. Bunu gören Fransız kumandanı, hemen Kuvâ-yı Milliyeyle bağlantı kurarak amaçlarının işgal olmadığını, buğday vagonlarını alıp götürmeye geldiklerini bildirmiştir. Gerçekte koruyucu olarak gelen kalabalık Fransız askerleri, kendilerine özgü buğday yüklü vagonları alarak çarçabuk gitmiştir.⁷⁰ Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesinin⁷¹ bu kerte uyanık olmasının nedenleri vardır. İtalyanlar, Konya'yı işgal ettikten sonra, Konya'ya uzanan demiryolu istasyonlarını da Fransızlar işgal etmek hevesine kapılmışlardır. Başlarında birer subay bulunan altışar erlik asker grupları Ulukışla, Ereğli, Karaman demiryolu istasyonlarına yerleşmiştir.⁷² Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk Derneği, 14 Aralık 1919'da istasyonu işgal eden Fransızlara bir kesin uyarı vererek hemen Ulukışla'yı bırakıp gitmelerini istemiştir. Fransızlar, gitmemek için diretince onları yük arabalarına bindirerek Fransızların işgalindeki Çiftehan karakoluna sürmüştür. Böylece onları ulusal egemenliğin dimdik ayakta durduğu Ulukışla sınırlarından dışarı atmış olmuştur. Fransız kumandanlığı, bunu İstanbul hükümeti katında protesto etmiştir. O da Fransızları kovan Ulukışla Müdâfaa-i Hukukçuları için kovuşturma açılmasını bildirmiştir. O zaman Ulukışla Kaymakamı olan Tayyar Bey, İstanbul hükümeti yanlısı olduğundan Müdâfaa-i Hukukçular, hemen Sivas'ta bulunan temsil kuruluna durumu bildirmiştir. Bunun etkisi hemen görülmüştür. Niğde'deki 11.Tümen'den Üsteğmen Tahsin Bey, kasabaya gelerek Ulukışla

⁷⁰Dinamo, *Kutsal İsyân*, C.IV, s.516.

⁷¹Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi Pozantı'nın batı sırtlarındadır. 22- 24 Mart 1920 tarihleri arasında İstihkam Teğmen Cemal Efendi, Çiftehan civarındaki Ulukışla Müfrezesine gönderilmiştir. Niğde'den gelen Yusuf Efendi Müfrezisi ile 9 Nisan 1920 tarihinde irtibat sağlayarak demir yollarını tahrip etmiş, Gülek Boğazı'nı ulaşıma kapatmış ve Pozantı kuşatmasına katılmıştır. Pozantı Kuşatması birlikleri Ulukışla, Gülek ve Kamışlı ahalisinden oluşmuştur. Ulukışla ve Gülek müfrezeleri, cepheleri karşısındaki düşman siperlerine gösteri taarruzu yapmakla görevlendirilmiştir. 126'ncı Alay bölgeye Ulukışla'dan 31 silah ve 10.000 cephane vermiştir. Ele geçirilen esirlerin bir kısmının Ulukışla'ya yerleştirilmesi emredilmiştir. Bkz. *Kuvâ-yı Milliye Komutanı Tekelioğlu Sinan Bey'in Günlüğü*, Genelkurmay Başkanlığı, Askeri Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2012, s.7, 15, 24, 33, 97, 156, 159.

⁷²Dinamo, *Kutsal İsyân*, C.IV, s.516.

hükümet konağını askerle çevirmiştir. Kendisi Kaymakam Tayyar Beyin odasına girip kovuşturma evrakını istemiş; alıp Kaymakamın gözü önünde yırtarak atmıştır. Sonra, İstanbul hükümeti yanlısı Kaymakamı tutuklatarak Niğde'ye göndermiştir.⁷³ Ulukışla'nın istasyona yerleşen Fransız ekibini kovduğunu işiten Karaman'la Ereğli yurtseverleri de onları örnek alarak oralardaki Fransızları Kuvâ-yı Milliye topraklarından sürüp atmıştır. Adana bölgesinde gittikçe şiddetlenen Fransız, Ermeni zulümüyle buna karşı saldırıya geçen Kuvâ-yı Milliye'nin, onu destekleyen geniş halk yığınlarının heyecanı, Niğde, Ulukışla, Bor, Arapsun gibi şehirlerle kasabaları da ulusal duyguların kasırgasına kaptırmıştır. Bu yerlerden toplanan silahlı bir atlı kolu, Nevşehir'den yola çıkarak Niğde, Ulukışla, Ereğli, Aksaray kasaba ve şehirlerini dolaşarak bir gösteri yapmıştır. Bir gün, bu atlılar, Ulukışla'da bulunduğu sırada istasyonda duran İstanbul-Adana trenine yaptığı silahlı davranışa silahsız Ulukışla halkı da katılarak ürkütücü bir rol oynamıştır. Bunun nedeni vardır. Bu trende İstanbul hükümetinin Adana valiliğine atadığı Celal Bey vardır. Halk, bu adamı, onun koruyucularını yuhalamış, aşağılamış, bağırarak, çağırarak, demir gibi Kuvâ-yı Milliye ruhu taşıdığını bir kez daha göstermiştir. Orta Anadolu'nun kapısı olan Ulukışla tekin bir yer değildir. Burası Orta Anadolu'nun bekçisi olmak gibi şerefli bir görevi olduğunu bilmenin sıcak mutluluğunu duymuştur. Fransızların Adana'yı, Çiftehan'ı ele geçirdikten sonra, Orta Anadolu'ya doğru bir gezintiye çıkmak ister gibi göründükleri sırada, ilk işgal edilme üzüntüsünü duyan şehir, Ulukışla olmuştur. Yiğit istihkâm subayı Üsteğmen Cemal Bey (Efe) Koçak Boğazındaki demiryolu köprüsünü yıkım kalıpları yerleştirerek havaya uçurmuştur. Böylece, düşman trenleri, bu sınırdaki boşluğa çarparak duraklamıştır.⁷⁴ Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk örgütü, hemen beş yüz kişilik bir sivil güç toplayarak Çiftehan sınırına gönderilmiştir. Bu gücün kumandanları Ulukışlalı Deli Ağa (Hüseyin Ağa) ile Şevki (Alpagut) Bey idi. Bu sırada Niğde'deki 11. Tümenin istihkâm subayları, bu bölgeye akın ederek Cemal Efe'yle birlikte bütün öbür köprüleri de atmaya hazırlamıştır.⁷⁵ Yalnız, tünellerin atılmasına herhalde Ankara razı olmamış olacaktı ki, Ulukışla'ya gelen 126. Tümen kumandanı Rüştü Bey, sabotajcılarının başında bulunan milis kumandanlarından Şevki (Alpagut) Bey'e telefonla tünellerin atılmasından

⁷³Dinamo, *Kutsal İsyân*, C.IV, s.517.

⁷⁴19 Mart 1920 tarihinde Mustafa Kemal'in emri üzerine Ulukışla'daki demiryolu uçurularak Anadolu'nun Çukurova ile ilişkisi kesilmiştir. Bkz. Sarıhan, *Kurtuluş Savaşı Günlüğü II*, s.438. Ayrıca bkz. Amaç düşmanın Anadolu içlerine kuvvet sevk etmesini engellemektir. Gencer, Özel, *Türk İnkılap Tarihi*, s.124, 125.

⁷⁵Dinamo, *Kutsal İsyân*, C.IV, s.517, 518.

vazgeçmelerini bildirmiştir. Böylece bir daha yapılması çok zor olan birçok köprü ile tünel yıkılmaktan kurtulmuştur. Bu sırada Çiftehan'daki Fransız garnizonunun pek zayıf olduğunu bildiren 11. Tümen, buraya Kuvâ-yı Milliye'nin bir baskın yapmasını istemiştir. Baskına karar verilmiştir. Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi gruplara ayrılarak Koçak Boğazında, Çiftehan'ın karşısına düşen İlifkin-Ardıçlı köyü altında, Muradiye, Çanakçı köyleri yöresinde yer almıştır. Güzel bir biçimde yapılan baskın başarıya ulaşmıştır: Fransız askerleri, Çiftehan kaplıcalarıyla Çiftehan demiryolu istasyonundan kaçırılmıştır. Milis kumandanı Şevki Bey Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk merkezine şöyle bir zafer telgrafı çekmiştir. "Bimennehütaala Çiftehan'a girdik." Buralardan Fransızları kaçırarak ulusal milisler, Akköprü'ye dayanmıştır. Oraya vardıklarında Akköprü tünelinin içinde karargâh kurmuş bir Fransız istihkâm bölüğünün, Ulukışla'ya giden demiryolunu söktüğünü görmüştür. Apansızın yaptıkları bir baskında bu zararlı işçilerin kimisini öldürüp, kimisini de Pozantı yönünde kaçırmıştır. Orta Anadolu Kuvâyı Milliye milisleri, şimdi Kilikya'nın (Adana) kapısı olan Pozantı'daki çok güçlü Fransız taburuyla karşı karşıya gelmişlerdir. İşte, bundan sonra, Fransız tabur kumandanı Mesnil'in dinmez başarısızlıkları da başlamıştır. Artık, Pozantı'daki emperyalist güç, temelli bir baskı altına alınarak büsbütün kuşatılmış, türlü saldırılar, karşı saldırılar sonucunda Fransızların durumu bunalımlı bir noktaya gelip dayanmıştır. Ulukışla'nın hemen bütün şehirli ve köylü erkekleri milis bölüklerine katılarak Binbaşı Mesnil'in taburuna birkaç kurşun atmıştır. Bu sıralarda Kuvayı Milliye'ye katılan Yüzbaşı Saffet Bey (General Saffet Pozantı) büyük yararlılıklar göstererek Fransızlara kan kusturmuş, kolundan yaralanmıştır. Pozantı kuşatmasına giden basamaklarda Ulukışlalı bölük kumandanı Yakup Gökşen ile istihkâm subayı Üsteğmen Cemal Bey (Efe), Gülek Boğazi'ndeki Kadirhan'da türeyen Fransız garnizon yavrusuna bir baskın yapmıştır. Bu sırada bir yiğit milis karakolun kapısından içeri dalarak Fransızların teslim olmasını istediye de hemen oracıkta öldürülmüştür. Bu, Pozantı'nın Annasa köyünden Abdurrahman'dı. Bu sırada hanın damına çıkarılan bir çocuk, çatıyı tutuşturmuş, dışarı dökülen Fransızlar teker teker öldürülmüştür.⁷⁶

Fransızların, Pozantı çevresinde sıralanan mevzilerine bir sıra saldırılar yapılmıştır. İlk önce Çataltepe'deki Fransız mevzisine yapılan saldırıdan bir sonuç alınamamıştır. Ulukışlalı Hacı İbrahimoğlu, Mehmet Sarı burada şehit düşmüştür.

⁷⁶Dinamo, *Kutsal İsyân*, C.IV, s.518, 519.

İkinci olarak Kocatepe'ye saldırmıştır. Bu saldırıda Ulukışlalılardan başka Niğdeli ve Hançerlili milisler de yer almıştır. Fransız mevzileri darmadağın edilmiştir. Sağ kalan Fransızlar kaçmaya başlamıştır. Ölen Fransız askerlerinin öteberisini yağmalamak için siperlerinden fırlayan milisler harıl harıl soygun yaparlarken kaçan Fransız askerleri arasındaki Ermeniler, gizli bir yoldan apansızın meydana çıkarak dalgın milislerin üzerine çullanmıştır. Her savaşta görülen bu soygun hırsı yüzünden ele geçirilmiş olan Kocatepe elden çıkmıştır. İşte, Yüzbaşı Saffet Bey, burada kolundan yaralanmıştır. Milisler, durup dururken burada şehitler vermiştir. Fransızlar kaçtığı sırada bir Fransız ağır makineli tüfeğini ele geçiren Ulukışla milislerinden Hüseyin Çavuş, bu makineli tüfeği işleterek savunmaya başlamışsa da en sonra Fransız saldırı dalgası onu da şehitler arasına katmıştır. Önemli şehitler arasında Gökbezlî Ahmet Çavuş'la kardeşi de vardır.⁷⁷ Kuşatma süresince Gökbez'de yerleşerek Beledik Boğazıyla demiryolunu kontrol eden Ulukışlalı Çoban İbrahim'in milisleri, Pozantı kuşatmasını günden güne şiddetlendirerek üst üste kahramanlıklar göstermiştir.⁷⁸

Başta Niğde halkı olmak üzere Ulukışla halkı baştan sona kadar Milli Mücadelenin içinde aktif bir rol oynamıştır. Ülkemizin birçok bölgesinde övgüye değer kahramanlıklar sergilenmiştir. Özellikle Adana ve Pozantı cephelerinde Niğde'de bulunan 11. Tümenin başarısı asla göz ardı edilemez. Niğde, Adana ve Pozantı cephelerini hem asker, hem mühimmat, hem de erzak olarak takviye etmiştir. Ulukışla ise jeostratejik önemi nedeniyle Fransızlar tarafından ele geçirilmesi öncelikli bölgelerden biri olmuştur. Anadolu'daki tren hatlarının son noktası olan Ulukışla bölgedeki Kuvâ-yı Milliye'nin yaptığı faaliyetlerle Fransızları bölgeden kovduğu gibi diğer bölgelere lojistik desteğin sağlanmasında önemli bir köprü görevi görmüştür.

⁷⁷Dinamo, *Kutsal İsyân*, C.IV, s.519, 520.

⁷⁸Dinamo, *Kutsal İsyân*, C.IV, s.520.

2. BÖLÜM

ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ KARAR DEFTERİNİN TANITIMI

2.1. DEFTERİN FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

Tez konumuzu oluşturan bölüm, *Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin* 7-66. varaklarıdır. Bu varaklar arasında 103 karar bulunmaktadır. Defter, Cumhuriyet Müzesi (II.T.B.M.M.) Arşivi'nde 5294 envanter numarası ve Ulukışla Kuvâ-yı Milliye Defteri adı ile kayıtlı bulunmaktadır.⁷⁹ Defter Müzeye 21.12.1999 tarihinde Sümer Ünal tarafından bağışlanmıştır.

Ulukışla Kuvâ-yı Milliye Defteri olarak kayıtlara geçen ama asıl adının Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defteri olmasına kanaat getirilen defter, iki ayrı defterden oluşmaktadır. Birinci defter tamamen Osmanlıcadır. Defter, 1 Teşrin-i evvel 1335 (1 Ekim 1919) - 4 Ağustos 1336 (4 Ağustos 1920) tarihleri arasındaki Ulukışla'daki Kuvâ-yı Milliye teşkilatının aldığı kararları ve yaptığı faaliyetleri içermektedir. Defter varak usulü numaralandırılmıştır. Varak numaraları orijinal olup sonradan numaralandırılma yapılmamıştır. İlk varak numarası "7", son varak numarası "66" dır. Varaklardan bazılarının en üst orta kesiminde Osmanlıca "bih" yazılıdır.⁸⁰ "Bih" yazısı "Bismillahirrahmanirrahim" anlamındadır. Defter oldukça yıpranmış olup sayfalarının bazıları kopuk ve eksiktir.⁸¹ Toplam 51 varaktan oluşmaktadır.

İkinci defter ise, sayfa usulüne göre numaralandırılmıştır. Sayfa numaraları orijinal olmayıp daha sonra kırmızı tükenmez kalem ile yazılmak suretiyle verilmiştir. İlk sayfa numarası "5", son sayfa numarası ise "156" dır. İkinci Defter de birinci defter gibi oldukça yıpranmış olup sayfalarından bazıları eksik ve kopuktur. Toplam 76 varaktan oluşmaktadır. İkinci defterdeki kayıtlar Cumhuriyet Halk Fırkası Heyeti'nin 30 Teşrin-i evvel 1340 (30 Ekim 1924) – 14.01.1933 tarihleri arasında aldığı kararları kapsamaktadır. 10.11.1928 tarihine kadar alınan kararlar Osmanlıca

⁷⁹Defterin müzedeki yeri: Depo 50 7/B Kutu 16 Sıra 2'dir. Dipnotlarda Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinden *UMHMCKD* olarak bahsedilecektir.

⁸⁰*UMHMCKD*, Varak Numarası: 41, 48, 49, 58, 59, 63, 64, 65.

⁸¹*UMHMCKD*, Eksik Varak Numaraları: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 27, 28.

yazılmıştır. Tam bir tarih verilememesine rağmen Nisan 1929 tarihinden itibaren kararların ilk kez Latin harfleri ile yazılmış olduğu değerlendirilmektedir.

Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defteri 16 x 20 cm ebadında olup herhangi bir kabı ve koruyucu unsuru bulunmamaktadır. Müzede bir zarfın içinde muhafaza edilmektedir. Zarfın üstünde herhangi bir etiketleme yoktur. Sadece zarfın üstünde *Ulukışla Kuvâ-yı Milliye Defteri* yazmaktadır. Bazı sayfalarda mürekkep lekeleri ve rutubetlenmenin etkileri görülmektedir. Rutubetlenme, mürekkep akıntısı görülen sayfalarda fiziki bir yıpranma ve sararma söz konusudur.⁸² Rutubetlenme, mürekkep akıntısından ve fiziki yıpranmadan ötürü okuma zorlukları yaşanmıştır.

Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinde yer alan kararlar, rika yazı ile yazılmıştır. Genel olarak özensiz yazılmış olan ve satır aralığı ile satır sayısı aynı olmayan kararlar incelendiğinde, üzeri çizilerek yeniden yazılan kelime veya satırlara rastlanılmaktadır. Bu durum okumayı güçleştirmektedir. Bunun dışında üzeri çizilerek iptal edilen kararların olduğu da tespit edilmiştir.⁸³

Kararların yazı karakterleri incelendiğinde farklı kâtipler tarafından tutulduğu tespit edilmiştir. Kararların mutlaka azalar tarafından imzalandığı imza atılmadığı zaman ise isimlerinin altlarına mühürlerinin basıldığı görülmüştür.⁸⁴

Tezimizin konusunu oluşturan *Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin* dijital görüntüsü Cumhuriyet Müzesinde bulunmamaktadır. Tarafıma dilekçe ile yapılan müracaat sonucunda gerekli iznin verilmesine müteakip defterin dijital fotoğraf makinası ile sorumlu personelin nezaretinde fotoğraflaması yapılmıştır. Fotoğraflamış olduğum görüntülerin bir kopyası Cumhuriyet Müzesi'nin sorumlu personeline teslim edilmiştir.

2.2. DEFTERDEKİ KARARLARIN İÇERİK OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Tez konumuzu oluşturan bölüm, *Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin* 7-66. varaklarıdır. Bu varaklar arasında 103 karar

⁸²UMHMCKD, Varak Numarası:7, 30, 33, 37, 42, 44, 46, 48, 54, 65, 66.

⁸³UMHMCKD, Varak/ Karar Numarası:7 /12, 10, 24, 27/62, 33/55 (İlk üç satırı), 45/21.

⁸⁴UMHMCKD, Varak Numarası: 10, 24, 42, 51, 52, 54, 55, 56, 57.

bulunmaktadır. Alınan kararlar 1 Teşrin-i evvel 1335 (1 Ekim 1919) - 4 Ağustos 1336 (4 Ağustos 1920) tarihleri arasındaki Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti ile Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi'nin faaliyetlerini içermektedir. Defterin yedinci varaktan başlaması yukarıda verilen tarih aralıklarından öncesine ait kararların alınmış olabileceğini göstermektedir. Kararların değerlendirilmesi dipnot kullanılarak yapılacaktır.

Defterde alınan kararlar sınıflandırılmaya tabî tutulduğunda üç ana başlık altında toplamak mümkün olabilir.

1. Askerî Kararlar: Silahlı bir direniş için gerekli olan silahın, cephanenin ve teçhizatın temin edilmesi ve temin edilen bu malzemelerin ihtiyaç duyulan yerlere güvenli bir şekilde sevkinin sağlanması, halktan gönüllü Kuvâ-yı Milliye birliklerinin meydana getirilmesi, gerektiğinde savunma cephelerinin oluşturulması, oluşturulan cephelerin idaresinin yürütülmesi, cephede bulunanların temel ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması, başarı gösterenlerin taltif edilmesi, cephede çarpışanların ailelerinin temel ihtiyaçlarının giderilmesi ve cephe gerisi hizmetlerin yürütülmesi gibi konuları kapsadığı görülmektedir.⁸⁵ Alınmış olan askeri kararlar içinde bölgeye karşı girişilecek herhangi bir işgal hareketine karşı silahlı direniş için gerekli olacak teçhizat ve mühimmat hakkında alınan kararlar ayrı önem taşımaktadır. Bu bakımdan 1 Teşrin-i evvel 1335 (1 Ekim 1919) – 26 Nisan 1920 tarihleri arasındaki zaman zarfında Kaza Merkez İdare Heyetince merkezi Bor'da bulunan 126. Alayın I. Tabur Kumandanlığından toplam 590 aded tüfenk, 70.781 aded fişenk, 20 aded kasatura, 20 aded kayış, 20 aded ağız kapağı ve 80 sandık cephaneye (sandıkların içindeki cephaneye ve bir sandıkta ne kadar cephaneye olduğu hakkında herhangi bir bilgi tespit edilememiştir. Buna karşın sandıkların içindeki cephanenin fişenklerden ibaret olduğu değerlendirilmektedir. Fakat bir sandıkta kaç aded fişenk olduğu konusunda bir değerlendirme yapmak zordur.) alınmıştır. Söz konusu teçhizat ve mühimmat ihtiyaç duyulan köylere ve cephelere gönderilmiştir. 590 aded tüfenkden 133 adedi, 70.781 aded fişenkden 7.965 adedi ve 20 aded kasatura, 20 aded kayış, 20 aded ağız kapağı emaneten ve talep olduğunda derhal geri verilmek üzere depodan alınmıştır. Niğde'den 250 aded mavuzer tufengi teslim alınmıştır. Ayrıca Ulukışla Müdâfaa-i

⁸⁵UMHMCKD, Varak/Karar Numarası: 7/11, 8/11, 9, 10-10/14, 13/24, 22/50, 23, 24/53, 25/54-55-57-58, 26/58-59-60-61, 29/65-66, 30/67-68-69, 32/73-74, 33/76-77-78, 34/79-81-82, 36/86, 39/93, 40/96, 41/9, 43/15-16-17, 44/18-19-20, 45/21, 46/25, 49/39, 51/44-46, 54/56-57-62-63-67, 59/76, 63/88.

Hukuk-ı Milliye Cemiyeti tarafından Pozantı Cephesinde bulunan Anahşa Köyü'ne 14 aded tüfenk ve 100 aded fişenk verilmesine karar verilmiştir.

2. İdarî ve Cezaî Kararlar: Kuvâ-yi Milliye'nin işleyişi, iç yönetimi, toplanma zamanları, kimlerin toplantıya katılacağı, toplantıya mazeretsiz katılmayan ya da toplantı başladıktan sonra katılacaklara nakdî para cezasının ne şekilde uygulanacağını tespit edilmesi, Kuvâ-yi Milliye hareketine katılmak isteyenler hakkında istihbaratî bilgi edinilmesi, önemli görevlere tayinlerin yapılması (toplanan yardım paralarının muhafazası için bir vergi memuru ve sorumluların, kaza mektebine öğretmen, bölük kumandalarının, yardım toplamak için muvazzaf bir tahsildar, mevki kumandalarının, kazanın ehemmiyetine uygun kişileri tayin etmek), cemiyete üye kaydı için tahkikat yapılması, belediye yönetiminin değiştirilmesi, şehre giriş çıkışların kontrolünün yapılması, şehre gelen gidenlerin takibinin yapılması, istifa etmek isteyen üyelerin istifalarının oylanması, cemiyete üye seçimi yapılması, heyet-i idare seçiminin yapılması, hangi köylerden kimlerin sorumlu olacağı, hangi heyetlerin oluşturulacağı ve üyelerinin kimlerden oluşacağı, teşkilat yapısını, yönetim ve organizasyon şemasını oluşturmak, kimlerin kime bağlı oldukları ve çevresindeki bölgeler ile ilişkileri konularını kapsamaktadır.⁸⁶

3. İçtimaî ve Malî Kararlar: Verilecek konferanslarla halkın bilinçlendirilmesi, İzmir'in işgalinde şehit olan Müslümanlar için mevlüt okutulması, bölgedeki öğretmen ihtiyacının karşılanarak bölgedeki eğitimin devamlılığını, aşayışı sağlama ve ahlaksızlığı önleme, Ulukışla'dan olası bir göçün önüne geçme, nakdî ve aynî yardım toplama ve dağıtma, devlet görevlilerinden gönüllü kesintiler yapma, cephede fedakârlıkları görülenlere mükâfat verilmesi, ulaşım, kırtasiye ve temel ihtiyaçlara kaynak yaratma, yapılan harcamaların en ince ayrıntısına kadar kayıt altına alınmasını içermektedir.⁸⁷ Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti'nin 17 Teşrin-i evvel 1335 (17 Ekim 1919) – 4 Ağustos 1920 tarihleri arasında cemiyetin veznesinden toplam 115.161.20 kuruş harcama yaptığı tespit edilmiştir. Cemiyetin veznesinden tütün, sigara ve sigara kağıdı için toplam 17.706.20 kuruş, erzak (şeker,

⁸⁶UMHMCKD, Varak/Karar Numarası: 7/13, 11/16, 16/21-22-23, 13/26-27, 22/49, 23/51, 24/52, 25/56, 29/65, 31/70-72, 32/75, 34/80-81, 35/83-84-85, 36/86-87, 37/88, 38/90-91-92, 40/96-97, 41/7, 43/14-15-16, 44/19, 45/24, 46, 50/41, 51/47-48, 58/74, 64/91-93, 65/96, 66/103.

⁸⁷UMHMCKD, Varak/Karar Numarası: 10/15, 11/17-18-19-20, 12/21, 13/25-28, 23/51, 26/64, 31/71, 35/84, 37/89, 38/90, 39/94-95, 40/5, 41/6-8, 42/10-11-12-13, 45/22-23, 46/25, 47/27-28-29-30, 48/31-32-33-34-35, 49/36-37-38, 50/40-42-43, 51/45-49-50-51-52, 53/53-54-55, 54/56-58-59-60-61-64-65-66, 57/68-69-70, 58/71-72-73-75, 59/77, 60/77-78-80, 61/81-82-83-84, 62/84-85-86-87, 63/89-90, 64/92-93-94, 65/95-97-98-99-100-101-102.

yağ, soğan, tuz, çay, peynir, ekmek, pastırma, süt, yoğurt ve zeytin) için toplam 12.899.40 kuruş, kırtasiye (zarf, yazı kağıdı, kağıt, kalem, mürekkep, gazete aboneliği, risale temini, telgraf) için toplam 3.016.10 kuruş, ulaşım ve nakliye için toplam 7.329 kuruş, Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti'ne ve Kuvâ-yı Milliye'ye hizmet edenlere (Görev alanların kişilerin zarurî ihtiyaçları, cephede gidenlerin geride bıraktıkları ailelerinin ihtiyaçları, cephede başarı gösterenlere verilen mükafat, cemiyet üyelerine ödenen maaş için) toplam 30.132.50 kuruş, giysi gön, yemeni, kaput, urgan için 10.901 kuruş, odun ve gaz yağı bedeli olarak 585 kuruş, diğer harcamalar başlığında (dirhem bağı, sabun, kiler ücreti, kilit parası, iki aded bayrak, şehit ailesine iki aded gülün bedeli, tüfenk tamiri için zeytinyağı, hastanedeki hastaların ve yaralıların bir takım ihtiyaçları, sargı bezi ve kefen için) toplam 1.592 kuruş harcama yapılmıştır. Ayrıca Kuvâ-yı Milliye veznesinden cemiyete götürülmesi için 30.000 kuruşun çıkışı yapılmıştır.

Cemiyetin veznesine nakdî yardım parası olarak toplam 15.900 kuruş ile satış yoluyla (canlı hayvan ve derisi ile patates satışından elde edilen) toplam 13.322 kuruş girişi olmuştur. Ayrıca İzmir ianesi için toplanılan yetmiş küsür lira da cemiyetin veznesinde muhafaza edilmiştir. İzmir için toplanılan yardımın İzmir'e ulaştırılıp ulaştırılmadığına dair bir kayıta rastlanılamamıştır.

3. BÖLÜM

ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ

KARAR DEFTERİ TRANSKİRİPSİYONU

3.1. ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ KARAR DEFTERİNİN TRANSKİRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

“7”

11

Horos Karyesine

Fişenk	Ağız Kapağı	Kayış	Kasatura	Tüfenk
2800	15	15	15	15

Ali Hoca

Fişenk	Tüfenk
2000	20

Koçak Karyesi

Tüfenk	Fişenk	Kasatura	Kayış	Ağız Kapağı
20	2000	5	5	5

Tabaklı Karyesi

Tüfenk	Fişenk
5	500

Tekneçukur Karyesi

Tüfenk	Fişenk
5	500

Gümüş Karyesi

Tüfenk	Fişenk
5	500

(...) Bin sekiz yüz fişenk ve yirmi kasatura yirmi kayış yirmi ağız kapağı⁸⁸

⁸⁸Defterin yedinci varaktan başlaması ve ilk altı varağının olmaması 1 Teşrin-i evvel 1335 (1 Ekim 1919) tarihinden önce cemiyetin faaliyete geçtiği ve kararlar almaya başladığı şeklinde değerlendirilebilir. Cemiyetin faaliyete geçtiği tarih olarak 15/9/1335 (15 Eylül 1919) tarihine ulaşılmıştır. Bu tarih o dönemde Ulukışla’da oluşturulan Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti’nde aktif olarak görev alan Ulukışla Müftüsü Mehmed Bahaddin (Öğüt) Efendi’nin 22 Mayıs 1956 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi dilekçe komisyonu yüksek başkanlığına yazdığı bir dilekçede geçmektedir. Dilekçenin aslı Ulukışlalı gazeteci Agâh Özsunay Türker’in kişisel arşivinde yer almaktadır. Cemiyetin 4-11 Eylül 1919 tarihleri arasında yapılan Sivas Kongresi’nden hemen sonra faaliyetlerine başladığı görülmektedir. Yedinci varağın rutubetlenmeden dolayı tahrip ve bir bölümünün kopuk/yıpranmış olması kararın tam ve net bir şekilde okunamamasına neden olmuştur. Köylere gönderilen silah, cephane ve teçhizatın ayrıntılı bir dökümü yapılarak kararın bitirildiği, mühür ve

Fi 1 Teşrîn-i evvel sene 335

Mühür İmza İmza İmza

Hatiboğlu Molla Hüseyin

1455(...) (...) (...) (...) mükerrer kayd eddikleri iptal edilmiştir.⁸⁹

12

126.Alay 1. Tabur Kumandanlığı Deposuna

Karyelere verilmiş olan tüfenklerin cephanelerini yüzer aded iblâğ ve noksan olanlarını ikmal etmek iktiza ettiğinden dört bin aded Alman tüfengine mahsus fişenklerin 126.Alay 1.Tabur Deposuna alındığını mübeyyin mazbatadır.⁹⁰

Fi 2 Teşrîn-i evvel sene 35

Mühür İmza İmza İmza İmza

13

Karar

Heyet-i İdare⁹¹ her sabah saat üçde geceleri saat birde ictimâ' (sayfada kopma olduğu için okunamamıştır.) mukarreratını ittihâza ve bir mazereti vuku'nda resmen ma'lûmât i'tâ'sına mecburdurlar.⁹²

Fi 2 Teşrîn-i evvel sene 35

Mühür İmza İmza İmza İmza

imza ile kayıt altına alındığı anlaşılmaktadır. İşgal karşısında silahlı direniş için tedbirlerin alındığı cephanenin bitmesi durumunda süngü hücumu ile göğüs göğüse bir çarpışma yapılacağı değerlendirilmektedir.

⁸⁹Düşülen kayıt karara derkenar yapılmış bir görüntü vermektedir. Düşülen kayıttan ötürü alınan karar, silah, cephane ve teçhizat ile ilgili bir düzeltme kaydı olduğu değerlendirilmektedir.

⁹⁰Kararın üzerine çarpı işareti yapılarak sağ üst köşeye "iptal kılındı" notu düşülmüştür.

⁹¹Vilayet, liva ve kaza merkezlerinde oluşturulan Heyet-i İdare ve Heyet-i Merkeziyelerin esas vazifeleri şunlardır: Ahaliyi uyarmak, vatani duyguları coşturmak, teşkilatı takviye etmek ve yaymak, varlığını devam ettirmek ve korumak, emniyetsizliği ve suiistimali önleyici tedbirler alınması şartıyla yardım toplamak, bunları korumak ve dağıtmak, göçü önlemek, arazi ve emlakın ancak Müslümanlar arasında el değiştirmesini sağlamak, Ermenilerle Hristiyanların araziye sahip olmasını engellemek, köylerde ve nahiyelerde yardım sandıkları oluşturmak, millî maksatlar için çalışanların şahıslarına ve ailelerine yardım etmek, millî maksada hizmet eden ve ülkü sahibi öğretmenler celbiyle okullar kurulmasına önem vermek, millî maksada hıyanet edenlerin cezalandırılmalarını sağlamak, silah altına çağırma ve toplama hususlarını yürütmek. Ayrıntılı bilgi için Bkz. *Kuvâ-yı Milliye Komutanı Tekelioğlu Sinan Bey'in Günlüğü*, s.1-3. Heyet-i İdare ve Heyet-i Merkeziyelerin karar alma ve alınan kararların uygulanması için gerekli ortamı yaratmaya çalışan, faaliyetlerin yürütülmesinden sorumlu, yapılan faaliyetleri kontrol eden, birimlerin görevlerini belirleyen, koordinasyonu sağlayan, halkı teşkilatlandırmaya çalışan, sorumluluğu çok fazla olan ve yoğun olarak çalışan en üst birim olduğu değerlendirilmektedir.

⁹²İdare Heyetinin, kendisine bir çalışma programı yaptığı görülmektedir. Bu programa göre günde iki defa zorunlu toplanma kararı almıştır.

Sened sureti

Karar Numrosu

Tarihi

Koçak Karyesi

11

1 Teşrîn-i evvel sene 35

Tüfenk	Fişenk	Kasatura	Kayış	Ağız Kapağı
20	2000	5	5	5
Yalnız yirmidir	Yalnız iki bindir	Yalnız beşdir	Yalnız beşdir	Yalnız beşdir

Ulukışla Ka'zâ Merkez Heyet-i İdaresine ber-vech-i bâlâ yirmi aded tüfenk ve iki bin fişenk ve beş kasatura ve beş kayış ve beş ağız kapağı emâneten ve taleb vuku'nda derhal iâde etmek ve her bir noksanını tazmîn eylemek ve hiçbir günâ itiraz etmemek üzere tamamen ve munta'zâman teslim aldığımızı iş bu senedimiz tanzîm ve heyet-i mezkûreye takdim kılındı.⁹³

Fi 2 Teşrîn-i evvel sene 35

Mühür

Mühür

Mühür

Alibeyzade Abdürrezzak

Çolakoğlu Halil

Hatiboğlu Molla Hüseyin

Mühür

Mühür

⁹³Köylere dağıtılan silah, cephaneye ve teçhizatın eksiksiz, sağlam olarak teslim alındığı ve edildiği düzenlenen el senetleri ile kayıt altına alınmıştır. Böylelikle sınırlı sayıdaki silah, mühimmat, malzemenin takibi ve ihtiyaçlar doğrultusunda etkin bir şekilde kullanılması sağlanmaya çalışılmış, gerektiğinde geri alınabileceği için dikkatli ve özenli kullanılması konusunda da kişiler sorumlu tutulmuştur. Ayrıca silah, mühimmat ve malzemenin de kaybolmasının önüne geçilmek istenmiştir. Koçak köyü Ulukışla- Pozantı yolu güzergahı üzerinde bulunan ve yola hakim olan köylerden biri olduğu için herhangi bir Fransız işgal hareketine karşı mukavemet göstermek için silahlandırılmıştır.

Karar Numrosu

Tarihi

Horos Karyesi

11

11 Teşrîn-i evvel sene 335

Aded	Kasatura	Tüfenk Kayışı	Ağız Kapağı	Fişenk
15	15	15	15	2800

Ber-vech-i...⁹⁴

⁹⁴Karar numarası, karar tarihi, silah, cephan ve teçhizatın aded ve cinsi yazılmasına karşın yazıya dökümü yapılmamış, aded ve cinsi yazılı silah, cephan ve teçhizatın teslim alındığı ve edildiğine dair herhangi bir bilgi olmadığı gibi adı geçen malzemelerin Horos köyüne gidip gitmediğine dair bir yargıya varılamamıştır. Ayrıca kimler tarafından teslim alındığı herhangi bir isim, imza ve mühür olmadığı için tespit edilememiştir. Bu kararın tarihi kronolojik tarih sırasına uymamaktadır. Çünkü bu karardan önceki kararın tarihi 2 Teşrîn-i evvel sene 35 iken sonraki kararın tarihi ise 8 Teşrîn-i evvel sene 35'tir. Bu durum akla tarih yanlışlığından dolayı kararın yazılmadığı ya da iptal edilmesinin unutulmuş olabileceğini getirmektedir. Horos Köyü, Ulukışla- Pozantı yolu güzergahı üzerinde bulunan ve yola hakim olan köylerden biri olduğu için herhangi bir Fransız işgal hareketine karşı mukavemet göstermek için silahlandırılmıştır.

Sened sureti

Aded-i Tüfenk	Aded-i Fişenk
5	500
Yalnız beş tüfenkdir	Yalnız beş yüz fişenkdir

Ka'zâ Merkez İdare-yi Heyetinden ber-vech-i bâlâ yalnız beş aded tüfenk ve beş yüz fişenk emâneten ve taleb vuku'nda derhal îade etmek ve her bir noksanı tazmîn eylemek ve hiçbir günâ itirazâtda bulunmamak ve tamamen ve munta'zâman ve bilâekall teslim aldığımızı mübeyyin iş bu senedimiz heyet-i mezkûreye i'tâ' kılındı.⁹⁵

Fi 8 Teşrîn-i evvel sene 335

Muhtar-ı sâni	Muhtar-ı evvel	Tabaklı İmamı
Yasin Ali	Tekaüd Mustafa	Molla Arif

⁹⁵Tabaklı Köyünün silah ve cephane ihtiyacının köyün muhtarları ve köyün imamı tarafından teslim alındığını gösteren bu sened sureti devletin köylerdeki yerel yöneticisi konumunda bulunan muhtarlar ile yine devletin resmi memuru olan imamlardan bazılarının Kuvâ-yı Milliye yanlısı oldukları, bu hareketi destekledikleri ve teşkilatın içinde aktif rol oynadıklarının bir kanıtı olarak değerlendirilebilir. Tabaklı Köyü, Ulukışla- Pozantı yolu güzergahı üzerinde bulunan ve yola hakim olan köylerden biri olduğu için herhangi bir Fransız işgal hareketine karşı mukavemet göstermek için silahlandırılmıştır.

Aded-i Tüfenk	Aded-i Fişenk
5	500
Yalnız beş tüfenkdir	Yalnız beş yüz fişenkdir

Ka'zâ Merkez İdare-yi Heyetinden ber-vech-i bâlâ yalnız tüfenk ve beş yüz fişenk emâneten ve taleb vuku'nda derhal iâde etmek ve her bir noksanını tazmîn eylemek ve hiçbir günâ itirazâtda bulunmamak ve tamamen ve munta'zâman teslim aldığımızı mübeyyin iş bu senedimiz heyet-i mezkûreye i'tâ' kılındı.⁹⁶

Fi 10 Teşrîn-i evvel sene 335

A'zâ

Muhtar-ı sâni

Tekneçukur Muhtar-ı evvel

İsmailoğlu İbrahim

Ahmedoğlu Mustafa

Molla Mehmed

⁹⁶Tekneçukur Köyü Ulukışla- Pozantı yolu güzergahı üzerinde bulunan ve yola hakim olan köylerden biri olduğu için herhangi bir Fransız işgal hareketine karşı mukavemet göstermek için silahlandırılmıştır.

“10”

Ali Hoca Karyesi

Tüfenk Aded	Fişenk Adedi
20	2000
Yalnız yirmi adeddir	Yalnız iki bin adeddir

Ka'zâ Merkez İdare Heyetinden ber-vech-i bâlâ yalnız yirmi aded mücedded tüfenk ve iki bin aded mavuzer fişengini emâneten ve taleb vuku'nda derhal îade etmek ve her bir noksanını tazmîn etmek ve hiçbir günâ itirazâtda bulunmamak üzere tamamen ve munta'zâman teslim aldığımızı mübeyyin iş bu sened heyet-i mezkûreye i'tâ' kılındı.⁹⁷ Fi 11 Teşrîn-i evvel sene 335

Mühür

Ak Ahmedoğlu Hasan

Mühür

Alioğlu Mustafa Efendi

Mühür

Yakuboğlu Ömer

Mühür

Gözibeyli Ahmed Ağa

Mühür

⁹⁷Bu karar, yazı karakterinden de anlaşılacağı gibi başka bir katip veya üye tarafından kayıt altına alınmıştır. Bu durum kararları yazıya geçirerek kayıt altına alan tek bir kişi olmadığını göstermektedir. Ali Hoca Köyü, Ulukışla- Pozantı yolu güzergahı üzerinde bulunan ve yola hakim olan köylerden biri olduğu için herhangi bir Fransız işgal hareketine karşı mukavemet göstermek için silahlandırılmıştır.

126.Alay 1.Tabur K.

Aded	Sandık
1400	1
Yalnız bin dört yüz adeddir	Yalnız bir sandıktır

Ulukışla'da 126.Alay 1.Tabur Deposundan bir sandık bin dört yüz aded Alman mavuzer fişengi ahz edildiğini mübeyyin mazbata tanzîm ve takdim kılındı.⁹⁸

Fi 11 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza

İmza

Aded

15 126.Alay 1.Tabur K. ve Kaimmakamlığına

Karar

İzmir'de şehit olan müslümandan ervâhına ithâf edilmek üzere câmi'de Mevlid-i Nebevi kırâat olacağından saat beşde ve badessalah (...) addedileceğinden mâiyet-i aliyyeleriyle teşrifleri husûsunun teblîği tezekkür kılındı.⁹⁹

Fi 17 Teşrîn-i evvel sene 335

İmza

İmza

İmza

İmza

⁹⁸Ulukışla Mondros Mütarekesi sonrası Filistin ve Suriye cephelerinde bulunan Türk askerinin çekildiği ve silahlarını depoladığı bir merkez olmuştur. Bor ilçesinde bulunan 126. Alay'ın silah deposu da burada bulunmaktadır. Bkz. *Türk İstiklal Harbi IV, Güney Cephesi*, Genelkurmay Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1966, s.137.

⁹⁹İzmir'de şehit düşenler için mevlit okutularak bölgeki halkta işgaller hakkında farkındalık yaratılmaya çalışılmıştır. Halka yurdun belirli bölümlerinin işgale uğradığı ve işgale uğrayan bölge halkının işgale karşı direnişe geçtiği hatta esir bir hayat yaşamaktansa bağımsızlığı için mücadele verip şehit olmayı göze aldığı anlatılarak, halkın manevi duygularını harekete geçirmek için çaba harcanmıştır. İşgaller karşısında tepkisiz kalınmaması gerektiği vurgulanarak halk bilinçlendirilmek istenmiştir.

Zeyl 13 Numroya

“11”

Karar

Aded

16

Heyet-i İdare her gün sabah saat üçde ve geceleri saat birde ictimâ' ve mukarreratını ittihâz ve mazeret vuku'nda resmen ma'lûmât i'tâ'sına mecburdurlar.¹⁰⁰

Fi 17 Teşrîn-i evvel sene 335

İmza

İmza

İmza

İmza

17

-Karar-

Tasvîr-i Efkâr gazetesi abone bedeli olan altı yüz seksen guruşun iâne-i milliyeden sarfi ve defter-i mahsûsa mesârif kaydı tezekkür ve tensib kılındı.¹⁰¹

Fi 17 Teşrîn-i evvel sene 335

İmza

İmza

İmza

18

Heyet-i İdare ve he'yât-ı umûmiyyenin sarf edeceği levâzım-ı kırtasiyeden bir top yani 200 kağıdın 125 guruşla mübâyaasına esmânının cem'iyet vezne-i umûmiyyesinden sarfına karar verildi.¹⁰²

Fi 28 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

¹⁰⁰Daha önce alınmış olan 13 numaralı karara bir ek yapılarak İdare Heyeti'nin toplanma saatleri ve usûlü ile ilgili mükerrer bir karar alınmıştır. Toplanma zamanı ve saatleri üyelere hatırlatılarak herkesin saatinde toplantıya iştirak etmelerinin toplantıya katılmayacak olanların ise resmî olarak bilgi vermesi gerektiği kararı alınmıştır.

¹⁰¹Milli Mücadele yıllarında Tasvir-i Efkâr Ulusal Bağımsızlık Savaşı konusunda bilgi vermekten çekinmeyen bir gazetedir. Gazete muhabiri Ruşen Eşref ve fotoğrafçısı Kenan Bey'i Sivas'a göndererek durumu yakından takip etmiştir. Ruşen Bey, Mustafa Kemal Paşa ile Rauf ve Refet Beylerle mülakatlar yapmış ve bunlar gazetede yayınlanmıştır. Ayrıca gazete, İzmir'in işgali konusunda üç aya yakın bir süre "İzmir Kuvâ-yı Milliyesi" başlığı altında, Kuvâ-yı Milliye'nin çalışmalarını ortaya koyan, bir kısmı sansüre uğrayan yazı serisi gazetenin üçüncü sayfasında, 1919 Ekim ve Aralık ayında yayınlanmıştır. Gazete Mustafa Kemal Paşa'nın 20 Ekim 1919 tarihinde "Mühim Bir Beyannamesini" yayınlamıştır. Tasvir-i Efkâr, Kuvâ-yı Milliye hakkında bilgiler verirken Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşlarının resimlerini yayınlayan ilk gazetedir. Bkz. Yücel Özkaya, "Milli Mücadelenin Başlangıcında Basın ve Mustafa Kemal Paşa'nın Basınla İlişkileri" *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, S.3, C.I., Ankara, Temmuz 1985, s.876, 877. Bazı gazatelere abone olunarak basın yoluyla ülkenin genel durumu hakkında halka bilgi verilmeye yaşanan gelişmelerden haberdar olunmaya ve halkın aydınlatılmaya çalışılarak bilinçli bir kamuoyu oluşturulma girişiminde bulunulmuştur.

¹⁰²İdare Heyeti ve Genel Heyetlerin sarf edeceği kırtasiye malzemesi için gerekli olan harcama bedelinin cemiyetin genel veznesinden ödenmesine karar verilmiştir.

Numro

19

331	23 Eylül sene 35 tarihinde Der Aliyyede Seryaver-i Hazret-i
655	Şehr-yârîye ve veliahd hazretlerine 267 kelimelik bir kıt'a ve
54	Der Aliyye vilayetiyle beraber altı suretli ve 254 kelimelik
1041	diğer bir telgrafnâmeye ve Niğde Müdâfaa-i Milliye
200	Riyâsetine 54 kelimelik diğer bir telgrafnâme ki cem'an 1041
1241	guruşluk üç telgrafnâmeye ve he'yât-ı ve şubât-ı milliyeye de
9 fazlası	levâzım-ı kırtasiye olarak 200 guruş ki cem'an 1241 guruşun
1250 Yekün	zîrde esâmîsi muharrer zevâtdan i'tâ' edildikleri îânatdan

sarfına karar verildi.¹⁰³

Fi 28 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

Numro

20

100 Posta Müdürü Şakir, 100 Ali Ağa'zâde Hüseyin, 100 Belediye Reisi Mehmed, 100 A'zâ Hacı Mehmed, 100 Şevki, 100 Muhtar-ı sâbık Ahmed, 100 Hoca'zâde Hüseyin, 100 Sandık Emîni Yakub, 50 Da'vâ Vekili Osman, 50 Nüfus Memuru Sâid, 50 Kuvvet Memuru Alişan, 100 Binbaşı Ahmed Suad, 100 Başkâtib Tefvik, 100 Muhâsebe-yi Husûsiyye Memuru Seri Efendiler tarafından 19 numrolu kararda muharrer mebâliğe sarf olunmak üzere 23 Eylül sene 35 tarihinde i'tâ'-yı îânatından buldukları cihetle iş bu meblağın yekûnû olan 1250 guruşun

¹⁰³Alınan karar bize o dönemdeki imkânların ne kadar kısıtlı ve şartların ne kadar güç olduğunu anlatması bakımından önemlidir. Çekilecek telgraflara ve ihtiyaç duyulan kırtasiye malzemelerinin maddi kaynağı olarak bir sonraki kararda isimleri belirtilen kişilerden yardım toplanarak sağlandığı görülmektedir. Yardımların herkesin gelirine göre ve gönüllük esasına göre toplandığı düşünülebilir. Çekilen telgrafların ana konusunun işgalleri protesto etmek olduğu değerlendirilmektedir.

“12”

ahz ve mezkûr telgrafnâme ücuratına ve he'yât-ı ve şubât-ı milliye levâzım-ı kırtasiyenin sarfına ve fazlasının maliye şubesine teslimine karar verildi.¹⁰⁴

Fi 28 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

21

Karar

1 Numro 9 Teşrîn-i evvel sene 35 maliye şubesinin müzekkiresinde iâne-i milliyenin muhâfa'zâsına mahsûs kasa olmadığı ve lüzûm-ı hıfzı iş'âr olunmuşdur. Mezkûr mebâliğin kasası olan devâir-i me'mûrîn maiyyetinde ve cem'iyet-i a'zâ-yı tabiiyyesinden olan zevâtdan kuvvet me'mûru Alişan Efendi'nin veznedar olarak ta'yîn ve hıfz etmesine ve evvelce maliye şubesinde mukayyed mal müdürü Rıza vergi kâtibi Hakkı ve nüfus kâtibi Halil Efendilerin müştereken mes'ûliyetleri altında muâmelâtın ceryanına karar verildi.¹⁰⁵

Fi 2 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza İmza İmza İmza

Tezkere 56/4 Teşrîn-i sâni sene 35

¹⁰⁴Maddi kaynağın büyük bir bölümü toplanan yardımlardan oluşmaktadır. Toplanan yardımların tamamı yardımı yapan kişi ve miktarı ile birlikte kayıt altına alınmıştır. 1250 kuruşluk yardımın 700 kuruşu bürokrasiden gelmiştir. İhtiyaç hasıl olduğunda harcamalar toplanan bu yardımlardan karşılanmıştır. Harcamalar sonucunda artan miktar ise maliye şubesine teslim edilerek kayıt altına alınmıştır. Gelir ve gider kuruşu kuruşuna kayıt altına alınarak en ufak bir hatanın ya da yolsuzluğun önüne geçilmeye çalışılmıştır. Yardımların genellikle memurlardan geldiği bunun yanında bölgedeki esnafın da yardımlarda bulunduğu değerlendirilmektedir.

¹⁰⁵Toplanan millî yardımların korunması için Maliye Şubesine ait bir kasa olmadığı buna karşın bu yardımların korunmasının gerekliliğinin hatırlatılması üzerine cemiyete bağlı üyelerden olan bir memurun veznedarlığa tayin olunmasına, toplanan milli yardımların korunmasından veznedarlığa tayin olan memur ile dairelerdeki cemiyete bağlı diğer memurların müştereken sorumlu olduklarına karar verilmiştir.

22

Heyet-i İdare kâtibi umûmiliğine Fi 23 Eylül sene 35 de a'zâ müntehib Hoca'zâde Hasan Efendi'nin, başbuğluk yaverliğine de liyakatına mebni Fi 23 Eylül sene 35 de ehliyetle heyet-i idâreye a'zâ müntehib Şevki Efendilerin ta'yînlerine karar verildi.¹⁰⁶

Fi 28 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

23

Heyet-i İdareye heyet-i muâvine olarak me'mûren 23 Eylül sene 35 intihabatında derece-yi sâniyede a'zâ müntehib Ahmed Efendizade Yakub, Hatib Süleyman ve Gülşan Efendilerin ta'yînlerine ve Heyet-i İdare a'zâ-yı dâimesi misillû evkat-ı muayyenede müzâkerâta iştirâklerine karar verildi.¹⁰⁷

Fi 28 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

¹⁰⁶İdare Heyeti'nin yönetiminde değişikliğe gidilmiştir. Yeni görevlendirmelerde kişilerin yeterlilikleri ve verilen görevi hakkıyla icra edecekleri düşünülerek karar alınmıştır.

¹⁰⁷İdare Heyeti'ne heyet yardımcılığı için yeni bir görevlendirme yapılmış, İdare Heyetine yeni daimi üyelerin katılımı uygun görülmüş ve belirli zamanlarda toplantılara katılmalarına karar verilmiştir.

24

Kurâ-yı ma'lûmaya tevzî edilen esliha ve techizât-ı harbiyenin karyelerdeki he'yât-ı idârece kimlere teslim edilmiş ise esâmîlerini mübeyyin ve zîr-i he'yât-ı mezkûre ve başbuğlukdan musaddak birer kıt'a defterinin tanzîm ve tarafımıza tisyarı tezekkür kılındı.¹⁰⁸

Fi 28 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

25

Ahâlî-yi mahalliye ve islamiyenin önümüzdeki Cum'a günü salât-ı cum'a-yı ba'de-l-edâ yukarı câmi'-i şerif de verilecek konferansda hazır bulunmalarının ilanına ve ilan varakalarının üç nüsha olarak tanzîm ve akşama kadar ta'lîkiyle yine ahz ve hıfzına karar verildi.¹⁰⁹

Fi 28 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

¹⁰⁸Dağıtılan silahların ve savaş malzemelerinin köylerdeki heyetler tarafından kimlere teslim edildiğine dair içinde isimleri bildiren bir defter düzenlenerek defterin merkez teşkilata gönderilmesi istenmiştir. Silah ve cephaneye dağıtım ile ilgili kararlar incelendiğinde dağıtılan silahın ve cephanenin genellikle 11. Fırka'ya bağlı 126. Alay 1.Tabur deposundan temin edildiği görülmektedir.

¹⁰⁹Halkın Cuma namazından sonra camiden ayrılmaması gerektiği belirtilmiştir. Kuvâ-yı Milliye, işgaller ve olası direniş hareketi konusunda halkın bilinçlendirilmesi için konferanslar düzenlenmiştir.

26

Jandarma kumandanı cedîdi Hamdi Efendi ile çavuş Faik Efendi'nin ve jandarmaların ve mahkeme-yi bidayet kâtibi cedîdi Tevfik Efendi'nin bir cem'iyete dahil olup olmadıkları mübeyyin vesikalarının tedkiki ve cem'iyetimize mütemâyil ve muhib iseler lüzûm-ı kayd ve duhûllerinin tefhîmi için murahaslığa tezkere tastirine karar verildi.¹¹⁰

Fi 29 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

27

Müsta'fi ka'zâ kaimmakam ve kadısının ka'zânın ehemmiyetiyle mütenâsib zevâtdan ta'yîn ve tesrî'-i i'zâmlarının şube-yi merkeziyyeye arzına karar verildi.¹¹¹

Fi 29 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

28

Ka'zâmız mektebine lüzûm-ı ma'lûm ve kadrosunda muharrer iki muallimin tesrî-i ta'yîn ve i'zâmları lüzûmunun şube-yi merkeziyyeye arzı tezekkür kılındı.¹¹²

29 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

¹¹⁰Teşkilatın, kazanın jandarma komutanı, kadısı ve diğer görevli devlet memurları hakkında istihbaratî bilgiler topladığı görülmektedir. Böyle bir uygulama ile bu kişilerin Kuvâ-yı Milliye yanlısı olup olmadıkları öğrenilmek istenmiştir. Cemiyete üye kaydı için tahkikat yapılmıştır.

¹¹¹Kuvâ-yı Milliye yanlısı olmayan kaza kaymakamı ve kadısı kendi istekleri ile görevlerinden istifa etmişlerdir. Görevlerinden ayrılma konusunda Kuvâ-yı Milliye teşkilatının bir etkisi olduğu düşünülebilir. Çünkü Kuvâ-yı Milliye yanlısı olmayan görevlilerin bölgeyi denetimi ve kontrolü altına almış olan teşkilat ile anlaşamayacağı ve görevi bırakacağı malumdur. Kazaya ehemmiyetine uygun kişilerin tayin edilmesine önem verilmiştir.

¹¹²Kazada boş bulunan öğretmen kadrolarının Kuvâ-yı Milliye hareketini destekleyen öğretmenler tarafından doldurulması için Merkez Şubeye istekte bulunulmuştur. Kaza mektebine öğretmen tayini yapılması için istekte bulunulmuştur.

49

Kasaba Heyet-i Belediye Reisi Mehmed Ağa

Küçük Hatib Süleyman Efendi

Gökşan Ağa

Da'vâ Vekili Osman Efendi

Hakkı Ağa'zâde Küçük Mehmed Efendi

Kasaba Heyeti'nin bir müddetten beri lâıykıyla îfâ-yı vazîfe edemediklerine ve halbu ki kasabanın ehemmiyet-i mevkiyesine mebnî bâlâda esâmîsi muharrer Mehmed, Süleyman, Gökşan, Osman, Mehmed Efendiler taraflarına te'mîn-i idâresi ve ta'lîmât-ı mersûm ve teblîgat-ı sairenin hüsn-i muhâfa'zâ ve ahkâmının îfâsına itina olunmasına ve ka'zâ heyet-i idâresinin teblîgatına fevk-al-âde ehemmiyet verilmesine ve hangi gün ictimâ' edeceklerinin ve riyâsete ve kitâbete içlerinden birer zâtın intihabıyla hemen işe mübâşeret olunmasına ve kasabanın maâşlı tahsîldârı İbrahim Efendi'ye îâne tahsîli husûsunda mefaheret-i(?) lâzımada bulunmaları lüzûmunun teblîğine karar verildi.¹¹³

Fi 17/18 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

¹¹³Kasaba İdare Heyeti'nin görevini layıkıyla yerine getiremediği ve kasabanın önemli bir mevkiye sahip olmasından dolayı bu görevi hakkıyla yerine getirebilecek kişilerin isimleri yazılıp bu kişiler içinden birinin başkanlığa diğerinin yazı işlerine seçilmesi ve derhal görevlerine başlamaları istenmektedir.

Başbuğluğa

1. Bölüklere şimdiye kadar kaç silah tevzî olunmuştur.
2. Bölüklere daha kaç aded eslihayı hakikî ihtiyaç vardır.
3. Bölüklerde kendileri tarafından tedarik olunmuş ashâbı yedlerinde kaç aded esliha olduğunu farz ve tahmin edersiniz?
4. Bu silahlardan kasabada ve köylerde kaç silah vardır? Bölük kumandanlarından sual ve iş'ârı
5. Bölüklerde askerlik görmüş mahareti cesareti olan muktedir mücessem-i hamîyyet olanlarının tefrikiyle bunların hangi bölüklerde kaç kişiden ibâret olduğunu ve bölüklerde parasıyla silah almak kudretinde olanların tefrikiyle bil kudret kimselerin tercihi suretiyle kasaba ve kurâdan dört yüz kişi tefrikiyle bunların ne mikdarı kasabadan ne mikdarı hangi köylerden olduğunu bölük kumandanlarıyla bi-l-istişâre bir kıt'a mücmel listesinin sûret-i irsâli zımında keyfiyetin

“23”

Başbuğluğa teblîğine ve nihayet yarın öğleden evvel cevab ahzına karar verildi.¹¹⁴

Fi 17/18 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza İmza İmza İmza

51

Ka'zâ Heyet-i İdaresiyle kasaba heyetinden ikişer zâtın kumandasında millî kuvvetlerden mikdar-ı kâfi efradın yarından itibaren geceleri devriye gezmeleri kasabada kumar oynamak vesaire gibi yolsuzlukların meni ve mütecâsirlerinin derdestiyle hükümete teslimine ve keyfiyetin hükümet-i mahalliye'nin de gûş-i itlağına arz ve iblâğına müttefiken karar verildi.¹¹⁵

Fi 17/18 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

Kaimmakamlığa yazıldı. Fi 18 Teşrîn-i sâni sene 35

¹¹⁴Kuvâ-yı Milliye bölüklerinin elindeki silahların yeterli olup olmadığının, ihtiyacı tam olarak karşılayıp karşılamadığının, gerçek anlamda ne kadar silaha ihtiyaç olduğunun, bölüklerde kaç kişinin daha önce askerî eğitim gördüğünün, bölüklerde görev alacakların kendi maddi gücü ile silah temin edebilecek kişilerden seçilmesi ve bu kişilerin hangilerinin kasabadan hangilerinin diğer köylerden olduğunun tesbiti sağlanarak bir bilanço çıkarılmak istenmiştir.

¹¹⁵Bölgede bir takım yolsuzlukların, kötü alışkanlıkların önüne geçmek, idarenin tam olarak ele alındığını göstermek ve asayişin temin etmek için bir çeşit inzibat birimi oluşturularak geceleri devriye dolaşarak bölgenin güvenliği sağlanmak istenmiştir. Alınan karar mülkî bir amir olan kaymakama da bilgi olarak verilmek için yazılmıştır.

Aded

65 Tüfenk

Esâmîsi defter-i mahsûsada muharrer altmış beş efrad için altmış beş kıt'a Alman mavuzer tüfenklerini suret-i saliha ve munta'zâmanda ve taleb vuku'nda iâde etmek üzere teslim aldık.¹¹⁶

Fi 18 Teşrîn-i sâni sene 35

Mühür

1.Bölük Kumandanı Mehmed

Mühür

Ulukışla Millî Tabur K.

51

Kasaba 1.Bölük Kumandanlığıyla Millî Tabur Kumandanı emrine altmış beş aded eslihanın i'tâ'sına karar verildi.

Fi 18 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

51

Depo memuruna tezkere verildi.¹¹⁷

Fi 18 Teşrîn-i sâni sene 35

¹¹⁶Depolardan alınan silahlar için özel bir defter tutulduğu, bu deftere silah alacak kişilerin isimlerinin yazıldığı ve silahların kişilere zimmetlendiği görülmektedir.

¹¹⁷Silah, cephe ve mühimmatın askerî depodan alınmasında şu şekilde bir yol izlendiği görülmektedir. İdare Heyeti, köylerden ve cephelerden gelen talepleri değerlendirip uygun gördükten sonra 126.Alay'ın silah deposuna yazı yazmakta, istenen miktarda silah, cephe ve mühimmat alınıp depoya ya da depo memuruna karar suretini içeren bir belge bırakılmaktadır.

1. Geylan, Emirler, Taryaz Şakir Efendi
 2. Gümüş, Tekneçukur, Tabaklı A'zâ Hüseyin Efendi, Şevki Efendi
 3. Ömerli, Çike/Ceke(?), Elmalı, Seri(?)Bey Gürcübaşı Osman Efendi
 4. Koçak, Çanakçı, Kozluca, Muradi Abdurrahman Efendi, Muhtar Hüseyin Ağa
 5. Hasangazi, İlhan, Porsuk, Beyağıl Hacı Molla'zâde Mehmed Efendi
 6. Ali Hoca, Lifkin, Horos Hacı Dede Yakub Efendi
 7. Gökyaz, Çağlayan(?), Güney Küçük Hatib Molla Süleyman Ömer
 8. Ledeklü(?), Eminlik, Hüsniye Belediye Reisi Vekili Efendi
 9. Kütay(?), Kürkcü, İmrahor, Başmakçı Efendi ve Hasan Efendi
- Kurâya azîmet ve şehri halin 24. günü akşamı heyet-i idâreye

ba rapor ma'lûmât vermek üzere iş bu köylerde elimizdeki talimat dairesinde hareketi deruhde eyledik.¹¹⁸

Fi 20 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

Numro

53

Tüfenk Aded	Fisenk Aded	
12	1200	Ceke (?) Karyesi
10	1000	Tekneçukur
8	800	Tabaklı
20	2000	Taryaz
50	5000	Yekün

Ulukışla Ka'zâsının Ceke (?) karyesine on iki aded mavzer tüfengi ve bin iki yüz aded fişenk ve Tekneçukur Karyesine on aded tüfenk ve bin aded fişenk ve Tabaklı Karyesine sekiz aded tüfenk ve sekiz yüz aded fişenk ve Taryaz Karyesine de yirmi aded tüfenk iki bin aded fişenk i'tâ'sıyla Tabaklı Karyesinin on üç aded ve Tekneçukur Karyesinin de on beş iblâğına karar verildi.¹¹⁹

Fi 20 Teşrîn-i sâni sene 35

Reis A'zâ A'zâ A'zâ İmza İmza
İmza İmza İmza

¹¹⁸İdare Heyeti tarafından köylerin Kuvâ-yı Milliye yanlısı bazı kişilerin sorumluluğuna verildiği görülmektedir. Bu kişilerin sorumlu oldukları köylere giderek bölgeye vardıklarına dair bir rapor ile bilgi vermeleri istenmiştir. Görevlendirilen kişiler verilen talimat çerçevesinde sorumluluğu üzerlerine alıp köylere gitmek için harekete geçmiştir. Bu kişilerin köylere varduktan sonra halkı Kuvâ-yı Milliye konusunda bilinçlendirmeye ve diğer faaliyetleri koordine etmeye çalıştıkları değerlendirilmektedir.

¹¹⁹Ulukışla'nın yukarıda adı geçen köylerine ihtiyaçları doğrultusunda adedleri belirtilen silah ve cephanenin gönderilmesine dair karar verilmiştir. Tekneçukur ve Tabaklı köylerine gönderilmesi kararlaştırılan silahların adedlerinde artırılmaya gidilmiştir. Tekneçukur ve Tabaklı köylerden silah artırılması hususunda bir talep gelmiş olabileceği değerlendirilmektedir.

58

500	5	İmrahor
1500	15	Elmalı
500	5	Gedelli
1000	10	Muradi
3500	35	

Mezkûr köylere otuz beş esliha 3500 fişenk i'tâ'sına karar verilmiştir.¹²⁰

Fi 29 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza

59

Adedi

5000 Yalnız beş bin adedir.

126. Alay 1.Bölük Deposundan beş bin fişenk alındığını mübeyyin iş bu mazbata tanzîm ve takdim kılındı.¹²¹

Fi 29 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza

İmza

İmza

¹²⁰Yukarıda adı geçen köylere toplam otuz beş silah ve üç bin beş yüz cephanenin verilmesine dair karar alınmıştır.

¹²¹Merkezi Bor ilçesinde bulunan 126. Alay Mondros Mütarekesi sonrası Filistin ve Suriye cephelerinde bulunan Türk askerinin çekildiği ve silahlarını depoladığı bir merkezdir. Alaya bağlı 1. Bölük deposundan beş bin cephaneye alınmıştır. Alınan cephaneye düzenlenen bir belge ile kayıt altına alınmıştır.

60

Karar

Başbuğ Ahmed Ağa yediyle ve muvakkat ilm u haberle alınan üç bin fişengi aldığımızı mübeyyin iş bu mazbata i'tâ' kılındı.¹²²

Fi 30 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

61

Karar

Hüsniye Karyesine 5, Hasangaziye 10, Porsuk'a 15, Beyağıl'a 5, Eminliğe 10, Osmanlıya 2, Kozlucaya 3, Kürkçüye 3, Emirlere 3, Çanakçıya 3, Güneye 2, Lifkene 2, Ömerliye 5, Heyet-i İdare emrine bazı süvari teşkilatına 27 ki cem'an 95 aded esliha ve yüzer fişengin tevzi ve i'tâ'sına karar verildi.¹²³

Fi 30 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

Süvari tertibatından on beş esliha millî tabur emrine i'tâ' kılındı.¹²⁴

Fi 3 Kanun-ı sâni sene 35

¹²²Köylere gönderilen cephanenin ulaştığına, cephanenin elden ve belirlenen bir zamanda teslim alındığına dair bir belge düzenlenmiş ve teslim alan kişiye verilmiştir.

¹²³Köylere ve İdare Heyetine miktarları yukarıda belirtilen toplam silah ve cephanenin dağıtımına ve verilmesine dair alınan karardır.

¹²⁴Süvari teşkilatına verilen yirmi yedi silahtan on beşinin bütün taburun emrine verilmesi ile süvari teşkilatının elinde toplam on iki silah kalmıştır.

64

Lifken'deki Kuvâ-yı Milliye'ye elli aded sigara irsâline esmâni 375 guruşun vezneden sarfına karar verildi.¹²⁵

Fi 4 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza

64

Niğde Müdâfaa-i Milliyesine Fırka 11 K.

Ka'zâdan istenilen paranın cüz ve (...) rağmen hal-i faaliyet ve fedârkârlığını Lifken Karyesinde her türlü ihtiyâcât-ı zarûriyyeye katlanarak beklemek de olan elli iki nüfus-ı mücahidine hasr etmek zaruretindedir. Esasen fakr u hali ma'lûm olan ka'zâ 1900 Kuvâ-yı Milliye'yi düşünmekde mütecavir mahallerden istiâneyi de metanet ma'lûmesine bir ar-ı hicab zannetmekde olduğunun şube-yi merkeziyyeye arzı tezekkür kılındı.¹²⁶

Fi 5 Kanun-u evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza

¹²⁵Kuvâ-yı Milliye'nin ihtiyacı için gönderilen malzemenin bedelinin vezneden karşılanmasına karar verilmiştir.

¹²⁶Faaliyet halinde olan ve büyük bir fedakârlık gösteren Kuvâ-yı Milliye'nin gerekli ihtiyaçlarının karşılanması için para istenilmek zorunda kalıldığı ve çevredeki bölgelerden yardım istemekten utanıldığı merkez şubeye bildirilmiştir.

Lifken Karargâhı için ber-vech-i zîr karar ittihâz olunmuştur.¹²⁷

1. Lifken efradı on günde bir münavebe ile îfâ-yı vazîfe edeceklerdir. Bunlar bölük üzerine inkısâm edeceklerdir.
2. Cihet-i askeriyeden ikmal ve irsâl edilemeyen erzak Kuvâ-yı Milliye Heyetinden gönderilecektir.
3. Nakden ve lâzım olan erzak derhal tedarik ve süratle irsâl olunacaktır.
4. Levâzım-ı saire-i mühimme ve Lifken kumandanlarının talebi muvafık olduğu takdirde süratle îfâ olunacaktır.
5. Kuvâ-yı Mülhakaya ikişer kişilik heyet-i irşadiye¹²⁸ sevk ve âmâl-ı milliyeye iblâğ olunacaktır.

Fi 5 Kanun-ı evvel sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

¹²⁷Lifken Karargâhı için aşağıdaki karar kabul edilmiştir.

1.Lifken’de bulunanlar on günde bir nöbetleşerek görev yapacaklardır. Bunlar bölükler üzerine taksim olacaktır.

2.Ordu tarafından temin edilemeyen ve gönderilemeyen erzak Kuvâ-yı Milliye heyetinden gönderilecektir.

3.Lazım olan para ve erzak acilen tedarik edillip vakit kaybetmeden gönderilecektir.

4.Gerekli olan diğer şeyler Lifken komutanlarının talebi uygun görmesi halinde derhal yerine getirilecektir.

5.Merkeze bağlı kuvvetlere milli işler ve halkın gelişmelerden haberdar olması ve gelişmeler konusunda doğru bir şekilde aydınlatılması için ikişer kişilik heyet gönderilecektir.

¹²⁸ Heyet-i İrşadiye, bir propaganda heyeti olarak düşünülebilir. Heyetin, bölge halkının ve ileri gelenlerinin gerek ülke içinde gerekse ülke dışında meydana gelen gelişmelerden haberdar edilmesi ve aydınlatılması için çalışmalar yaptığı, memleketin ve milletin içinde bulunduğu durum ve güvenliği hakkında bilgiler vermeye özen gösterdiği değerlendirilmektedir. İrşad Heyeti/ Encümeni kurulması konusu 27 Nisan 1920 tarihinde Bursa mebusu Şeyh Servet Efendi’nin verdiği bir takrir ile Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine gelmiştir. Bkz. TBMM ZC, D.I, C.I, s. 94, 95, 96. Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Heyet-i İrşadiye kurulması için 5 Aralık 1919 tarihinde bir karar aldığı ve cemiyetin propaganda faaliyetlerine önem verdiği görülmektedir.

Gayet aceledir

66

Niğde Müdâfaa-i Milliye Riyâsetine

Bu sabah Adana'dan bir zâbit kumandasında altı Fransız neferinin trenle Ulukışla'ya geldikleri ve istasyonu muhâfa'zâ etmek üzere emir aldıkları anlaşılmışdır. Namlarına aynı trenle bâ-posta gelen 10 Kanun-ı evvel sene 35 tarihli Fransızca bir telgrafnâme ise şöyledir. "Ulukışla'da ki mevkinize vasıl olabildiniz mi? Ve orada yer tuttunuz mu? Orada fazla bir kuvvet görebiliyor musunuz? Serian bildiriniz. İmza şehir mutasarrıfı Kolonel"¹²⁹

İş bu telgrafnâmeden bunların hat muhafızı olmadıkları anlaşılmakta olduğundan lede-l-hace ve daha fazla bir kuvvet getirdiklerinde ve kasabayı işgale teşebbüs ettiklerinde olunacak muâmele ve hareketimizin ve Borla Niğde'nin bu bâbda alacağı vaz'iyetin suret-i kat'iyye ve seriada acilen iş'ârını arz ve istîzân eyleriz.¹³⁰

Fi 11 Kanun-ı evvel sene 35

Ulukışla Müdâfaa-i Milliye Heyeti

Mehmed	Bahaddin	Abdurrahman	Hüseyin	Şakir
İmza	İmza	İmza	İmza	İmza

¹²⁹Fransızların, tren ve ulaşım yolları için stratejik bir nokta olan Ulukışla'yı işgal etme planı yaptıkları bunu gerçekleştirmeden önce bölgede keşif yapmak ve istihbarati bilgi toplamak için yedi asker gönderdikleri bu keşif birliğinden bölgedeki durum hakkında hızlı bir şekilde bilgilendirme istedikleri görülmektedir. Kazaya gelen Fransız askerlerinin sayısı konusunda M.Tayyip Gökbilgin, Milli Mücadele Başlarken adlı eserinde kazaya gelen Fransız askerlerinin sayısı dört olarak vermiştir. Bkz. M.Tayyip Gökbilgin, *Milli Mücadele Başlarken*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2011, s.485.

¹³⁰Bu durum Ulukışla Kuvâ-yi Milliyesince fark edilmiş, bu gelen Fransız askerlerinin sıradan hat muhafızı olmadıkları anlaşılarak vakit kaybetmeden Niğde Müdâfaa-i Milliye Riyâsetine haber verilmiş ve herhangi bir işgal durumu karşısındaki hal ve hareket tarzının hızlı bir şekilde Ulukışla'ya bildirilmesi istenmiştir.

“30”

67

126. Alay 1.Bölük K.

Aded

15.000 Yalnız on beş bin aded fişenktir.

126. Alay 1.Bölük Kumandanlığı Depo memurluğundan on beş bin aded mavuzer fişenklerini aldığımızı mübeyyin iş bu mazbata tanzîm ve takdim kılındı.¹³¹

Fi 12 Kanun-ı evvel sene 35

Reis-i sâni Müdâfaa-i Milliye Heyeti

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

¹³¹Miktarı belirtilen cephanenin gönderilen yer tarafından sayılarak teslim alındığını açıklayan bir belge düzenlenerek geri bildirim yapılmıştır.

Fişenk Aded	Tüfenk Aded	
1600	16	Telgraf Posta Müfrezesine
15000	140	Millî Tabur Kumandanlığına
16600	156	

Telgraf ve Posta Müfrezesi on altı tüfenk bin altı yüz fişenk millî tabur kumandanına yüz kırk tüfenk on beş bin fişenk i'tâ' ve senedin ahzına karar verildi.¹³²

Fi 13 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

Kuvâ-yı Milliye 1.Bölük Kumandanı riyâsetinde 20-25 kadar efradıyla saat alafranga evvel 11:30'da handa hazır bulunacak ve Fransız müfrezesinin ka'zâdan teb'idi husûsunda ibrâz fa'aliyyet edeceklerdir.¹³³

Fi 14 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

¹³² Milli Mücadele döneminde Kuvâ-yı Milliye hareketinin başlamasıyla haberleşmenin önemi artmış ve büyük bir ihtiyaç haline gelmiştir. Telgraf hatlarındaki sorunlardan dolayı haberleşmede büyük sıkıntılar yaşanmıştır. Telgraf hatları sürekli Kuvâ-yı Milliye tarafından kontrol edilmiş ve muhtelif mahallerde koparılan ya da bozulan telgraf hatlarının tamirinin yapılması istenmiştir. Bkz. *İstiklal Harbimizde PTT*, PTT Genel Müdürlüğü, Ankara, 2009, s.274. Bozulan ve onarıma ihtiyaç duyulan hatların tamirinin esnasında güvenliği sağlamak için Telgraf ve Posta Müfrezesinin oluşturulduğu ve silahlandırıldığı değerlendirilmektedir. Ulukışla Posta Müdürü Şakir Efendi Ulukışla Kuvâ-yı Milliye Teşkilatının kurucuları arasında olup her ay 100 kuruş gönüllü olarak bağışta bulunmuştur. Bkz. *UMHMCKD Karar Numarası.20*.

¹³³ Ulukışla'ya gelen Fransız Müfrezesinin Kuvâ-yı Milliye birliklerinden 20-25 kadar kuvvet tarafından belirlenen saatte belli bir yerden alınıp bölgeden uzaklaştırılmasına karar verilmiştir. Ulukışla'nın işgaline karşı aktif olarak faaliyet gösterecek, halkın güvenini ve desteğini kazanmış tek gücün bölgedeki Kuvâ-yı Milliye olduğu ve bu gücün dışında herhangi bir silahlı kuvvetin olmadığı değerlendirilmektedir.

70

Heyet-i Milliye ber-vech-i zîr karar ittihâz etmiştir.¹³⁴

1. Meşrû', makbûl bir mazeret göstermeksizin Ulukışla'da ikâmet eden ahâlî ve me'mûrîn ailesi başka mahal ve memlekete gitmeyecektir.
2. Meşrû', makbûl ma'zâreti heyetden bir vesika ile mukayyed olanlar müstesnadır.
3. Hilâf-ı mukarrerad mahâll-i ahara gidenler yoldan çevirilecektir.
4. Yoldan çevirilememiş aile rüesâsı bu muhaceret içüne nüfus başına yirmişişer lira cezai nakdiye ile tahririne ve kemteresi teshir olacaktır.
5. İş bu kararın icrasına Umum-ı Kuvâ-yı Milliye efradı me'mûrdur.

Fi 14 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

Kasabaya verildi.

Fi 20 Kanun-ı evvel 35

¹³⁴Heyet, Ulukışla'dan başka bölgelere yapılması olası göç hareketine karşı bir takım önlemler almaya çalışmıştır. Ulukışla'dan yasal bir mazeret gösterilmeden başka bir yere gitmek, göç etmek yasaklanmıştır. Yasağa uymayıp göç için yola çıkanların geri çevrilmesine, yoldan geri çevrilemeyenler için para cezası verilmesine ve Genel Kuvâ-yı Milliye birliklerinin kararı uygulamakla görevlendirildiği görülmektedir.

71

Fransız müfrezesini Çiftehan'a nakleden yaylı arabaya üç yüz guruş i'tâ'sı tensib ve maliye şubesine tebliğ kılındı.¹³⁵

Fi 15 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza

72

Müfti Efendi'nin karyesine azîmetine ve avdetinin meçhul bulunmasına mebnî murahas mes'ûl Osman Bey'in heyet-i idâreye devam ve müzâkerâta iştirâk etmesi lüzûmunun tebliğine karar verildi.¹³⁶

Fi 15 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

¹³⁵Ulukışla'yı işgal etmek için gelen Fransız öncü müfrezesi bölgedeki Kuvâ-yı Milliye birliklerinin ve halkın faaliyetleri ile gözaltına alınmış daha sonra da bir arabaya bindirilerek Çiftehan'a gönderilmiş, müfrezeyi taşıyan bu arabanın ücretinin ödenmesine onay verilmesi istenmiş ve maliye şubesine de tebliğ edilmiştir.

¹³⁶Köyüne geri dönen Müftünün tekrar geri gelip İdare Heyetine katılmasının belirsizliğinden dolayı müftünün yerine gönderilen sorumlu üyenin İdare Heyetindeki görevine devam etmesinin ve toplantılara katılmasının gerekliliğine karar verilmiştir. Bu karar faaliyetlerin kişilere bağlı yürütülmediğinin sorumlu kişi olmadığı takdirde yerine bakacak başka bir kişi tarafından görevin yerine getirilmesi için tedbir alındığının ve iyi bir örgütlenme yapısı olduğunun göstergesi olarak değerlendirilebilir.

73

1. Kuvâ-yı Milliye için beş yüz esliha daha irsâlini arz ve rica ederiz
2. Matrûd Fransızların Çiftehan’a indiklerinde Ermenilerin arabacıya “Bunun cezasını yakında çekersiniz” dedikleri
3. Ereğli Karaman’dan henüz Fransızların çıkarılmaması sebebiyle fazla bir kuvvetle Ulukışla’ya gelmeleri müsteb’id değildir

Oralardan mikdar-ı kâfi Kuvâ-yı Milliye göndermek mümkün olmazsa 127. Alayın Ulukışla ve Geylan Karyesine nakli hem kuvve-i ma’nevîyyeyi takviye hem de Kuvâ-yı Milliye başında fenn-i harbe vâkıf sivil zâbitân bulunmuş olacağı ve hâkim tepelerden birisine vaz’edilmek için iki top irsâli ehemmiyetle arz ederiz.¹³⁷

15 Kanun-ı evvel sene 35

Müdâfaa-i Milliye Heyeti

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

¹³⁷Fransız öncü müfrezesinin Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesince Çiftehan’a geri gönderilmesi ve Ereğli Karaman’dan Fransızların çıkarılmaması, Fransızların buradan Ulukışla’ya yönelik bir işgal hareketi girişiminde bulunabileceklerini düşündürmüştür. Bunun üzerine Ulukışla Müdâfaa-i Milliye Heyeti tarafından bölgeye silah, top ve takviye Kuvâ-yı Milliye birlikleri istenerek güvenlik tedbirleri arttırılmış, olası bir Fransız işgaline karşı silahlı bir direniş faaliyetinin hazırlıklarına girişilmiştir. Ayrıca Ermenilerin söyledikleri sözlerle ve eylemlerle Fransızları kışkırtmaya çalıştıkları, böylece bölgeyi Fransız desteği ile ele geçirme girişiminde buldukları değerlendirilmektedir.

74

Aded

Niğde iki yüz elli aded mavuzer tüfenkleri teslim alındığını mübeyyin iş bu mazbata tanzîm ve takdim kılındı.

Fi 15 Kanun-ı evvel sene 335

İmza İmza İmza İmza İmza

75

14 Kanun-ı evvel 35 4589 Niğde'nin emrine derkenardır

Ferda Gazetelerinin müsâderesine ta'yîn olunacak millî sansür treninin buradan pek erken geçmesine ve pek az kalmasına mebnî hüsn-i sûretle te'mîn edilememesinden mütevellid mahcûbiyyete mahal kalmamak üzere trenin öğle vakti muvâsalat ve fazlaca tevakkuf ettiği Ereğli Kuvâ-yı Milliyesi tarafından îfâsını rica ederiz.¹³⁸

Fi 15 Kanun-ı evvel sene 335

İmza İmza İmza İmza İmza

¹³⁸Ferda Gazetesi, Fransız işgalini destekleyen bir yayın organı olarak ortaya çıkmıştır. Bazen Saltanat ve Hilafet yönetimini benimseme, bazen de İttihat-Terakki düşüncesine karşı çıkmak adına, Fransız işgal yönetimini destekleyen gazete, kurtuluş mücadelesini küçümsemiş ve eleştirmiştir. Ayrıntılı bilgi için Bkz. İbrahim İslam, "Milli Mücadele'ye Mühâlif Bir Gazete: Ferda," *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (2009), ss.158-172. Ferda Gazetesinin Milli Mücadele'ye muhalif hareket ve faaliyetlerde bulunduğu dair başka kaynaklarda da bilgiler sabittir. Bkz. *Kuvâ-yı Milliye Komutanı Tekelioğlu Sinan Bey'in Günlüğü*, s.88, 90, 92, 128, 287. Bu bilgilerden hareket ettiğimizde Ferda Gazetesinin, Kuvâ-yı Milliye ve Milli Mücadele karşıtı yayınlarını durdurmak ve gazeteye el koymak için bir heyet görevlendirilmiştir. Halkın moralini bozacak, Kuvâ-yı Milliye ve Milli Mücadele zararına yapılan basın faaliyetlerinin sonlandırılmasının amaçlandığı değerlendirilmektedir.

76

Ulukışla'dan Fransız müfrezesinin gönderildiği halde Ereğli ve Karaman'dan çıkarılmamasına teessüf ettiğimizi ve telgrafla Ereğli ve Karaman'dan mezkûr müfrezenin çıkarılması için lede-l-hace buradan süvari i'zâmı için keyfiyetin mahalleri rüesâsına iş'ârı tezekkür kılındı.¹³⁹

Fi 15 Kanun-ı evvel sene 335

İmza İmza İmza İmza İmza

77

Geylan'dan yirmi müsella on silahsız, Emirlerden on müsella, Taryaz'dan yirmi müsella on silahsız, Porsuk'dan on müsella on da silahsız, Beyağıl'dan on müsella, Güney'den beş müsella efradın 16 Kanun-ı evvel 35 saat dörde kadar Ulukışla'ya gelmeleri suret-i kat'iyede tebliğ olunur. Aksi hal ve hareket pek ağır me'sûliyeti mucib

¹³⁹Ulukışla'ya gönderilen öncü Fransız Müfrezesinden başka Ereğli ve Karaman'a da birer öncü Fransız Müfrezesi gönderilmiştir. Fakat bu bölgedeki halkın Ulukışla'nın göstermiş olduğu hassasiyeti göstermedikleri herhangi bir tedbir almadıkları ve bu öncü Fransız Müfrezelerinin geri gönderilememesine çok sert bir tepki verilerek durum ağır bir şekilde eleştirilmiş ve müfrezelerin acilen Ereğli ve Karaman'dan çıkarılması istenmiş, ihtiyaç doğrultusunda silahlı süvari birliği gönderilebileceği söylenmiştir. Bölgenin topyekün güvenliğinin sağlanmaya çalışıldığı değerlendirilmektedir.

olacağının mezkûr kurâya teblîğine karar verildi.¹⁴⁰

15 Kanun-ı evvel sene 335

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

78

126. Alay 1.Tabur deposundan on sekiz sandık fişengin alındığı mübeyyin iş bu mazbatamız tanzîm ve takdim kılındı.

Fi 16 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

17-12-35 Fırka'nın 126.Alay 1.Tabur olan emri mucibince mazbatası Niğde'de kalmışdır.

¹⁴⁰Çevre köylerden toplam yüz beş silahlı ve silahsız kuvvetin Ulukışla'ya gönderilmesi aksi harekette bulunan köylerin çok ağır bir sorumluluk alacağına köylere bildirilmesine karar verilmiştir. Herkesin katılacağı topyekün bir savunma yapılması amaçlandığı değerlendirilmektedir.

79

3.Bölük Millî Bölük Kumandanı Kadızade Efendi'nin mazeret-i mesrudasına mebnî Gökşan Ağa'zâde Yakub Efendi'nin dirayet ve kîfâyetine binâen mûmâ-ileyhin Birinci Bölük Kumandanlığına nasbına karar verildi.¹⁴¹

Fi 16 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza

80

Ereğli'de nakliye me'mûru Rıfat Efendi ailesinin Ulukışla'dan azîmetine müsâade edilmiştir.¹⁴²

17 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

¹⁴¹İdare Heyeti, mazereti daha önceden bilinen ve kabul gören kişinin yerine yeterliliği bilinen her türlü güçlüğe direnebilecek sorumluluk sahibi bir kişiyi bölük kumandanlığına tayin etmiştir.

¹⁴²Ulukışla'dan ayrılmak isteyenler geçerli bir mazeret sunmak zorundadır. Ayrıca ayrılmak isteyenlere İdare Heyeti'nin izin vermesi gerektiğine dair alınan kararın yürütüldüğü ve şehre giriş çıkışların kontrolünün yapıldığı değerlendirilmektedir.

Merbût liste mucibince Ulukışla mıntıkası 12 mevaki'e taksim ve mevki' kumandanları tesbît olunmuştur.¹⁴³

Millî tabur bölük kumandanları lede-l-hace mezkûr kurâya azîmet edecekler hal-i hazırda ta'yîn olunan mevki' kumandanları bulunduğu karye ile mülhak karyeleri idâre edeceklerdir. Muhalif harekâtı görülenler ka'zâya celb ve tecziye olunacaklardır.¹⁴⁴

17 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza

4.Bölük K.ları Efendi'ye

Gümüş'e verilen beş esliha senedi gelinceye kadar tarafınızdan bir sened-i muvakkat i'tâ'sı matlubdur.¹⁴⁵

Fi 17 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

¹⁴³Ulukışla'nın on iki savunma bölgesine ayrıldığı ve her bölgeye bir komutan tayin edilerek birden fazla cephe oluşturarak olası işgal hareketine karşı işgal kuvvetlerinin asker gücü bölünmek istenmiş olabileceği gibi geniş bir işgal hareketine karşı da tedbir alındığı değerlendirilmektedir.

¹⁴⁴Komutanlar derhal tayin oldukları bölgeye gidecekler ve o bölgeye dahil edilmiş olan diğer köyleri de yöneteceklerdir. Karara aykırı hareket edenler merkeze çekilerek cezalandırılacaktır.

¹⁴⁵Dönemin koşulları gereğince silah ve cephanenin ne kadar önemli olduğu, herhangi bir bölgeye verilen silahların mutlaka belge ile kayıt altına alındığı, teslim edilme ve alınma esnasında senetler düzenlenerek silahların zimmetlenerek kişilerin sorumluluklarına verildiği görülmektedir.

Aceledir

“35”

Teşrin-i evvel 10/3

83

Mevki' Kumandanına

106 numro 19 Kanun-ı evvel sene 35 kararnamenin taraf-ı alilerinden süratle tenfiz buyurulmasını ehemmiyet ve müstaciliyetle arz ve rica ederim efendim.¹⁴⁶

Fi 19 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza

84

Nakliye araba sahipleri ücret-i şehriyeden muaf olmak üzere Kanun-ı evvel sene 35 zarfında bir işe giden arabâlâr beşden saat yediye kadar üç aylık 7'den 12'ye kadar dört aylık taksitleri alınmayacaktır. Makbuz her ay verilerek mahsubu icra kılınacaktır.

Fi 19 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

¹⁴⁶Mevki Komutanları tarafından yerine getirilmesi gereken bir kararın gecikmesi durumunda Mevki komutanları uyarılarak kararın uygulanmasına önem ve hız verilmesi istenmektedir. Bir denetim mekanizması kurularak alınan kararların ilgilileri tarafından uygulanıp uygulanmadığının kontrol edildiği değerlendirilmektedir.

Kasaba Heyet-i İdaresi

Kasaba Heyet-i İdaresi Reisi Ahmed Efendizade Yakub Efendi

Şücaeddinzade İbrahim Efendi

Hamza'zâde Kemal Efendi

Hakkı Ağa'zâde Küçük Mehmed Efendi

Kasaba Heyet-i İdaresi Nizâmnâmesinin 3 teşkilat faslında 1., 2. maddesi mucibince ve iş bu nizâmnâme ahkâmına tamamen riâyet ve Ka'zâ Heyet-i İdaresinden tebliğ olunacak evâmiri îfâ ile mükellef ve mes'ûl olmak üzere bâlâda esâmîsi muharrer dört kişiden mürekkeb zevât uhdesine tevdi' ve heyet-i sâbıkaya da keyfiyetin tebliğine karar verildi.¹⁴⁷

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

¹⁴⁷Kasaba İdare Heyeti'nin yenilendiği ve bundan sonra Kaza Merkez İdare Heyeti'nden gelecek emirlerin yerine getirilmesinden isimleri yazan dört kişinin sorumlu olduğu ve durumun eski heyete bildirilmesine karar verilmiştir. Yeni Kasaba Heyeti'nin kimlerden oluşacağı tespit edilmiştir.

86

Millî Tabur Kumandanlığı uhdesinde bâkî kalmak üzere Ulukışla mevki' kumandanlığına Ahmed Ağa 2.Bölük kumandanlığı uhdesinde kalmak üzere merkez inzibât kumandanlığına Muhtar Hüseyin Ağa ile 1.Bölük kumandanı Yakub Gökşan Efendiler müştereken.

Sevkiyat Heyetine Küçük Hatib Süleyman, Kadızade Hacı, Sait Dedeade Hüseyin, Muhtar Hüseyin Efendiler

Muhacirin Heyeti îfâen, Gönüllü Heyeti îfâen, Esliha Heyeti îfâen, Maliye Heyeti îfâen, Geylan Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Taryaz Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Tekneçukur Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Ali Hoca Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Porsuk Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Hasangazi Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Koçak Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Eminlik Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, İmrahor Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Elmalı Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Ömerli Mevki Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendilerin ta'yîn ve tavzîfiyle teblîğine karar verildi.¹⁴⁸

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

¹⁴⁸Heyet içinde yeni görevlendirmeler yapılmıştır. Bazı kişilere aslı görevleri sorumluluklarında kalarak yeni görevler verilirken bazı görevlerin de ortaklaşa yürütülmesine karar verilmiştir. Bazı görev yerlerinin isimleri belirtilmekle birlikte görevi yerine getirecek kişi isimleri belirtilmemiştir.

3.Bölük Kumandanlığına Hamza'zâde Kemal Efendi'nin ta'yîniyle Şücaeddinzade İbrahim Efendi'nin Kasaba Heyet-i İdaresine ve maliye tahsildârlığına ta'yîni tensib kılındı.¹⁴⁹

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

1. Heyet-i İdare ahvâl-i fevk-al-âde müstesna olarak sabahları saat dörtde akşamları bir buçukda ictimâ' edeceklerdir.
2. Mazereti olan a'zâ riyâsete bu saatlerden nihayet yarım saat evvel ma'lûmât i'tâ etmekle mükellefdirler.
3. İki defa meclise devam etmeyen veya ma'lûmât-ı resmiye vermeyen veya kasabadan bir mahale infikakında mezuniyet talep ve ahz eylemeyen a'zâdan birinci defasında yirmi beş, ikinci defasında elli, üçüncü defasında iki yüz guruş ahz olunacak tekerrüründe iş bu ceza ikişer misline iblâğ olunacaktır.

¹⁴⁹Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesinde görev alan kişiler tek bir görev üstlenmeyerek birçok farklı görevi yerine getirmişlerdir. Bir üye bazen bölük kumandanlığı yapmış bazen de idarî ve malî işlerin yürütülmesinden sorumlu olmuştur.

“37”

4. Kasaba Heyet-i İdaresi de aynı suretle ayrıca ictimâ' edecektir.
5. Heyetin müzâkerâta ibtidârında hazırûn esâmîsi kayd ve imza etdirilecek hazır olmayanlar bu suretle tahakkuk edecektir.
6. Heyetin müzâkerâtını itmam ve mevki'-i müzakereden infikak etmezden evvel gelen a'zâ 3'üncü madde de beyân olunan cezaların nısfılarını i'tâ ile mükellefdirler.¹⁵⁰

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza
İmza

¹⁵⁰Alınan karara göre Heyet çalışma saatleri ve yöntemleri bakımından değişikliğe gitmiştir. İdare Heyeti'nin ve Kasaba İdare Heyeti'nin sıra dışı durumlar dışında günde iki kez toplanması uygun görülmüştür. Toplantıya bütün üyeler katılmak zorundadır. Mazereti olan üyeler toplantıdan en az yarım saat önce haber vermekle sorumludur. İki kez toplantıya katılmayan, toplantıya katılmayacağına dair resmi olarak bilgi vermeyen ve kazadan izin almadan ayrılan üyeler bu eylemlerini tekararladığı zaman her defasında artan para cezasına çarptırılacaktır. Para cezalarının her seferinde artması günün şartlarına göre oldukça ağır olarak değerlendirilebilir. Toplantıya başlamadan önce katılanların isimleri kaydedilip kendileri tarafından imza edilecek ve böylece kimlerin katılıp katılmadığı tespit edilecektir. Heyetin toplanma konusunda sıkıntılar yaşadığı ve aldığı bir takım tedbirler ve ceza uygulamaları ile toplantıya eksiksiz katılımı sağlamaya çalıştığı görülmektedir. Toplantı devam ederken toplantıya katılan üyelerden belirtilen cezaların yarısını alması da heyetin zaman disiplinine verdiği önemi göstermesi bakımından önemlidir.

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 335 Saat Dakika Cum'airtesi
1 30

Heyet Şakir, Hüseyin, Osman ve Abdurrahman Efendilerden mürekkeb olarak ictimâ' etmişdir. Süleyman, Hacı Mehmed ve Hasan Efendiler gelmemişlerdir.¹⁵¹

Numro

88

1663 numro 20 Kanun-ı evvel sene 35 derkenarla Kayseri Mutasarrıfından Ulukışla Kaimmakamlığına muhavvel telgrafnâmede Kayserili Fatma ve Kaniye Hanımların Kayseri'ye i'zâmı hakkındaki telgrafa Tevfik ve Fethullah Efendilerin Heyet-i Milliye'ye müracaatları lüzûmuna karar ve derkenar edildi.¹⁵²

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

89

Kasabanın Eylül sene 35'den itibaren iâne-i şehriyyelerinin derc ve cem'ine muvazzaf bir tahsildâr ta'yîn ve kasaba iâne heyetinin bu husûsda ki mesâisi tahfif edilmiş ve esâsen nevâhî ve kurâ iânatının mahli he'yâtı taraflarından tahsil edilmek de olduğu cihetle kasaba heyetinin iâneye muâvenet edecek zevâtdan münasib kimselerin intihab ve şu işin te'mînine himmet edecekleri tabi bulunmuş olmakla keyfiyetin teblîğine karar verildi.¹⁵³

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza

¹⁵¹Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi alınan karar gereği toplantı icra etmiş, toplantıya katılanlar ve katılmayanlar tespit edilerek kayıt altına alınmıştır.

¹⁵²Kayseri sancağının yönetimi tarafından Ulukışla'ya bir telgraf gönderilerek adları geçen kişilerin Kayseri'ye gönderilmesi hakkındaki telgraf için Heyet-i Milliye'ye başvurmaları istenmiştir. Şehre gelen gidenlerin takibinin yapılmasına çalışılmıştır.

¹⁵³Yardımların toplanılması için bir kişi görevlendirilerek kasaba yardım heyetinin çalışmaları hafifletilmiş, kasaba heyetinin yardımları toplamak için destek verecek uygun kişilerden seçilmesine ve işin güvenliğine hizmet etmeleri gerektiğine karar verilmiştir.

“38”

90

Heyet-i İdare için yirmi beş guruşluk elli zarf ahzına esmânının sarfına karar verildi.

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

Fi 22 Kanun-ı evvel sene 35

Pa'zârtesi

Saat

Dakika

4

30

İctimâ' edilememiştir.

23 Kanun-ı evvel sene 35 Salı

Heyet tamamen meclisde olduğu halde müzâkerâta başlamışlardır.

91

Fırkanın 5066 numro fi 22 Kanun-ı evvel sene 35 tarihli telfgrafnâmesi okunarak Fransızların Hükümet-i Seniyye vesikasıyla vürudlarında haklarında muâmele-i mühimmat nevâzının icra ve ruhsat-ı daimede bulundurulmaları tensib kılındı.

23 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

Nu

92

Fi 21 Kanun-ı evvel sene 35 tarihli a'zâ Abdurrahman Efendi'nin takriri reye konarak

1. Adem-i itimad bilhare esbâbını beyân edecektir (Hüseyin Efendi)
2. Teşkilata hizmeti gördüğünden a'zâ-yı muâvine olarak devamı reyindedir (Hasan Efendi)
3. Eldeki nizâmnâmenin madde-i mahsûsu mucibince cem'iyyeti muhalif Hakkı Mehmed Efendi hareketi görülmediğinden devamı îfâsı reyinde
4. (...) Süleyman Abdurrahman Efendi
5. Şakir, nizâmnâmeye muhalif hareketi tebeyyün edinceye kadar devamı reyinde
6. Nizâmnâme mucibince cem'iyete adem-i devamına âid kanâat olmadığından devamı Abdurrahman Efendi

Ber-vech-i bâlâ reyi tahriri ile mûmâ-ileyhin devamına karar verildi.¹⁵⁴

Bir rey muhalifdir.

Fi 23 Kanun-ı evvel sene 335

Muhâlefet

Muvâfakat

1

5

İmza

İmza

İmza

İmza

¹⁵⁴Teşkilatın/cemiyetin içindeki bazı üyeler güven duymadıkları veya şüphelendikleri başka üye/üyeler hakkında teşkilata/cemiyete yazı yazıp tekrar oylama yapılmasını sağlayarak görevde kalmaları ya da görevden alınmaları hakkında girişimde bulunmuşlardır. Üyelerin sürekli olarak birbirlerini kontrol ettikleri ve şüphelendikleri durum ve kişiler hakkında müracaat ederek bir çeşit iç denetim ağı kurdukları bu şekilde Kuvâ-yı Milliye hareketini ve kendi geleceklerini güvence altına almaya çalıştıkları değerlendirilmektedir.

93

1. Eslihanın suret-i tevzî ber-vech-i âtidir.
2. Esliha bordirosunun numro(1), aded(2), fişenkse(3), esliha alan kimsenin(4) künyesi mühürü, esliha alan kimseye(5) kefâlet eden zâtın künyesi mühürü, eslihanın evsâfı (6) olarak tazîm edilmesi tabur ve bölük kumandanları tarafından da tasdiki
3. İş bu bordironun üç nüsha olarak tahriri birisinin tabur diğerinin bölük üçüncüsünün de Ka'zâ Heyeti'ne teslimi
4. Yabancılara verilen esliha için de yerlilerden ve 2 numrolu maddede ki vechile kefil alınması, kefil veremeyenlerden esliha tabur bölük kumandanları nezdinde hıfzı ve iş bu muhâfa'zâ olunan esliha numro ve adedine âid heyete bir sened i'tâsı
5. İş bu karnâmenin bölüklere li-ecl-üt tefhîm tabur kumandanına teblîği tezekkür kılındı.¹⁵⁵

23 Kanun-ı evvel 35

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

¹⁵⁵Silah ve cephanenin ilgili kişilere dağıtımının nasıl yapılacağı ve ne şekilde kayıt altına alınacağı en ince ayrıntısına kadar düşünülmüştür. Silahlar kişilere zimmetlenmiştir. Silahın zimmetini üzerine alan kişiye başka bir kişi kefil olmuştur. Yabancılara (gayr-i Müslimlere) da silah verilmesi için kefil istendiği kefil göstermeyenlere silah verilmediği verilmeyen silahların tabur/bölük komutanları tarafından korunması, numaralarının ve adedlerinin kayıt altına alınarak bir sened ile heyete verilmesine karar verilmiştir.

Kasaba Tahsildârlığına

Kayserili Tevfik ve Fethullah Efendilerin Eylül sene 35'den Kanun-ı evvel sene 35 gâyesine kadar takasit-i şehriyyesi alınarak ailelerinin Kayseri'ye i'zâmı tezekkür kılındı.

Fi 25 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

Misafireten gelen Kuvâ-yı Milliye için alınan iki yük odun için seksen guruşun

İki aded bayrak için yüz kırk guruşun

Ve yüz yirmi çay bedeli üç yüz guruşun ki cem'an beş yüz yirmi guruşun millî vezneden tesviyesine karar verildi.¹⁵⁶

Fi 25 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza

¹⁵⁶Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi bölgeye dışarıdan gelen Kuvâ-yı Milliye birliklerinin temel gıda ihtiyaçlarının karşılanması, ihtiyaç duydukları malzemelerin tedarik edilmesi için gönüllü olarak toplanan yardımlardan harcama yapmıştır.

“40”

Heyet-i İdare

İmam Mustafa Efendi

Murta'zânın Mustafa Kahya

Köyün büyüğü Mustafa Çavuş

Yakubluoğlu Ömer

Tabanoğlu Abdurrahman

Fettah Çavuş Mevki' Kumandanı

İnzibât zâbiti Receb

İlyasoğlu Hüseyin

96/1

Ber-vech-i bâlâ Heyet-i İdare ve mevki' inzibât kumandanları ta'yîn olunduğu tebliğ olunur.

Fi 1 Kanun-ı sâni sene 36

İmza

İmza

İmza

İmza

97/2

A'zâ Osman Efendinin istifânâmesinin adem-i kabulüne karar verildi.

Fi 6- 1- 36

İmza

İmza

İmza

İmza

3

Konya Heyet-i Merkeziyyesine

64 İş'âr-ı Alileri vechile muâmele-i mühimmat tevdi/tevzi(?) icra kılacağı

Fi 14 – 1 – 36

4

Niğde Havalisi Kumandanlığına

1/61 ve 18 – 1 – 36 hal edilemediğinden tekrarının

Fi 18 – 1 – 36

5

Maraş işgali aleyhinde İtilâf Mümessillerine Heyet-i Milliye tarafından keşide olunacak olan telgrafname ücretinin vezne-i umumiden tesviyesine karar verildi.¹⁵⁷

27 Kanun-ı sâni sene 36

İmza

İmza

İmza

İmza

¹⁵⁷Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi yurdun işgale uğramasına sessiz kalmamıştır. Yapılan işgalleri İtilaf devletlerinin temsilcilerine çekmiş oldukları telgraflarla protesto etmişlerdir. Bu protesto telgraflarını çekerek işgallerin haksız yere yapıldığı, kabul edilemez olduğu, işgal hareketlerinden bir an önce vazgeçilmesi gerektiği ve işgallere karşı halkın direniş göstereceği belirtilmiştir.

6

İslam İmparatorluğu nam iki risâle esmânı altmış guruşla posta ücreti beş guruş on paranın da sarf ve irsâline karar verildi.¹⁵⁸

Fi 27 Kanun-ı sâni sene 36

İmza İmza İmza İmza

7

1. 29 Kanun-ı sâni sene 36 tarihli Niğde Heyet-i Merkeziyyesi'nin emirnâme-i telgrafisi mucibince Salı günü 3 Şubat 36 tarihinde hareket etmek üzere ka'zâ heyet-i idâresi reisi ile iki a'zânın azîmetlerine lüzûm görülmüştür.

2. Rey-i hafî ile iki a'zâ intihab ve ka'zâ ile kasaba heyeti ve başbuğluğunun salâhiyyeti de Niğde'ye azîmet ile mezkûr heyete katiyen i'tâ' kılınmıştır.

3. İki a'zâ Ali Ağa'zâde Hüseyin Efendi, Belediye Reisi Hatib Süleyman Efendi, Efendiler olduğunu mübeyyin iş bu mazbata tanzîm kılındı.¹⁵⁹

Fi 1 Şubat sene 36

İmza İmza İmza İmza İmza İmza İmza İmza İmza İmza

¹⁵⁸Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi gönüllü olarak toplanan yardımlar ile halkın işgaller ve yurdun durumu hakkında bilgi sahibibi olması ve aydınlanması için Kuvâ-yı Milliye ve Milli Mücadele yanlısı bir takım kitapçıklar satın almıştır.

¹⁵⁹Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi'nin Niğde'den gelen emirlere uymak zorunda olduğunun ve ona bağlı bir birim olarak çalıştığının göstergesidir.

Numro

8

Niğde'den vuku bulan taleb üzerine i'zâm edilen üç zevâtın Niğde'ye kadar gidip gelme araba ücreti olan iki bin iki yüz guruşun Müdâfaa-i Milliye veznesinden sarfına karar verildi.¹⁶⁰

Fi 15 Şubat sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis-i sâni Reis

İmza

Yakub Kadri

Numro

9

Başbuğluğun fi 15 Şubat 36 tarih ve 15 numrolu müzekkiresi okundu. Yabancı me'murîn ve ahâliye verilen eslihanın mutemed kefil verdikleri takdirde kendilerine îfâsı veremedikleri takdirde silahların istirdadı ve bu suretle muâmele îfâsının bölük kumandanlıklarına teblîği zımnında başbuğluğa müzekkire tastirine karar verildi.¹⁶¹

Fi 17 Şubat sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ Reis-i sâni Reis

¹⁶⁰Ulukışla'dan Niğde'ye gönderilen üç kişinin gidiş geliş yol ücretinin Müdâfaa-i Milliye veznesinden karşılanmasına karar verilmiştir.

¹⁶¹Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesinin bölgede bulunan yabancıları (gayr-i Müslimleri) da kefil göstermeleri karşılığında silahlandırdığı görülmektedir. Kefil gösteremeyenlerden ise silahların geri alınması ve bu işlerin yürütülmesinden bölük komutanlarının sorumlu oldukları kendilerine bildirilmiştir.

“42”

Müdâfaa-i Milliye Tahsildârlığı'nın fi 27 Şubat sene 36 tarihli müzekkiresi okundu. Tarih-i mübâşeretî olan fi 17 Teşrîn-i sâni sene 35 tarihinden itibaren kırk iki günlük yevmiyesine yedi yüz guruşun vezne-i milliyeden sarfına karar verildi.¹⁶²

Fi 16 Şubat sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ Sâni Reis

11

Müdâfaa-i Milliye Cem'iyeti Şubâtınca sarf edilmek üzere alınacak kırtasiye bedeli olan elli guruşun vezne-i milliyeden sarfına karar verildi.¹⁶³

Fi 16 Şubat sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ Sâni Reis

12

Gönüllü olarak mücahidin meyanına dahil olup pek namuskarane ve fedakarane îfâ-yı hizmet eylediği Konya Heyet-i Merkeziyye Riyâsetinin fi 14 Şubat sene 36 tarih ve 144 numrolu tahriratı ile müsleşiben Kayseriye gitmek üzere gelen Ömer oğlu Ahmed Feyzi Çavuşun Niğde'ye kadar masârif-i rahiyesine yüz yirmi beş guruşun i'tâ'sıyla

¹⁶²Günlük harcırah belirlenerek, ödemeler toplanan yardımlardan oluşan vezneden yapılmıştır.

¹⁶³İhtiyaç duyulan malzemenin temini için toplanan yardımlardan bir ödenek belirlenerek vezneden karşılanması yoluna gidilerek en ufak harcamalar bile kayıt altına alınmıştır.

vezne-i milliyeden sarfina karar verildi.¹⁶⁴

Fi 18 Şubat sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Sânî Reis

İmza

Yakub Kadri

13

Dördüncü Bölük mntıkasını berây-ı lüzûm teftiş için gönderilen Şücaeddin Efendi'nin mahdumu İbrahim Efendi'ye masârif-i zarûriyyesi olarak üç yüz guruşun vezne-i umûmiyeden sarfina karar verildi.¹⁶⁵

Fi 23 Şubat sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Sânî Reis

İmza

Yakub Kadri

¹⁶⁴Millî Mücadele yanlısı olup Kuvâ-yı Milliye adına yararlılıklar ve fedakârlıklar gösteren kişilerin bir yerden başka bir yere gidiş masraflarının karşılanarak ödüllendirildiği görülmektedir.

¹⁶⁵Görevlendirilen kişilerin harcırah işlemlerinin takip edildiği ve ihtiyaçlarının karşılanması için ödenek tahsis edildiği tespit edilmiştir.

Numro

14

Fi 23 Eylül sene 335 tarihli Ka'zâ Heyet-i İdaresi intihabatında yirmi dört rey ka'zânan kasabalı Şücaeddin Efendizade İbrahim Efendi'nin Ka'zâ Heyet-i İdaresine a'zâ-yı muâvine olarak devam etmesine ve kendisine teblîğine karar verildi.¹⁶⁶

Fi 8 Mart sene 336

A'zâ A'zâ-yı Muâvine A'zâ A'zâ Sânî Reis Vekili

Numro

15

3.Bölük ile başbuğlukda bulunan kasabadan Hamza Beyoğlu Mehmed Efendi mahdumu Kemal Efendi'nin vazife-yi mezkûreye yaramayacağı başbuğluğa yazılan fi 8 Mart sene 336 tarihli müzekkire zîrinde yazıldığı derkanerdan anlaşılma ile yerine kasabadan Abdi Paşa'zâde Küçük Mehmed Ağa'nın ta'yînine ve keyfiyetin başbuğluğa teblîğine karar verildi.¹⁶⁷

Fi 14 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Sânî Reis

¹⁶⁶Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi'nin bazı görevlendirmelerde ve kişilerin görev sürelerinin uzatımında seçim usûlünü benimsediği ve seçimler sonucunda oyların sayılarak en çok oyu alan kişinin göreve geldiği ya da görev süresinin uzatıldığı görülmektedir.

¹⁶⁷Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti ve Kuvâ-yı Milliyesi'nde görevlendirilen kişilerin yeterlilikleri zaman zaman kontrolden geçirilmiştir. Görevinde herhangi bir şekilde yetersiz olduğu görevini aksatan ya da verilen görev için uygun olmadığına kanaat getirilen kişiler hızlı bir şekilde görevden alınmış, yerlerine sözkonusu görevi en iyi şekilde tam ve eksiksiz yerine getirecek sorumluluk sahibi ve görev bilinci çok daha yüksek kişiler getirilmiştir. Cemiyette ya da Kuvâ-yı Milliye'de fedakârca görev yapan ve yararlılıkları görülen bir kişinin ailesine mensup başka bir ferden verilen görevi yerine getiremediği takdirde görevden alındığı görülmektedir. Bu durum görevlere yapılan tefriklerde kesinlikle torpil ve adam kayırmanın söz konusu olmadığını göstermektedir. Kuvâ-yı Milliye yararına çalışacak liyakat sahibi kişiler iş başına getirilmiştir.

Karar

16

Görülen lüzûm ve müstaceliyyet üzerine ve emre müheyya bulunmak üzere dört bölüğünde ictimâ' ettirilerek Koçak ve sair münasib mahalde i'zâmına ittîfâken karar verildi.¹⁶⁸

Fi 17 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis-i Sâni Kuvâ-yi Milliyye Reis Kâtib
A'zâ

17

Görülen lüzûmuna mebni Hüsniye Karyesine verilmek üzere (boş bırakılmış) teslimen zîrde numroları gösterilen on silah Hasangazi Karyesine ki sekiz yüz on altı cephaneye ile gönderilmesine karar fi 18 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis-i Sâni Kuvâ-yi Milliyye Reisi
= 963, 9483, 6893, 1918, 1440, 9179, 9111, 1114, 8692, 6720. On adedir.

¹⁶⁸İhtiyaç, gereklilik ve acileyet söz konusu olduğunda bölükler için bir toplanma merkezi oluşturularak ihtiyaç bölgelerine gönderilmesi konusunda fikir birliği sağlandığı görülmektedir.

18

Güney Karyesine

Tüfenk Aded	Fişenk Aded	Numrosu
1	100	3047
Yalnız bir adeddir	Yalnız yüz adeddir	

Ka'zâ Merkez İdare Heyetinden ber-vech-i bâlâ bir aded mücedded tüfenk ve yüz aded fişenk emâneten ve taleb vuku'nda derhal iâde etmek ve her bir noksanını tanzîm etmek hiçbir günâ itirazâtda bulunmamak üzere tamamen ve munta'zâman teslim aldığımızı mübeyyin iş bu sened heyet-i mezkûreye i'tâ' kılındı.

Fi 18 Mart sene 336

A'zâ A'zâ: Muhtar-ı evvel Güney Karyesi Heyet-i İdare Reisi İmam

Kara Alioğlu Yusuf

19

1.Bölük Kumandanı Gökşan Ağa'zâde Yakub Efendi'nin vazifesine adem-i devamına binâen vazife-i mezkûreye kasabadan Abdi Paşa'zâde Küçük Mehmed'in ta'yînine ve keyfiyetin başbuğluğa tebliğine karar.¹⁶⁹

Fi 19 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk Reisi

Mühür

A'zâ

¹⁶⁹ Kuvâ-yı Milliye içinde verilen görevlerin hassasiyetle ve üstün bir görev bilinciyle yerine getirilmesi mücadelenin başarıya ulaşması için önem arz etmektedir. Bölük Kumandanlığına tayin edilen bir kişinin görevini aksatması veya görevine gelmemesi mücadelenin geleceği açısından sakıncalar doğuracaktır. Bu sebeple görevlendirilen kişilerin görevleri layıkıyla yerine getirmediikleri ve görevine devam etmedikleri takdirde derhal görevden alındıkları ve yerlerine yeni kişilerin tayin edildikleri görülmektedir.

Tüfenk Adedi	Fişenk Adedi	Numrosu
2	65	8422
Yalnız iki adeddir	Yalnız altmış beş adeddir	9503

Ka'zâ Merkez İdare Heyetine ber-vech-i bâlâ iki aded mücedded tüfenk altmış beş aded mavuzer fişengi emâneten ve taleb vuku'nda derhal iâde etmek ve her bir noksanını tanzîm etmek hiçbir günâ itirazâtda bulunmamak üzere tamamen ve munta'zâman teslim aldığımızı mübeyyin iş bu sened heyet-i mezkûreye i'tâ' kılındı.

Fi 19 Mart sene 336

A'zâ:Muhtar-ı Sâni

A'zâ:İmam

Efe'nin oğlu Ömer

Ömeroğlu Molla Mehmed

Çağlayan Karyesi Heyet-i İdare Reisi

Muhtar Haliloğlu Mehmed

Lüzûmuna binâen altı aded Alman mavzerinin Koçak da tabura gönderilmesine karar verildi.

Fi 19 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdafaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi

9211 – 783 – 4613 – 5342 – 7061 – 4173 altı adeddir.

21

Kuvâ-yı Milliye efradının ihtiyacı için yüz yirmi altıncı alay anbarından beş sandık cephanenin ahzına ve mazbatanın tanzimine karar verildi.

Fi 19 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis namı

22

Koçak Boğazında olan millî tabur iaşesi için altı kiyye boz dirhem bağı bedeli olan sekiz yüz kırk ve yirmi beş aded yedi buçukluk sigara bedeli olan yüz seksen sekiz guruşun sarfına karar.

Fi 19 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Kuvâ-yı Milliye Müdâfaa-i Hukuk Reisi

23

Koçak'da bulunan Kuvâ-yı Milliye iaşesi için gönderilen bir kiyye gazyağı ve bir kiyye sabun ve iki batman tuzun esmanı olan iki yüz yirmi guruşun sarfına ve veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 19 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ Sâni Reis

1. Şube: Sevkiyat ve Gönüllü Heyeti ¹⁷⁰		3. Şube: İstihbarat ¹⁷¹
Aded		Telgraf Posta Heyeti
1	Kadızzade Mehmed Efendi	Emniyet Heyeti
2	Kadızzade Hacı Efendi	4. Şube: İâne Heyeti ¹⁷²
3	Hacı Molla'zâde Küçük Mehmed Efendi	Ali Ağa'zâde Hüseyin Efendi
4	Ahmed Efendizade Hacı Ömer Ağa	Gökşen Ağa
5	Hacı Abdurrahmanoğlu Osman Ağa	Hatib Süleyman Efendi
6	Hacı Yakuboğullarından İbrahim Efendi	Hacı Mehmed Efendi
7	Reis Efendi'nin biraderi Mehmed Ağa	Secaeddin Efendizade İbrahim Efendi
8	Hacı Hüseyin Efendi	Hakkı Ağa'zâde Küçük Mehmed Efendi
9	Demircinin Abdurrahman Ağa	5. Şube: Mübâyaa ¹⁷³
10	Ummi Ali'nin Muhsin Ağa	Gökşen Ağa
11	Çolak Süleyman	Hacı Hatib Efendi
2. Şube: İaşe ¹⁷⁴		Hatib Süleyman Efendi
Hakkı Ağa'zâde Küçük Mehmed Efendi		Nüfus Kâtibi Halil Efendi
Mahmudcuoğlu Halil Efendi		6.Şube: Ešliha ¹⁷⁵
Mektubcu Ahmed Efendi		Hoca'zâde Hasan Hilmi Efendi
		Hatib Süleyman Efendi
		Adil Ağa'zâde Mehmed Ağa

¹⁷⁰Sevkiyat Heyeti, başta Ulukışla-Pozantı yol güzergâhını kontrol etmekle görevlidir. Önemli geçiş noktalarının tutularak güvenliğin sağlanması, Niğde ve diğer bölgelere gidiş geliş yol güzergâhlarının tespit edilmesi, nakliye araçları ve arabalar temin etmek, köylere silah, cephaneye ve insan gücünün güvenli bir şekilde gönderilmesini sağlamak diğer görevleri arasındadır. Gönüllü Heyeti, Kuvâ-yı Milliye'nin ihtiyaç duyduğu insan gücünün karşılanması, insanların işgaller ve yurdun genel durumu hakkında bilgi edinmesini sağlayarak Kuvâ-yı Milliye'ye katılımların artmasını sağlamak, işgaller karşısında halkın direnişe geçmesi için halka telkinlerde bulunmak görevleri arasındadır.

¹⁷¹İstihbarat Heyeti, Kuvâ-yı Milliye'nin düşman hakkında ihtiyacı olan bilgi akışını sağlamakla görevlidir. Düşmanın her türlü hareketini takip etmek, işgal bölgelerinde ajanlık faaliyetleri ile uğraşmak, Ankara, Sivas ve Niğde'de yaşanan gelişmeler hakkında bilgi toplamak başlıca görevidir. Ayrıca heyet, bölgedeki halktan kimlerin Kuvâ-yı Milliye ve Milli Mücadele yanlısı olduğunu kimlerin bu oluşumun ve hareketin karşısında olduğunu da tespit etmek için faaliyette bulunmuştur.

¹⁷²İâne Heyeti, zorunlu giderler ve cephe gerisinde ihtiyaç duyulan malzemeler için kaynak yaratmak ve yardım toplamakla görevlidir. Toplanan yardımlar arasında yiyecek, giyecek, para, tüketim maddeleri ve canlı hayvanlar önceliği oluşturmaktadır. Cepheye bulunanların ailelerine yardımlar yapılarak geçim sıkıntılarını asgari düzeye indirilmeye çalışılmıştır.

¹⁷³Mübâyaa Heyeti, cepheye ihtiyaç duyulan silah, cephaneye, mühimmat ve teçhizatın dışında kalan malzemelerin satın alma işlemlerini yürütmekle görevlidir. Cephelerden ve diğer mevkiilerden yapılan malzeme istekleri değerlendirildikten sonra nerden satın alınacağı belirlenerek ödeme yapılması için cemiyet veznesine yazı yazılmıştır.

¹⁷⁴İaşe Heyeti, cepheye Kuvâ-yı Milliye birliklerinin temel gıda maddelerinin temin edilmesini sağlamakla görevlidir.

¹⁷⁵Ešliha Heyeti, Kuvâ-yı Milliye'nin ihtiyaç duyduğu silah, cephaneye, mühimmat ve teçhizatı sağlamakla görevlidir.

Heyet-i İdareye Mahsus Emir ve Nefer Esamileri

7. Şube: Maliye ¹⁷⁶	9
Hacı Mehmed Efendi	Piyade
Hacı Hatib Efendi	Çoban İbrahim
	Paşa Ağa'nın İbrahim
8. Şube: Mücahidin ¹⁷⁷	Turmuş Ali
Küçük Ağa'zâde Hüseyin Ağa	Osman Ağa'nın Ahmed Ağa
Ali Ağa'zâde Hacı Mehmed Efendi	Ali Çavuş
Kömüksüzoğlu Mehmed Çavuş	Zülfikar
Osman Çavuş	
	Süvari
	Gökşen Ağa'nın Ali
	Hacı Mollaoğlu Hacı
	Külahoğlu Hüseyin
	Sücaeddin Efendi'nin Yakub
	Küçük Hacıoğlu Ahmed
	Babaoğlanoğlu Abdurrahman

İş bu 1 ile 9 numro dahilinde bulunan he'yât ve neferatın bu vezâifile tavzîfi tensib ve karar kılındı.¹⁷⁸

Fi 22 Mart sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Ulukışla Kuvâ-yı Milliye Reisi Namına

¹⁷⁶Maliye Heyeti, Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesinin gelirlerini artırmak ve ihtiyaç duyulan malzemelerin satın alımı için maddi kaynak bulmak en başlıca görevidir.

¹⁷⁷Mücahidin Heyeti, Kuvâ-yı Milliye birliklerini oluşturan askerlerin cephedeki durumları ile ilgilenen, ihtiyaçlarını cemiyete bildirmekle kalmamış cephedekilerin geride bırakmış oldukları ailelerinin ihtiyaçlarının karşılanması konusunda uyarılarda bulunmuş ve gerekenin yapılmasını sağlamaya çalışmıştır. Ayrıca cephelerde üstün başarı gösterenlerin de taltif edilmesi için faaliyetlerde bulunmuştur.

¹⁷⁸Yukarıdaki dokuz heyetin ve isimleri yazılı bulunan kişilerin görevlendirilmelerinde bir sakınca görülmemiş ve onay verilmiştir. Görevlendirilen kişilerin din adamları ile halktan köylü sivil kişiler olduğu göze çarpmaktadır. Bu kişilerin bölgede nüfuz sahibi ve bölge halkı üzerinde saygınlıkları olan bölge halkı tarafından kendilerine güvenilen kişiler olduğu değerlendirilmektedir.

Beher Guruş	
507	Duhan sigara bedeli
80	Bir kiyye şeker bedeli
325	Bir teneke gazyağı bedeli
912	

Kuvâ-yı Milliye asakiri ihtiyacı için müfredatı bâlâda gösterilen tütün, sigara, bir kiyye şeker ve bir teneke gaz bedeli olan dokuz yüz on iki guruşun sarfına karardır.

Fi 25 Mart sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk-u Milliye Reisi Namına
Hasan

İkinci Posta Erkânı

Başbuğ Vekili	Muhasebe-yi Husûsiye Memuru Sâid Efendi
Birinci Bölük Kumandanı	Gökşan Ağa'zâde Yakub Efendi
İkinci Bölük Kumandanı	Seri Efendi
Üçüncü Bölük Kumandanı	İhtiyat Zabiti Osman Efendi
Dördüncü Bölük Kumandanı	Geylanlı Halil Efendi
Başbuğ Yaveri	Polis Mehmed Ali Efendi
Îâne Memuru	Mehmed Ağa'zâde Mustafa Efendi

İkinci posta îfâ-yı vazife edecek Kuvâ-yı Milliye Heyet-i erkânının isimleri ve me'mûriyetleri hizalarında gösterilmiş olmakla Ulukışla meyardları tezekkür kılındı.

Fi 25 Mart sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk-u Milliye Reisi Namına
Hüseyin

“47”

Numro

27

Çiftehan mıntıkasında bulunan Kuvâ-yı Milliye iaşesine on kiyye yağın mübâyaasıyla Koçak Tabur Kumandanlığına sevkine karar verildi.

Fi 26 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis

Hüseyin

Numro

28

140/1 Kiiyesi

Çiftehan mıntıkasına gönderilen on kiyye yağın beher kiiyesi yüz kırk guruşdan bin dört yüz guruşun ve bera-yı lüzûm Koçak'dan aşağı(E) için gönderilen Durmuş Ali ve İbrahim'e verilen yedi yüz guruş ki iki bin yüz guruşun vezne-i umûmiyeden sarfına karar verildi.

Fi 26 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis

Hasan

Numrosu

29

Beher Guruş	
50	Soğan beş kiyye
120	Şeker bir buçuk kiyye
90	Sabun bir kiyye
60	Tuz altı kiyye
320	Yekün

Milli Tabur iaşesi için üç yüz yirmi guruşluk emtia sarfıyla bedeli bulunan üç yüz yirmi guruşun sarfına karar verildi.

Fi 28 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis

30

Porsuk Karyesinden mevrud Osman Ağa 1000, Derviş Ağa 500, Babaca 1000, Hacı Ağa 250, Süleyman Ağa 250, Ömer Efendi 250, Hancı Eyüb Ağa 500, Hancı Ahmed Efendi 500 guruş ki, cem'an dört bin iki yüz elli guruş memur Hacı Abdurrahman Ağa mahdumu İbrahim Efendi yediyle teslim alınmış olmakla ber-vech-i bâlâ esâmîsi üzerine makbuz-ı kattiyyesiyle meblağın vezneye idhaline karar verildi.¹⁷⁹

Fi 28 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis-i sâni

¹⁷⁹Porsuk Köyü'nden toplanan maddi yardımlar Kuvâ-yı Milliye'nin ihtiyaçlarının karşılanması için bir memur vasıtasıyla elden teslim alınarak makbuz kesilmiş ve vezneye dahil edilmiştir.

31

Beş lira süvari Mehmed Ali ve yetmiş altı da tütün bedeli ki cem'an beş yüz yetmiş altı guruşun sarfına karar verildi.

Fi 29 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis-i sâni

32

Yirmi guruş kiler(?) bedeli altmış guruş soğan ve on guruş tuz bedeli ki cem'an doksan guruşun sarfına karar verildi.

Fi 29 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis namına

33

İzmir iânesi namına toplanılan ve iâne heyetinde bulunan yetmiş kûsür lira evrak-ı nakdiyenin istirdadıyla vezne-i umûmiyeye teslimine karar verildi.¹⁸⁰

Fi 31 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis

Hüseyin

¹⁸⁰Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi sadece kendi bölgesi ya da yakın çevresindeki bölgeler için yardım toplamakla kalmamış, Anadolu'nun en batı ucunda bulunan Yunanlılar tarafından işgal altındaki İzmir içinde yardım toplamıştır. Alınan karar, Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi'nin bölgesel bir düşünce yapısından ziyade ulusal bir düşünce yapısı ve bilinç ile hareket ettiğini göstermesi bakımından önemlidir.

Numro

34

Memurinin iş bu Mart gayerinde maâşlarından kat'edilmek üzere esamilerini mübeyyin listelerinin takdir edilmek üzere daire reislerine takdimiyle iaşenin maâşlarından kat'ına karar verildi.

Fi 31 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis

Hasan

35

Beher Guruş	
1770	Yağ kiyye 13,5
426 10	Tütün ve sigara
180	Şeker kiyye 2
70	Kaput
30	Çay dirhem 50
300	Peynir
50	Arnavud Süleyman'ın Ailesine
100	Mehmed Ali'nin Ailesine
2926 10	
100	Soğan kiyye 10
3026 10	Yekün üç bin yirmi altı guruş on paradır.

Cepheye gönderilen Kuvâ-yı Milliye zabî'tâ'nı için mübâyaa olan iaşe esmânı olub müfredat-ı bâlâda muharrer üç bin yirmi altı on paranın vezneden sarfına karar verildi.

Fi 31 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis

Hasan

36

Ekmek

Beher Dirhem	Kiyye	Beher Guruş	İta Edildikleri Tarih	Sahib-i İstihkakın Esâmîsi
100	14	170	-	Berber Zeynel
-	6	72	-	Şehirkışlalı Ahmed
200	15	187	-	Arnavud Süleyman
300	7	93	-	HüseyinÇavuş:Abbasoğlu
100	2	27	-	Gezir Süleymanoğlu Mehmed Ali
-	6	72	-	Ma'zâk Hatice'nin Hasan
300(700)	51(50)	621		

Muhtacinden olub kendilerinin cephede bulunmasından mecburen aileleri iaşesi te'mîn edilen efradın çoluk çocuğuna verilen ekmeğin mikdar-ı esmânı ve müfredatıyla ber-vech-i bâlâ gösterilmiş olmağla tarihine kadar esmân-ı balıgası olan altı yüz yirmi bir guruşun sarfına ve meblağ-ı mezbûrun ekmeğe teslimi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.¹⁸¹

Fi 31 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Namına

¹⁸¹Cephede mücadele verenlerin geride bıraktıkları ihtiyaç sahibi ailelerine yapılan yardımlar gösterilmiştir.

37

Çiftahan'a gidecek erzak arabasına verilen iki yüz guruşun sarfına vezneden ihracı için veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 1 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Namına

38

Efrad-ı Milli ihtiyacı için iki tob sicim, on iki aded mum, dört deste kibrit bedeli olan yüz altmış iki buçuk guruşun sarfına veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 1 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Cem'iyeti Reisi Namına Hüseyin

39

Ankara'da Heyet-i Temsiliyeye

Pozantı ile mücadele-i kat'iyemiz ma'lûmdur. Bu babda Niğde Heyet-i Merkeziyyesinden bir günâ emir ve himmete mazhar olamıyoruz. Civar mülhakatdanda muavenet göremiyoruz. Terk-i mevki mi edelim? Yoksa ne suretle hareket edelim? Emriniz dairesinde harekete müheyya olan cem'iyetimiz ve efradımızın bu babda tenvir edilmesiyle cevab i'tâ'sı Heyet-i İdare kararıyla müstedadır.¹⁸²

Fi 1 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Hüseyin

¹⁸²Ankara'da Büyük Millet Meclisi açılmadan önce faaliyetlerini sürdüren Temsil Heyeti'ne Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi tarafından gönderilen yazı oldukça ağır ifadeler içermektedir. Bu yazıda Niğde'deki Müdâfaa-i Milliye Merkez Cemiyeti ile istenilen düzeyde iletişim kurulamadığından, Pozantı'yı işgal eden Fransızlara karşı Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi tarafından yapılan direniş bilindiği halde çevre halkından bir yardım gelmediğinden yakınılmaktadır. Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi olarak mücadeleyi ve bulunduğumuz bölgeyi bırakıp gidelim mi diye sorularak yardım yapılmamasına sitem edilerek öfkeli bir uslûb kullanıldığı görülmektedir. Bu konuda kendilerinin aydınlatılması istenmektedir.

Beher Guruş	Beher Dirhem	Kiyye	
1810	200	14	Yağ Kır Hafız'dan
125	-	-	Yazı Kağıdı Halil Efendi'den
60	-	6	Tuz Bakkal Süleyman'dan
80	-	8	Soğan Ali Fakı'dan
2075	200	28	

Mikdarı ve kıymeti bâlâda gösterilen ve Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına sarf edilmek üzere mübâyaa edilen erzak vesaire esmânı olan ber-vech-i bâlâ iki bin yetmiş beş guruşun sarfına karardır.

Fi 2 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Namına Hüseyin

Çiftehan Karargah kumandanı Şevki imzasıyla 3 Nisan sene 36 sabahında alınan rapor işe yarar kuvvet sevkini havi olduğundan mikdar-ı kafi kuvvet ihracı için karyelere memur i'zâmına karar.¹⁸³

Fi 3 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Namına Hüseyin

¹⁸³ Çiftehan, Fransız müfrezesi tarafından kontrol altında tutulan stratejik olarak önemli bir yerdir. Bu bölge Ulukışla kazasının geleceği için önemlidir. Ulukışla'ya yapılacak bir işgal girişiminde Fransızların Çiftehan üzerinden harekete geçmeleri ve Çiftehan'dan asker ve ikmal sevkiyatı yapmaları muhtemeldir. Bölgede görevli komutanın edindiği istihbarat sonrasında merkeze bir rapor yazarak takviye askeri kuvvet istemesi üzerine köylerden kuvvet toplanılması için memurların köylere gönderilmesine karar verilmiştir.

Beher Dirhem	Kiyye	Beher Guruş	Mübâyaa Edilen Kimse ve Erzak Enva'i
-	9	315	Kadı Efendi Ağa Peynir
-	50	400	Kır Memiş'in Memiş'den Soğan
200	-	50	Yarım kiyye şeker Süleyman'dan
-	-	50	Sigara Bölük Kumandanlarına
-	3	320	Basdırma
200	62	1135	

Mikdar ve esmânı bâlâda müfredatıyla gösterilen erzakın Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına mübâyaa edilmek esmânı olan ber-vech-i bâlâ bin yüz otuz beş guruşun sarfına vezne-yi umûmiyeye tezkere tastirine karardır.

Fi 3 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Namına Hüseyin

Beher Guruş

300

43

Bölük Kumandanı kasabadan Molla Mustafa mahdumu Hüseyin Ağa'nın cepheye hareketi esnasında masarif-i zarûriyyesi için kendisine ber-vech-i bâlâ üç yüz guruşun i'tâ'sına karardır.

Fi 3 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Namına Hüseyin

44

Cebhane

Sandık

Aded

5

Yalnız beş sandıktır.

Koçak Boğazı'nda bulunan Kuvâ-yı Milliye'ye mukteza ber-vech-i bâlâ beş sandık
cebhane ve 126. Alay deposundan alındığına dair mazbatadır.

Fi 3 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis-i sâî Hüseyin

45

Evvelce Beyağıl'dan gelmiş olan otuz beş liraya makbuz kat' edilmiştir. Bakaya olan
yirmi iki liraya makbuz kat'i ve kör Osmanlı'dan vürud eden altı buçuk liranın dahi
ahzıyla makbuz kat'ına karar vermekle veznedarlığa tezkere tastirine

Fi 5 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ Reis-i sâî Hüseyin

46

Sandık

Aded

6 Yalnız altı sandıktır.

Milli efrad ihtiyacı için ber-vech-i bâlâ yalnız altı sandık cebhane 126.Alay 1.Bölük deposundan alındığı mübeyyin mazbatadır.

Fi 6 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Namına Hüseyin

47

Cem'iyet a'zâ ihtiyacına eşedd lüzûm bulunduğundan a'zâ yedeği(?) fi 23 Eylül sene 35 tarihli intihabnamede ekseriyete ihraz eden Kadızade Halil Efendi'nin de a'zâ-yı muavene olarak devamıyla kendisine tebligat îfâsına karar kılındı.¹⁸⁴

Fi 6 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Hüseyin

48

Pozantı cephesinde fedakârlıkları görülen ve başbuğlukdan bildirilen pusulada esamileri muharrer efrad-ı milliyeye beş yüz gurus mükâfat takdirine i'tâ'sına karar kılındı.¹⁸⁵

Fi 6 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Hüseyin

¹⁸⁴ Ulukışla işgale uğramayan bir kaza olduğu için burada oluşturulan Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyet içinde herkes görev almak isteyebilir. Görev alan üyelerden bazıları zaman içerisinde görevlerinden ayrılmak isteyebilirler. Seçilen üyelerin dışında yedek üyelerinde belirlendiği görülmektedir. Cemiyet kararlarını oy çokluğuna göre almaktadır. Bu yüzden üye sayısının belli bir sayının altına düşmemesi gerekmektedir. Üye sayısındaki eksiklik en son seçimde asil üyelerden sonra en fazla oyu alan kişinin göreve getirilmesi şeklinde giderilmeye çalışılmıştır.

¹⁸⁵Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi cephede başarı gösterenlere nakdi para ödülü verilmesini sağlayarak halkın Kuvâ-yı Milliye'ye katılması için teşvik edici bir girişimde bulunmuştur. Aynı zamanda bu uygulama ile mücadeleye katılan kişilerin moral motivasyonlarının artırılması amaçlanmıştır.

48

İhtiyaca ve lüzûmuna binâen cem’iyyet a’zâ-yı muaveneliğine kasabadan Hacı Hatib Mehmed Efendi ile Gökşan Ağa’nın ta’yîn edildiğinden teblîğ-i keyfiyet olunmasına dair karardır.¹⁸⁶

Fi 7 Nisan sene 336

A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Hüseyin

49

Beher Guruş	Kiyye	Mübâyaa Edilen Erzak Esâmîsi
344	Yüz kırk dört	Mehmed Çavuş’un aile ekmek
120	16	Soğan: Borlu Mustafa Efendi’den
100		Başbuğun mesarif-i zarûriyyesi
105		Çet(n)e(?) Çoban İbrahim Bekçi’nin İbrahim’e odun bedeli
1100		Tütün ve sigara kağıdı ve sigara bedeli
150		Peynir Hacı Hakkı’dan
800		Bölük Kumandanı Seri Efendi’ye
2519		

Mübâyaa edilen erzak esmânı ve muhtacine verilen para mikdarı ber-vech-i bâlâ gösterilmiş olmağla vezneden sarfına karardır.

Fi 7 Nisan sene 336

A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Hüseyin

¹⁸⁶ Cemiyet bazı durumlarda üye ihtiyacını güvenilirliğinden emin olduğu kişilerden sağlama yoluna gitmiştir. Güvenirliğinden emin olunan kişiler direkt göreve tayin edilmiştir. Cemiyet böyle bir uygulama yaparak bir çeşit yürütme organı gibi davranmıştır.

Numro

50

(...)karyesinden mevrud iâne olan iki bin guruşun ahzıyla makbuz kat'ina dair veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 7 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

51

Taryaz karyesinden mevrud otuz lira iânenin ahzıyla makbuz kat'i zımnında veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 7 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

Numro

52

Beher Guruş	Sarf Edilen Mahal
720	Tütün
11450	Yirmi üç efrada verilen
12170	

Kasabadan Pozantı cephesine gönderilen Çayhanlı Hüseyin Çavuş, İnekçinin İbrahim, Küçük Ali, Kayserili Ali, Otomobilci Adil, Güneyli Hacı, Kahveci Ömer

“53”

Kulaklı'nın İbrahim, Hacı Ali'nin Osman Çavuş, Hüseyin Yasinoğlu Hasan, Koputçunun Hacı Kaçar Mahmud, Kumandan oğlanın Halil, Kölenin Durmuş, Adanalı İbrahim, Arab Turmuş Ali, Kadri Efendi'nin Mehmed, Şeyh Efendi'nin Paşa, Alişan'ın Halil İbrahim, Çayan Hasan, Küçük Mehmed'in Ahmed, Kabakçioğlu Ahmede Paşadan yüz on lira ve Alişan'ın Mustafa'ya da dört buçuk lira ki cem'an yüz on dört buçuk lira ile tütün bedeli olan yedi yüz yirmi guruşun vezneyi umûmiyeden sarfiyla veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 8 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

Numro

53

Çağlayan'dan mevrud îâne akçesi olan bin iki yüz elli guruşun ahzıyla makbuz kat'i zımında veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 8 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

Fi 9 Nisan sene 336

54

Para	Beher Guruş	
20	907	Sigara Duhan bedeli
	75	Tuza verilen
	13	Keza Tütün için
20	995	Yekün
	Yalnız dokuz yüz doksan beş guruşdur.	

Cephede Kuvâ-yı Milliye efradı için bâlâda muharrer duhan, sigara ve tuzun bedeli olan dokuz yüz doksan beş buçuk guruşun sarfına karar verildi.

Fi 9 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ Reis Namına Hüseyin

Numro

55

Guruş	
400	Basdırmaya verilen
50	Sigara Kağıdı
50	Kibrid
500	

Cephede bulunan efrada anılan bâlâda muharrer erzak bedeli olan beş yüz guruşun vezne-i umûmiyeden sarfına karar verildi.

Fi 9 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

“25”

Numro

54

Fişenk Sandık

Aded

14000 10

Ulukışla’da bulunan 126. Alay 1.Bölük deposundan on sandıkda ber-vech-i bâlâ yalnız on dört bin aded fişengin ahz edildiğini mübeyyin mazbatadır.

Fi 20 Teşrîn-i evvel sene 35

A’zâ A’zâ A’zâ Reis-i sâni Reis

55

Heyet kararıyla elli aded eslihanın depodaki emanet eslihamızdan ahzı tezekkür kılındı.

Fi 20 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza

Karar

56

4463 numro 25 Teşrîn-i sâni sene 35 tarihli fırka 11 kumandanlığının telgrafnamesi 25/26 126. Alay 1.Bölük den şifreden mahreç olarak alındı.

Meclis-i Mebusanın mahal-i ictimâ'nın ta'yîni husûsunda Sivas Heyet-i Temsiliyesince verilecek kararı aynen kabul ettiğimizi arz ve tasdik eyeriz.¹⁸⁷

Fi 26 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza İmza İmza İmza

57

Fırka 11 Kumandanlığına

Çağlayan'a beş, İlhan'a beş ki on tüfenk tabur deposundan alınmıştır.

Fi 26 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza İmza İmza İmza

58

Kılan'a otuz, Gökbez Karyesine beş, Basmakçı'ya beş, Kütay Karyesine beş ki, kırk beş tüfenk tabur deposundan alınmıştır.

Fi 27 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza İmza İmza İmza

¹⁸⁷Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi, Heyet-i Temsiliye'nin almış olduğu kararları kabul edeceğini beyan ederek Temsil Heyeti'ne ve Milli Mücadele'ye tam destek verdiğini göstermektedir.

56

Kurâlardan mevrud on sekiz re's keçinin cephede imkan-ı mümkün(?) olmadığından satılması tensib görülmüş olduğundan bil müzayede yetmiş beş liraya fûruht edilmiş olduğundan teblîğ-i mezkurun ahzıyla makbuz kati zımında veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 9 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

57

Fırka Kumandanlığının Fi 9/8 tarihli emirnamesi mucibince Anaşa Karyesine 14 aded silah verilerek kefâlet-i müteselsile ile mazbatalarının ahzına karar verildi.

Fi 9 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

Tüfenk Fişenk

Aded Aded

14 100

Taleb vuku'nda derhal iâde edilmek üzere ve zayinde kefâlet-i müteselsile tazmîn etmek üzere ber-vech-i bâlâ (boş bırakılmış) aded tüfenk (boş bırakılmış) aded fişenk Ulukışla Müdâfaa-i Milliye Cem'iyetinden alınmıştır.

Fi 9 Nisan sene 336

Anaşa

Beher Guruş	
1291	Efrad ihtiyacı için çarıklık gön bedeli
200	Abdi Paşa'nın Küçük Ağa'ya
1491	Yekün

Erfradı ihtiyaca sarf edilerek mikdarı ve esbâb-ı sarfı bâlâya yazılan bin dört yüz doksan bir guruşun sarfına veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 10 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekilli
Hüseyin

Beher Guruş	
400	Hacı Ali'nin Mehmed
22	Paşa Mehmed ve rüfekasına tütün ve sigara kağıdı
7.20	Hastaneye yarım kiyye süd bedeli
429.20	Yekün

Efrad ihtiyacı için ber-vech-i bâlâ dört yüz yirmi dokuz buçuk guruşun vezne-i umûmiyeden sarfına karar verildi.

Fi 11 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

60

Beher Guruş	
500	Geylan efradının ihtiyacına mebni gön bedeli
500	Geylan Hacı Abdi'ye

Efradın ihtiyacına sarf edilerek sarfi bâlâya yazılarak yalnız bin guruşun sarfına karar verildi.

Fi 11 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ

Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Namına Hüseyin

61

Beher Guruş	
300	Milli efraddan Taryazlı'nın gön bedeli
759	Milli efradın ihtiyacına tütün esmânı
2200	Başbuğ Vekili Hüseyin Ağa'ya İbrahim Efendi yediyle verilmiş efrada çarıklık gön bedeli
50	Sevk memuru İbrahim Efendi'nin köydeki sarfiyatı
3309	

Milli efrad ihtiyacı olarak mikdarı ve esbâb-ı sarfi bâlâya yazılan üç bin üç yüz dokuz guruşun sarfına ve i'tâ'sı zımında veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 12 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ

Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Namına Hüseyin

62

Sandık

Aded

5 Yalnız beş adedir

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına mikdarı bâlâya yazılan yalnız beş aded sandık cephanenin 126. Alay deposundan alındığını mübeyyin mazbatadır.

Fi 12 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili Hüseyin

63

Sandık Cephane

Aded

5 Yalnız beş adedir.

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına mikdarı bâlâya yazılan yalnız beş aded sandık cephanenin 126. Alay deposundan alındığını mübeyyin mazbatadır.

Fi 14 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili Hüseyin

Beher Guruş	
140	Bir kiyye şeker
250	Mehmed Ali Çavuşla cepheye sevk edilen merkuma ihtiyacı zarurisi için
10	Hastaneye süd(?) esmânı
50	Cephede olan tüfenlerin tamiri için zeytinyağı esmânı
150	Cepheye gönderilen Sivaslı Ahmed'in ihtiyacı zarurisi için
25	Kilid parası
672	Efrad ihtiyacına tütün Tütün Sigara Tütün Aded Aded 190 4 10 Buradaki efrada Fi 15 Nisan sene 36
500	Cepheye gönderilen Delikanlı Osman'ın ihtiyacı zarurisi için kendisine
1797	
319	Araba kirası: Erzak naklinden sigara kağıdı
2116	

Esmânı miktarıyla müfredatı bâlâda gösterilen Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına lüzûm görülen erzak vesaireye âid ber-vech-i bâlâ iki bin yüz on altı guruşun sarfına ve mukteza mebâliğin vezneden ihracı için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 15 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili Hüseyin

65

Beher Guruş	
450	On aded erzak nakline elzem(...) bedeli
170	Kibrit sigara kağıdı ve sicim bedeli efrad ihtiyacına
620	

Mikdarı ve müfredatı bâlâya yazılan efrad ihtiyacına mahsus malzeme bedelatına âid ber-vech-i bâlâ yalnız altı yüz yirmi guruşun sarfına ve vezneden ihracı için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 15 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili

66

1 Nisan sene 36 tarihinde Müdâfaa-i Milliye ki'tâ'betli ki'tâ'sıyla istimal ve mezkûr tarihte işe mübâşeret eden kasabadan Abdurrahmanoğlu Ahmed Efendi'nin mahiye sekiz yüz guruş ücret-i şehriyye ile vazife-i mezkûrede istihdamına rızasına tevfikân karar verilip şehri ücüratının tesviyesi zımında veznedarlığa tezkere tastirine karargir olundu.

Fi 15 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili

67

Sandık

Aded

20 Yalnız yirmi sandıktır

Kuvâ-yı Milliye ihtiyacına mikdarı bâlâya yazılan yalnız yirmi sandık cephanenin 126. Alay deposundan alındığını mübeyyin mazbatadır.

Fi 16 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili

Beher Guruş	Erzak Esâmîsi	16 Nisan sene 36 tarihindeki sarfiyat
115,5	Sigara Başbuğ Ahmed Ağa oğluna	
200	Sigara Kağıdı	
270	Şeker esmânı iki kıyyenin	
50	Çay bedeli	
100	Peynir Kozum Ağa'dan	17 Nisan sene36 tarihindeki sarfiyat
990	Tütün	
170	Sigara Kağıdı	
1905,5	Bin dokuz yüz beş buçuk guruşdur	

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına ber-vech-i bâlâ tarihleri yazılan eyyamda esmânı ve müfredatıyla gösterilen erzak sarfiyatına mukabil bedelatı olan bin dokuz yüz beş buçuk guruşun sarfına ve vezneden ihracına dair veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 17 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili

69

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına kurâdan îâneten gelen iki yaşar bir tosun ve bir ineğin her ikisini otuz lira bedelle cihet-i askeri iaşesine fûruhta ve esmânı olan meblağın Kuvâ-yı Milliye veznesine idhaline karar

Fi 17 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili

70

Beher Guruş	
500	Molla Ahmed Turmuş'dan mübâyaa edilen patates bedeli
140	Kör Hafız'dan mübâyaa edilen şeker bedeli
100	Halil Efendi'den mübâyaa edilen kağıd bedeli
100	Borlu Osman'dan mübâyaa edilen(...) bedeli
370 737	Tütün bedeli efrad ihtiyacına
50	Abdi Paşaoğlu Küçük Mehmed'e
1997	

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına müfredatıyla bâlâya yazılan erzak vesaire esmânının ki bin dokuz yüz doksan yedi guruşun sarfına veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 20 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Vekili Hüseyin

“58”

Beher Guruş	
700	Gön bedeli Osman Çavuş'dan
1371	Tütün ve sigara bedeli
185	Masarîfât-ı müteferika
2256	

71

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına müfredatıyla mikdarı ve cinsi bâlâya yazılan erzak tütün vesaire bedeli olan ber-vech-i bâlâ yalnız iki bin iki yüz elli altı guruşun sarfına ve vezneden ihracı için veznedarlığa müzekkire tastirine karardır.

Fi 22 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Vekili Hüseyin

72

Mevsimin müsâadesizliğinden efradın iaşesi ihtiyacında salih olmayan elli dört kiyye patatesin beher kıyyesinin sekizer guruşa fûruhta ve bedelatı olan dört yüz otuz iki guruşun vezneye idhaline dair karardır.

Fi 22 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Vekili Hüseyin

73

Efrad iaşesi için ahâliden alınıp mevsim itibariyle akile gayr-i salih görülen dört batman patatesin beher batmanın ellişer guruşdan fûruhtuna ve esmânı olan iki yüz guruşun vezneye idhaline karardır.

Fi 25 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet Reisi Namına Hüseyin

74

Cephede ki efradın değışmesi için kasaba ve kurâdan üç yüz kişinin sevki husûsunda kurâya memurlar gönderilmesine karardır.

Fi 25 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet Reisi Hüseyin

75

Beher Guruş	
200	Arabacı Borlu'ya
60	Kır Hafıza iki yağ hesab-ı bakayasından
1000	Yaver Şevki Efendi'ye
100	Emirber neferlerine tütün
1360	

Müfredatı bâlâya yazılan ihtiyacı askeri levâzımı esmânı olan bin üç yüz altmış guruşun sarfına ve vezneden ihracı için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 26 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet Reisi Hüseyin

76

Sandık

Aded

5 Yalnız beş adedir

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına ber-vech-i bâlâ yalnız beş sandık cephanenin 126.

Alay deposundan alındığı mübeyyin mazbata Alay-ı mezkûre takdim kılınır.

Fi 26 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Hüseyin

77

Beher Gurus	Erzak vesaire cinsi ve esâmisi
100	Sabun beş kalıb
300,20	Tütün ve sigara
120	Basdırma
105,20	Sigara erkan için
400	Abdi Paşa'nın Küçük Ağa'ya
100	Efrad ihtiyacına gön bir tavil
12,20	Yoğurt
182	Hastanede hastagana ve emirber neferlere
1325,20	

Beher Gurusu		
1325,20	Nakil Yekun	
700	Efrad İhtiyacına gön bedeli	27 Nisan sene 36
350	Geylanlı Hacı Ali'ye yemeni	
3941	Tütün Efrad için	28 Nisan sene 36
100	Güney Kör Ali Mucahidinden	fi 29 Nisan sene 36
100	Turmuş Ali	
150	Delikanlı Osman	
100	Arnavud Süleyman	
100	Kayserili Mehmedoğlu Ali	
100	Talası Mehmed	
250	Sigara Kağıdı ve kibrit efrad ihtiyacına	
200	Topuz'un Ahmed'e	
140	Şeker efrad ihtiyacına	
100	Ahmed Ağa yediyle gelen çay bedeli	
70	Şhirkışlalı Ahmed'e yetmiş gurusu	
100	Köle'nin Turmuş	
100	Kazım Çavuş'a araba kirası	
50	Mehmed Ali'nin ailesine getirilmeyen oğluna	
7976,20		

77

Beher Guruş

7976,20 Nakil Yekün

Efrad için Çanakçı'ya sarfı lüzûm-u kat'isi hazır olan mikdarlarıyla esbâbı sarfı müfredatla gösterilen ber-vech-i bâlâ yedi bin dokuz yüz yetmiş altı guruş yirmi paranın sarfına karardır.

Fi 29 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet Reisi Hüseyin

78

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına mukaddema kurâdan celb edilüb akile gayri salih bir hale gelen elli kiyye patatesin beher kıyyesi yedişer guruşdan üç yüz elli guruşla kasabadan Rüstem Çavuşoğlu Cemal Efendi'ye ve on iki kiyye patatesin beher kıyyesi yedişer guruşdan seksen dört guruş mukabilinde kâtib Ahmed Efendi'ye fûruhtuna ve esmân-ı baligasının vezneye idhaline karardır.

Fi 29 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet-i Milliye Reisi Hüseyin

79

66 numro ve 15 Nisan sene 36 tarihli kararla 1 Nisan sene 36 tarihinden itibaren beş yüz guruş ücret-i şehriyye ile cem'iyet ki'tâ'betinde istihdam edilen Ahmed Efendi'nin kesb-i istihkakı olan beş yüz guruşun i'tâ'sına ve sarfına dair veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 30 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet-i Milliye Reisi Hüseyin

80

Beher Guruş	
100	Sigara Kağıdı
500	Başbuğ Ahmed Ağa'yı Akköprüye götüren araba bedeli
400	Yaver Şevki Efendi'ye yemeni bedeli
350	Başbuğ Ahmed Ağa'ya yemeni
20	Akköprüden gelen hastaya yoğurt
400	Abbasinoğlu Hüseyin Çavuş
200	Abbasinoğlu Bekir
600	Habib Çavuş
100	Gön(...)
40	Sigara kağıdı kalem ve mürekkebe bedeli
2710	

Efrad ihtiyacına sarfi ve müfredatı gösterilmiş mebâliğin ki iki bin yedi yüz on guruşun sarfına ve mebâliğ-i mezkûrenin beray-ı sarf veznedenden ihracı için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 2 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet-i Milliye Reisi Hüseyin

81

Kuvâ-yı Milliye îânesi için köylerden gelen iki siyah oğlağın kasabadan Molla Ahmedoğlu Mehmed'e üçer lira fiatla fûruhtuna ve esmânı olan altı liranın vezneye idhaline karardır.

Fi 2 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet-i Milliye Reisi Hüseyin

82

Beher Guruş	
350	Molla Ahmedoğlu Mehemed'e mücahidin ihtiyacı zarurisi için
15	Hastane için yoğurt
297.20	Sigara efrad için
320	Sigara kağıdı
140	Zeytin
90	Nakliyatta kullanılmak üzere bir urgan
35	Araba kirası olarak arabadan fazla Karaca'nın Ali'ye verilen
1247.20	

Efrad ihtiyacına mübâyaa edilen ber-vech-i bâlâ yedi kalem eşya bedelatı olan bin iki yüz kırk yedi buçuk guruşun sarfı tekerrür ettiğinden bera sarfına ve berây-ı sarf mebâliğ-i mezbûrenin vezneden ihracı için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 3 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet-i Milliye Reisi Hüseyin

Beher Guruş	
400	Sevk memuru İbrahim Efendi'ye verilen
195	Bir kiyeye şeker, çay ve bir arşın kaput bedeli
595	

Sevk memuru İbrahim Efendi'nin köylerde bulunduğu eyyama âid ücreti olan dört yüz ve efrad ihtiyacına gönderilen şeker vesaire bedeli olan yüz doksan beş guruş ki cem'an beş yüz doksan beş guruşun sarfına ve berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 4 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet-i Milliye Reisi Hüseyin

Beher Guruş	
350	Hüseyin Ağa'ya bir yemeni bedeli
35	Zarf ve yoğurt bedeli
200	Delikanlı Osman'a yemeni bedeli
84	Sigara bedeli cepheye gönderilen
700	Deli Hüseyin'den alınan gön bedeli
150	Sigara kağıdı bedeli
25	Kibrit bedeli
500	Mücahidinden Mehmed Ali Çavuş'a
500	Paşa Ağa'nın İbrahim Ağa'ya
2539	

84

Efrad ihtiyacına sarfi lâzım gelen ber-vech-i bâlâ müfredatla gösterilen iki bin beş yüz otuz dokuz guruşun sarfına ve beray-ı sarf cem’iyyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 6 Mayıs sene 336 Ruz-ı Hazır

A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ Cem’iyyet-i Milliye Reisi Hüseyin

85

Beher Guruş	
50	Sigara bedeli
600	Efrad ihtiyacına gön bedeli
30	Hastanede hastalara süd(?) bedeli
64	Efrad ihtiyacına sigara
744	

Müfredatıyla sarfi ve mikdarı bâlâyâ yazılan ber-vech-i bâlâ yedi yüz kırk dört guruşun sarfına ve berây-ı sarf cem’iyyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 8 Mayıs sene 36

A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ Cem’iyyet-i Milliye Reisi Hüseyin

Beher Guruş	
250	Mücahidinden Mülâzım Kemal Efendi'nin ayağına yemeni bedeli
210	Mücahidinden Cezairlioğlu Mustafa'nın ayağına yemeni bedeli
1000	Tabur Kumandanı Vekili Hüseyin Ağa'ya ihtiyac-ı zarurisi için
100	Elli tabaka yazı kağıdı esmânı cem'iyet kırtasiyesi
250	Kuvâ-yi Milliye erkânı için sigara bedeli
1815	

Kuvâ-yi Milliyye efradı ihtiyacına sarfı lüzûm takarrür eden ber-vech-i bâlâ bin sekiz yüz on beş guruşun merkez sarfına ve berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 9 Mayıs sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Reisi Hüseyin

87

Mücahidinden olub cebhede ifâ-yı vazifeden Eminlik karyeli Molla Abdullah'ın ailesi ihtiyacına dört yüz ve sevk memuru İbrahim Efendi'nin masârif-i zarûriyesi olarak beş yüz ki cem'an dokuz yüz guruşun sarfına ve berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 10 Mayıs sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet-i Milliye Reisi Hüseyin

“63”

Neferan

Aded

10 Ulukışla

6 Geylan

4 Emirler

8 Taryaz

4 Gümüş

5 Tekneçukur

4 Tabaklı

Memur
Taryazlı
Ali Kahya

Neferan

Aded

9 Ali Hoca

5 Haklı

3 İlefkin

5 Koçak

7 Ömerli

7 Elmalı

3 Ceke

2 Kütay

3 Muradi

Memur
Koçaklı
Halil Ağa

Neferan

Aded

5 Gedelli

6 Eminlik

3 Basmakçı

3 İmrahor

3 Kürkçü

5 Hüsniye

Memur
Molla
Mustafa
Mahdumu
Hasan

Neferan

Aded

2 Çağlayan

4 Güney

5 Beyağıl

7 Porsuk

5 Hasangazi

3 İlhan

2 Çanakçı

2 Kozluca

88

Cebheden ihtiyaç lüzûm-u katına nümayan olan efrad için kurâ ve müfredatıyla aded ve efrad ve memurlar ber-vech-i bâlâ gösterilmekle bu mikdar ve efradın sûrat-i sevki takarrür etmiştir.

Fi 10 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

89

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına iâneten Tabaklı karyesinden vürud eden dört aded (...) şimdilik akle salih olmadığından on lira müşterisi Mektubçu Ahmed Efendi'ye fûruhta ve esmânı olan mebâliğin vezneye idhaline karardır.

Fi 13 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyet Reisi Hüseyin

90

Beher Guruş	
400	İhtiyacı için Tabur Kumandan Vekaletine gönderilen Kemal Efendi'ye
115	Efrad ihtiyacına sigara kağıdı ve kibrit bedeli
400	Arabacıya, cebheye giden arabacı Karaca'nın oğluna ücret
100	Mecruhinden Abdi Paşa'nın Küçük Ağa'ya ihtiyacı için
75	Cebheye gönderilen gaz yağı ve zeytin yağı esmânı
310	Efrad ve erkan ihtiyacına sigara ve tütün bedeli
1400	

Müfredatıyla efrad ihtiyacına suret-i sarfi bâlâda gösterilen bin dört yüz guruşun sarfına ve berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karar.

Fi 15 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

91

Amal ve hareket-ı milliye hilafına elinden geldiği kadar sedd koymak istediği anlaşılan ka'zâ jandarma kumandanı mülâzım Hamdi Efendi hakkında Hiyanet-i Vataniye Kanununun tatbiki için keyfiyetin Meclis-i Milli-i Ali Riyâsetine ve fırka 11 Kumandanlığına iş'ârına karardır.¹⁸⁸

Fi 15 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

92

Beher Guruş	
260	İki kiyye yağ bedeli
100	Masarif-i müteferrika kağıd ve zarf vesaire bedelâtı
360	

Müfredatıyla efrad ihtiyacına mübâyaa olunan ber-vech-i bâlâ eşya bedelâtı olan üç yüz altmış guruşun sarfına ve berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 15 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

93

Tesavi-i hali ile müştehir ka'zâ jandarma kumandanı Hamdi Efendi'nin ahvâl-i hainanesinin Büyük Millet Meclisi Riyâseti'ne arzına karar verildi.

Fi 16 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

¹⁸⁸Kuvâ-yı Milliye ve Milli Mücadele yanlısı olmayan Kaza Jandarma komutanı hakkında Hiyanet-i Vataniye Kanunu gereğince işlem yapılması istenmiştir. Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi, Milli Mücadele yanlısı olmayan görevlileri bölgelerinde barındırmak istemediği gibi haklarında yasal işlem yapılmasını isteyerek Milli Mücadeleye bağlı olduğunu göstermiştir.

Beher Guruş	
70	Efrad ihtiyacına tütün ve sigara bedeli
45	Cemiyetde(?) kullanılmak üzere kağıd bedeli
1400	Efrad ihtiyacına mübâyaa edilen yağ bedeli
255	
1515	
803	Efrad ihtiyacına mübâyaa edilen iki yüz altmış yedi guruş tütün bedeli
63	Yedi aded sigara bedeli
3896	
2381	

93

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına cinsi ve esmâni gösterilen mebâliğin sarfi zaruri olduğundan ber-vech-i bâlâ üç iki bin üç yüz seksen bir ~~sekiz yüz doksan altı~~ guruşun sarfına ve berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 22 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Namına

94

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına kurâdan îâne mebâliği olarak gelüb (...) olunan sekiz aded keçi derisinin iki yüz kırk guruşa fûruhtuna ve esmâni olan mebâliğin vezneye idhaline karardır.

Fi 22 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi

Beher Guruş	
70	Efrad ihtiya
200	Efrad ihtiyacına sigara kağıdı
40	Soğan
140	Bir kiyye zeytin
600	Gön Mehmed Çavuş'dan
70	Tütün ve sigara Hacı Ali'ye
500	Mücahidinden Geylanlı Hacı Ali ihtiyacına kendisine
1560	
500	Ber mucib-i karar kâtibin Mayıs 36 maâşı
2200	Merkez ile cebhe arasında erzak nakline mübâyaa edilen kırk beş (...) havale esmânı
4260	

Efrad-ı millî ihtiyacına mübâyaası lâzım gelen ber-vech-i bâlâ müfredatı muharrer eşya vesaire esmânı olan dört bin iki yüz altmış guruşun sarfına ve berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 26 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Namına

96

Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi müfti Mehmed Bahaddin Efendi'nin (boş bırakılmış) tarihli riyâsetnamesi kabul olunarak şimdiye kadar kendisi tarafından idâre edilmekte olan riyâsete reis-i sâni Hüseyin Efendi'nin intihab ve ta'yîn kılındığı karargir oldu.

Fi 30 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Vekili Hüseyin

97

(...) ve (...) için livadan ka'zâmıza tefrik edilen otuz bin guruşun Kuvâ-yı Milliye veznesinden sarfına ve mezkûr meblağ cem'iyete götürülmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 31 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

98

Guruş	
500	Kuvâ-yı Milliye ve mücahidinden (...)oğlu Mehmed'in ihtiyacına
600	Cem'iyet Kâtibi Hacı İshak Efendi'ye iki aylık maâş zımında verilen
1100	

Mücahid ve Kuvâ-yı Milliye Cem'iyet kâtibinin ihtiyacına sarfi lâzım gelen bin yüz guruşun sarfına veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 5 Haziran sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

Beher Guruş	
20	Hastanedeki hastagan ihtiyacına pamuk
20	Mecruhin için (...) bedeli
120	Cem'iyete kırtasiye bedelâtı
1250	Akköprü'de Ahmed Ağa'nın Halid Bey'den karzen aldığı para
360	Çayhanlı Şehid Hüseyin Çavuş'un ailesine iâne edilen iki gülün dahi bedeli
720	Hastanede Kuvâ-yı Milliye efradından mecruh efrad için yirmi dört arşın sargı bezi ve kefen
130	Hastanede Kuvâ-yı Milliye efradından mecruh efrad için beş arşın sargı bezi
2620	

Muhtelif ve müteferrik suretde müsademe başlayalından berü mecruh Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına sarf edilen ber-vech-i bâlâ iki bin altı yüz yirmi guruşun sarfı lâzım geldiğinden sarfına ve meblağ-ı mezbûrun berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 7 Haziran sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi

100

Mahiye sekiz yüz guruşun ücret-i maktûa ile îfâ-yı kitâbet etmekte olan Kâtib Ahmed Efendi'ye meblağ-ı mezbûrun ay başı olmak üzere mübâyaalı i'tâ'sına ve sarfına dair veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 1 Temmuz sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

101

Kâtib Ahmed Efendi'nin ücret-i şehriyyesi olan sekiz yüz guruşun ay başı olmak münasebetiyle müşârün-ileyhe i'tâ'sına ve berây-ı sarf veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 31 Temmuz sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi

102

Beher Guruş	
300	Tedarik-i vesait-i nakliye komisyonu marifetiyle cihet-i askeriye mübâyaa edilen on bargirin burada iaşe ücreti
200	Kırtasiye bedeli
500	

Mikdarı ve esbâbı sarfı bâlâya yazılan beş yüz guruşun vezneden ihracı fûruhtuna dair karar olub veznedarlığa tezkere tastirine ilaveten tezekkür kılındı.

Fi 4 Ağustos sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi

103

Ordunun ihtiyacına binâen ahâlîden toplanılmakta olan çorba vesaire masârif-i nakliyesi Müdâfaa-i Hukuk veznesinden i'tâ' edilüb edilemeyeceğinin beyânına dair makam-ı kaimakimiden 19 Ağustos 36 tarihli ve 388 numrolu meblağ-ı mezbûreye karar: Masârif-i nakliyenin Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti i'tâ'sının şimdilik mümkün olmadığı.

SONUÇ

30 Ekim 1918 tarihinde İtilaf devletleri ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan Mondros Mütarekesi ile I.Dünya Savaşı'nın galipleri Türkiye'yi daha önceden kararlaştırdıkları şekilde kendi aralarında ayırdıkları nüfuz bölgelerine göre işgal etmeye başlamıştır. İşgaller karşısında mütareke hükümlerine göre eli kolu bağlı kalan Osmanlı padişahı ve Osmanlı hükümeti hiçbir tepki veremeyince Türk milleti işgallere kendi çabaları ile karşı koymaya çalışmıştır. Bu doğrultuda bölgesel direniş örgütleri kurulmuştur. Bölgesel bu direniş örgütleri Kuvâ-yı Milliye olarak adlandırılmıştır.

Çalışmamız, 1 Teşrin-i evvel 1335 (1 Ekim 1919) - 4 Ağustos 1336 (4 Ağustos 1920) tarihleri arasındaki Ulukışla'daki Kuvâ-yı Milliye teşkilatının aldığı kararları ve yaptığı faaliyetleri içermektedir.

Defterde alınan kararlar ve tutulan kayıtlar incelendiğinde Ulukışla halkının Kuvâ-yı Milliye yanlısı bir tavır takındığı kendi bölgesi işgale uğramamış olmasına karşın işgale uğrayan ve zor şartlar altında olan bölgeler için yardım faaliyetlerinde olduğu özellikle İzmir'in işgalinin buradaki halkı derinden etkilediği ve İzmir'de şehit olanlar için mevlit okutulduğu, işgalleri kınayan protesto telgrafları çekildiği görülmektedir. Ayrıca Güney Cephesinde önemli askeri faaliyetlerin yürütülmesine katkı sağlandığı, halkın gönüllü olarak silah altına girip cepheye koştuğu, bölgedeki Kuvâ-yı Milliye'nin sadece işgalcilerle değil aynı zamanda asayiş işleri ile uğraştıkları, askerî, idarî ve malî teşkilatlanmaya gittiği, Kuvâ-yı Milliye karşıtı olan devlet görevlilerinin ve sivil halktan kişilerin bölgeden uzaklaştırılması için girişimlerde bulunulduğu, geniş bir istihbarat ve ulaşım ağı kurulduğu, bölgede yardıma muhtaç olanlara yardım edildiği, eğitim işlerinin aksamaması için öğretmen talep edildiği, bir takım süreli yayımların tedarik edilmeye çalışıldığı, konferanslar düzenlenerek halkın bilinçlendirilmesi için çaba harcandığı, yapılan her türlü harcamanın kayıt altına alındığı göze çarpmaktadır.

Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti ve Kuvâ-yı Milliyesi bölgenin askerî, idarî, kültürel, eğitim ve sosyo-ekonomik yapısı üzerinde etkili olmuştur. Faaliyetleri sadece cephe ile sınırlı kalmamış cephe gerisinde yürüttüğü faaliyetler ile Milli Mücadele içinde önemli bir yere sahip olduğu tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri I-III (Açıklamalı Dizin İle), C.III, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 2006.

Atatürk, Mustafa Kemal, *Nutuk (1919-1927)*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 1997.

Ağaoğlu, Samet, *Kuvayı Milliye Ruhu*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2011.

Akbıyık, Yaşar, *Milli Mücadele'de Güney Cephesi Maraş*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 1999.

Albayrak, Mustafa, *Milli Mücadele'de Batı Anadolu Kongreleri*, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 1998.

Askeri Tarih Belgeleri Dergisi, Genelkurmay Personel Başkanlığı, Askeri Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Yayınları, Yıl:61, Sayı:128, Ankara, Ocak 2012.

Aydemir, Şevket Süreyya, *Tek Adam*, C.II, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2011.

Babacan, Hasan, "İsparta Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Cephe Gerisi Faaliyetleri", *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S.31, Nisan 2014. ss.45-51.

Belen, Fahri, *Türk Kurtuluş Savaşı*, Yeditepe Yayınevi, 1.Baskı, Ed. Nihal Metin, İstanbul, Kasım 2014.

Develioğlu, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 2003.

Dinamo, Hasan İzzettin, *Kutsal İsyân Milli Kurtuluş Savaşı'nın Gerçek Hikayesi*, Tekin Yayınevi, C.IV., Ankara, 1970.

Gencer, Ali İhsan ve Özel, Sabahattin, *Türk İnkılâp Tarihi*, Der Yayınları, İstanbul, 2005.

Gökbilgin, M.Tayyip, *Milli Mücadele Başlarken*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2011.

İslam, İbrahim, "Milli Mücadele'ye Mühâlif Bir Gazete: Ferda," *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (2009), ss.158-172.

Jaeschke, Gotthard, *Türk Kurtuluş Savaşı Kronolojisi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1970.

Jaeschke, Gotthard, *Kurtuluş Savaşı İle İlgili İngiliz Belgeleri*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Çev. Cemal Köprülü, Ankara, 1971.

Karal, Enver Ziya, *Atatürk'ten Düşünceler*, ODTÜ Yayıncılık, Ankara, 2011.

Karpat, Kemal H., *Kısa Türkiye Tarihi 1800-2012*, Timaş Yayınları, İstanbul, 2013.

Kuvâ-yi Milliye Komutanı Tekelioğlu Sinan Bey'in Günlüğü, Genelkurmay Başkanlığı, Askeri Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2012.

Lewis, Bernard, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları, Çev. Metin Kıratlı, Ankara, 2000.

Mango, Andrew, *Atatürk*, Remzi Kitabevi, 4.Basım, İstanbul, 2006.

Niğde'de Milli Mücadele, T.C. Niğde Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Ed.Mehmet Öncel Koç, Niğde, 2009.

Özkaya, Yücel, "Kuva-yı Milliye", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, C.VIII, Sayı:24, Temmuz 1992, ss. 451-480

Özkaya, Yücel, "Milli Mücadelenin Başlangıcında Basın ve Mustafa Kemal Paşa'nın Basınla İlişkileri" *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, C.I., Sayı: 3Ankara, Temmuz 1985, ss.871-911.

Sakallı, Bayram, *Millî Mücadele'nin Sosyal Tarihi*, İz Yayıncılık, İstanbul, 1997.

Sarihan, Zeki, *Kurtuluş Savaşı Günlüğü I-II*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1994.

Selek, Sabahattin, *Milli Mücadele*, C.I, Örgün Yayınları, İstanbul, 2002.

Sofuoğlu, Adnan, "Mondros Mütarekesi Sonrası Türkiye'nin İşgaline Karşı Milli Direniş: Kuvâ-yı Milliye (1918-1921)", *Türkler*, C.15, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002.

Sonyel, Salâhi R., *Türk Kurtuluş Savaşı ve Dış Politika I*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 3.Baskı, Ankara, 1995

Ülman, A.Halûk, *I.Dünya Savaşı'na Giden Yol ve Savaş*, İmge Kitabevi, 3.Baskı, Ankara, 2002.

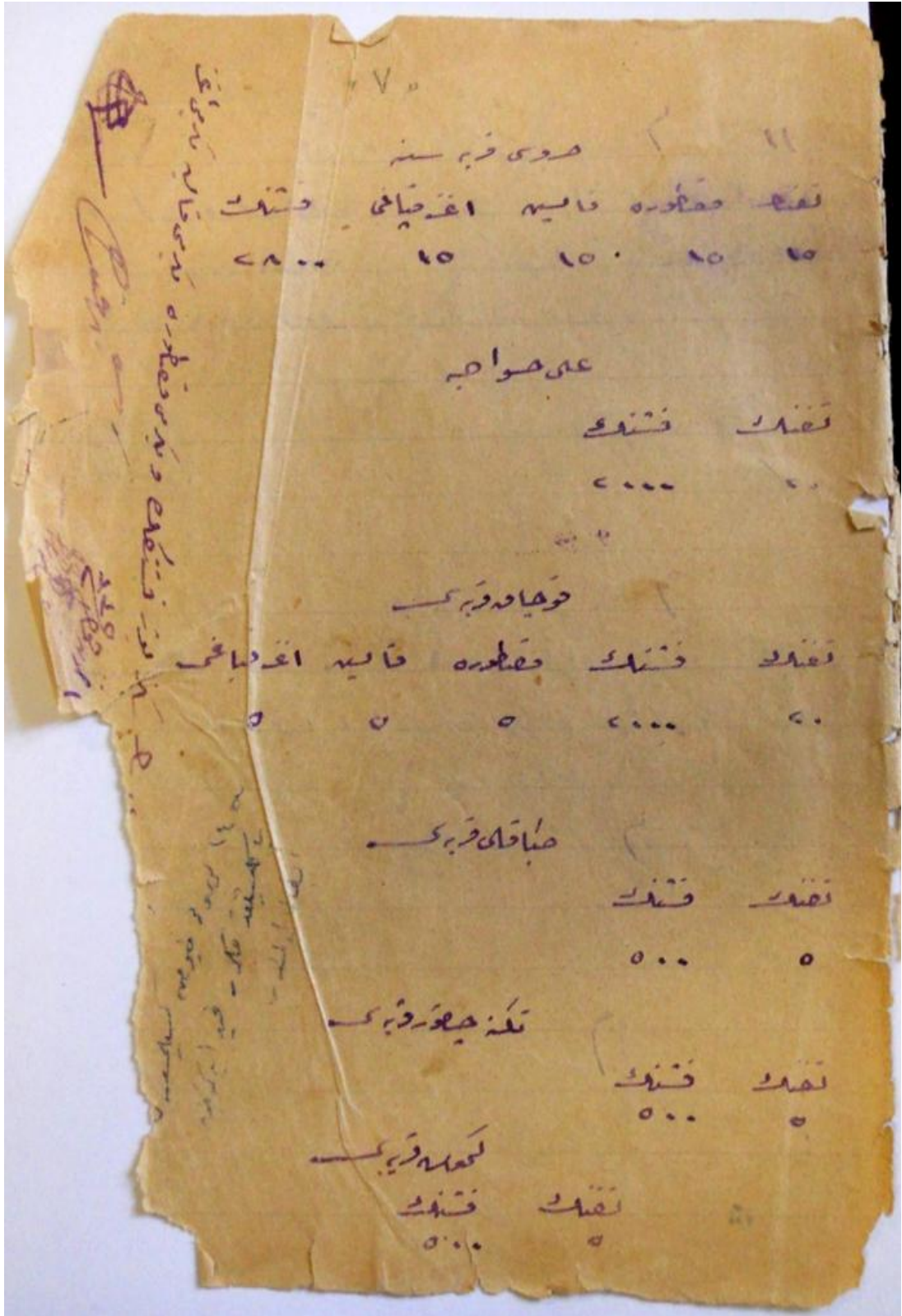
TBMM ZC, D.I, C.I, ss. 94-96.

Türk İstiklal Harbi IV, Güney Cephesi, Genelkurmay Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1966.

Ünalp, Rezzan, "Kuvayımilliye, Türk İstiklal Harbi ve Bağımsızlık Önderi Olarak Mustafa Kemal(ATATÜRK)", *Askeri Tarih Araştırmaları Dergisi*, Yıl:9, Sayı:18, Genelkurmay Basımevi, Ankara, Ağustos 2011. ss.69-91.

Yorulmaz, Şerife, "Çukurova'da Kuva-yı Milliye Yapılanmasının Temel Özellikleri", *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, S.35-36, Mayıs-Kasım 2005. ss.345-373.

EK 1: Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin 7-66. Varakları

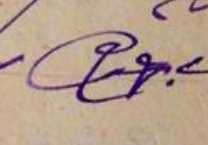
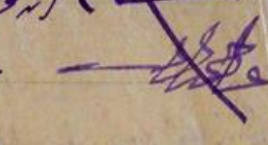

و تقاضای او قدری

۱۴
الایام علیه
طیبه ده یوسه

قبره ویرمه اولده تقاضای حیات لاری لوزمه عدد اولده
الایام علیه اقتضا ایستد رت بی عدد الهه تقاضای حیات و تقاضای
الایام علیه ده یوسه الذیقیه بیه ضبط در

۱۴ لایحه

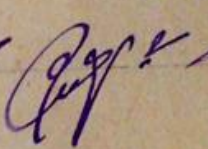

۱۴
وا

تقسیم اداره در جابجاء تحت او عبده کجای تحت بره اجتماع
مقداری اعزازه در مقداری و حقوقی رکتا سلولان اعزاز

۱۴ لایحه

قراقرم و دارکشی و قوهامه و کوه

۱۱ ۱۲

نقله و قنار و قنار و قنار

۵ ۵ ۵ ۵ ۵

مالک و مالک و مالک و مالک و مالک

اول وقت قنار کوه اراده روم مالک کوه و قنار و قنار
و له قنار و له قنار و له قنار و له قنار و له قنار
امام و قنار و قنار و قنار و قنار و قنار
اداره و قنار و قنار و قنار و قنار و قنار
قنار قنار ۱۰

کتابخانه قندهار

موسسه قندهار

عمارت قندهار

حدوک ذریعہ کی

قاریوں کی تاریخ
۱۱ اربھ ۱۱

عدد	مقاطعه	تفصیلات	انحصار	تک
۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵

ردیف

ندوخته

عبدوقت
قند
عدد

ندوخته
ندوخته

تفاهت از اوله کفتم به بدو ندوخته به وقتک و توفیق
امانه و طبع و فطرت و در راه راه اندک و در نفعهای ثقله اهدای
و هم یونانی افغانه بودیم معاناً و کلاً و بهر حال بهر حال
به این سوخته زنده بودیم ای صاحب

مکان
مکان
مکان
مکان
مکان
مکان

تقدیر
تقدیر

تقدیر
تقدیر

قصائد از مولانا محمد رفیع صاحب
قصائد از مولانا محمد رفیع صاحب
قصائد از مولانا محمد رفیع صاحب
قصائد از مولانا محمد رفیع صاحب

ایضاً
ایضاً
ایضاً

« ۱۰ »

علی حرم نریک

تقدیر عدد فتنه عدت

مالک بکر عدت - مالک ابی بی عدت

فصاحتی از راه تقدیر برده بالاد می عدد بید تقدیر
والک بی عدد با دور فتنای امانت و طلب
و خودی رمال اعان ایند و کور تقدیر تقدیر
اینه و حج بر کونا اقداجان لولمانه اوزره بکام
و مستطاب تیم الدفتری به اینو سند کعبت فکوره

اعطای ملک ۱۱۱ زید علی

نوزی تقدیر اعدا

تقدیر تقدیر

ادعای تقدیر

عالمی تقدیر

عدد ١٤٠٠

صند

رأيت في ربيع عدده رأيت بصند

اول وقت في الاصل ده لونه بصند بيد ربيع

عدد الحامه ماووز وشتا اقد ايريني

مضاهي تنظيم وتقسيم قضا

بالحق

عدد ١٥ الاصل ١٤٦

٥

انبرده شهر اوله مكانه ك ارفه ايريني

اورزه لها صده مولووي وانه اوله قضا

بده صند ليد في صند و ليد صده مع عدده

صند ي ليد في صند صند صند

اصلا صند في صند

۱۱ -

۱۱

کتاب اداره حکومت صحیح است و دیده و بخاری و غیره برده اجماع و تقریر
انکار و مقصد و فروع است مطابق اعطای مجبور در

۱۱ / ۱۱

صالح محمد علی قزوینی

۱۱ - ۱۱ -

۱۱

تقریرات غیره که از اول اوله التوسعه خود را که میبود
مرفی و در صفحه معارف خود در کتابت و غیره

۱۱ / ۱۱

صالح محمد علی قزوینی

۱۱

کتاب اداره و هیأت محمودی در این همه لوازم از حد بدون
بر طبق یعنی ... تا حد ۱۰۰ غفله میباشد اما که
جمعیت در آن محمودی در زیر در لایه ۱۰۰ است

صالح محمد علی قزوینی

افند و مذکور فداقتہ امواتہ و صیبات و صیبات بدلولان و صیبات
موتہ و حفظہ سایر شیونہ لکن فرار و ریدی .

۱۸۱ در جدول
۱۸۲ در جدول
۱۸۳ در جدول

افند و مذکور فداقتہ امواتہ و صیبات و صیبات بدلولان و صیبات
موتہ و حفظہ سایر شیونہ لکن فرار و ریدی .
مذکور بمانند قاصد اولیاد و دارو سایر امور به سعید و عمیق
اعضای طبیعت اولیاد و دارو قوت مادی عالیست
افند و ذرات دارو خوردن بقدر و حفظه ایمنه و اولیاد سایر شیون
بقیه بالکدره فیما در کوفتانی حفظ و نفوس مانی بقدر افند بزرگ
موتہ و موانع ایمنه لکن در جدول جزیانہ فرار و ریدی .

۱۸۱ در جدول
۱۸۲ در جدول
۱۸۳ در جدول

۵۲
۴
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳

قاری صلواتی تونزلی ایلمیه اسمک و خیرات حیدیه فیه فی راجه
کتابت اداره جم کیده بکم ایتمه ابه اسامی بیه
و نیری کتابت مذکوره و نامه بوقلمون صلواتی بره
فلمه رفیق بیه تنظیم و طرزیه بنمایند مذکور

۱۸۱۸
سید محمد علی

۲

انسانی محیه و اسلامیه اولی که جمیع کتب صلواتی مجیدی بعد از اول
بوقاریه جامع رفیقیه و درجه اولی توفیق انده علم بومذنی
اعلانیه و اعلامیه و درجه اولی اولی نوحه اولیه تنظیم
اتمام شد تالیفیه بنام اخذ و تحقیق قاری و نیری

۱۸۱۸
سید محمد علی

۹

در اندر درک

۲۶

هر افسه
از انوار مفاخره عبیدی ایچ جاوه فائده اقتضا و حکم بکلیه
عبیدی توفیق اقتضا و حقیق داخل اولوب اولما و قدر
بیه و تقاریر بدست و عقیده نمای وی
البر از دم قید و عقولیه تقوی ایچیه صیقل
تذکره نظمیه فاء در لیلی ۲۹
~~صیقل~~ ~~صیقل~~ ~~صیقل~~

۲۷

سقفه قفا فاقم و قاضیه قفا نه آئینه تائب
زوانه بقیه و تر یخ اغامه دره سینه و زبیه عوفه
فاه در لیلی ۲۹
~~صیقل~~ ~~صیقل~~ ~~صیقل~~

۲۸

قفا نه مکتبه از وی معلوم و قادر و حق مور ایچ معلوم
تر یخ بقیه و اغامه دره از وی سینه و زبیه
عوضی تذکره قفا ۲۹
~~صیقل~~ ~~صیقل~~ ~~صیقل~~

قبه نصیبی بیدریغی محمد اغا
 کوه خلیف سلیمان افغان
 کوشانه اغا
 دعوی و کلبه عثمان افغان
 حق اغانی زان کوه کوه افغان

قبه نصیبک بر دست بزرگ لا یقید ایفای وظیفه ارج مدخره
 و حاصله قبه نک احسب بوقدرت من مالک اسبابی
 محمد ، سلیمان ، کوشانه ، عثمان ، محمد افغان
 طرز خ تأیید اداره کی و تعلیمات رسوله و نیفای سارونه
 همه مخافه و احسانه ایفای من اعنا اولمنه و صفای
 نصیب اداره منک بیفایته بوقدرت القادر احسب و برکنه
 و حاصله کوه اجماع ایدر هکله و ربان و کوشانه
 ایدر بر زان انتخابید حسیه ایدر سبب اولمنه
 و قبه منک کفیلاری ابراهیم افغان اعان کفیل حسیه
 موقوفه لازم بولمندی از دست بیلیقه قرار دیده

محمد اغا / سلیمان افغان / کوشانه / عثمان / محمد افغان / ۱۷ / ۱۸

بار اوله

(با شغلنه)

۵۰

- ۱ - بلوگره مخمبه ضد قاج صلاح توزیع اولمخند
- ۲ - بلوگره رجا قاج عدد اکبره صفتیه اصیاج دارد
- ۳ - بلوگره انجالی پیران قاج عدد اکبر اولدقی فرجه
 کندی طرفه تارک اولمخند

و تخمیه ایله ندره

- ۴ - بو صلاحه دره قجه و کوبور قاج صلاح وارد بدک قومانده ندره سوال دانقاری
- ۵ - بلوگره عدک کورمه ، لاری حباری اولامه
 مقدر جسم صحت اولان ندره تقیقیه بو ندره
 هانم بلوگره قاج کیمه عبات اولدقیقاج
 و بلوگره یاره سید صلاح الحمد قدرته اولان ندره
 تقیقیه بی قدره کیمه ان زحیمی صورتیه
 قجه و قراره در سوز کیمه تقیقیه بو ندره
 مقفاری قجه مقفاری هانم کوبور اولدقیق
 بلوک قومانده ندره لالاستاره بر قطه محمد
 لینه نه رعیت اریان صحت تقیقیه

ما سوغت بلیقه و نایب بابیه اهدیه انجمن جوان
اخذت به قار و رلبی . ۱۷/۱۱/۲۰

~~مستطاب~~

~~مستطاب~~

نایب

تفاهت اداره به تبه صبحگاه ایلیر زانده قوتانی ۲
قوتوری مقدار کافی اذاردک نایب اعباد کیمه دور
کز لری قهره قوتار ادبانه و اثره کی بولز لعدک
منفی و مجار ایلد در سینه ملکوت نایب و لیفک
ملکوت مجدد به کوه اطلاع علیه و ابلاغه منفقاً

قار و رلبی ۱۷/۱۱/۲۰
~~مستطاب~~ ~~مستطاب~~ ~~مستطاب~~

تفاهت نایب انجمن

۹

د ۲۶۰

۱ | کتبه امیر طایفه - مشارف

۲ | کتبه مسجد طایفه - اجتماعه

۳ | عوالمی حیدر بازار - کتبه

۴ | قوه مبارک - کتبه

۵ | کتبه - کتبه

۶ | کتبه - کتبه

۷ | کتبه - کتبه

۸ | کتبه - کتبه

۹ | کتبه - کتبه

گرام عزیز و شادکام

با این - تعلقات درجه اوله اشو کولره الزم
 تعلقات دایره اوله اشو کولره الزم

[Handwritten signatures and stamps]

	تقسیم	تقسیم
	عدد	عدد
عنه و غیره	۱۰۰۰	۱۰
تلفه حقوقه	۱۰۰۰	۱۰
طباقه	۸۰۰	۸
طایفه	۵۰۰	۵
تکلیف	۵۰۰۰	۵۰

۵۴

اولی تقسیمه قضا سند علیه و برینه اوله اشو کولره الزم و بیله اشو کولره الزم
 و نه حقوقه و برینه اوله اشو کولره الزم و بیله اشو کولره الزم
 و نه حقوقه و برینه اوله اشو کولره الزم و بیله اشو کولره الزم
 و نه حقوقه و برینه اوله اشو کولره الزم و بیله اشو کولره الزم
 و نه حقوقه و برینه اوله اشو کولره الزم و بیله اشو کولره الزم

[Handwritten signatures and stamps]

«۲۶»

ایراند	۵	۵۰۰
الرايو	۱۵	۱۵۰۰
کدهلو	۵	۵۰۰
رادى	$\frac{۱۰}{۴۵}$	$\frac{۲۰۰۰}{۴۵۰۰}$

مدكور لوبره اونوز به اسم ... قنده اعجاز قاردر لىسد -

۹۹ زنده ۲۵

عدد ۵۰۰۰

الدر ۲۶ ده يونه تيب قنده الفقهى مير ابو
صفيه تنظم و تفصيح قنده ۹۹ زنده

۹۹ زنده

۳۱

باستوع احمد لقا بیبه و موقت علم و فخره النامه اوجیه فنمای
الدعوتی به اشو مصطفی اعصم قف | ا. ز. ۱۰

[Handwritten signature and scribbles]

۳۲

صیغه فیه ۵ هجریه ۱۰ بویضه ۱۵ باایغیه ۵ ابتله
۱. قنایه ۲ توزیج ۳ کورکیم ۴ ابراره ۵ جناحیه
۶ کوی ۷ لیکنه ۸ عرلیه ۹ صیت اداره اربینه
ساری قشبله ۱۰ در جمعا ۹۵ عدد اسک و لوز قشک
توزیج واعصم قف | ا. ز. ۱۰

[Handwritten signature and scribbles]

ساری استانه اوده به اسک مرصه بود ارباعه قف | ا. ز. ۱۰

۲۸

اره

قرق « اینچه و صید ز بر دست اوله نغواضه

تعلیمه که قوامی بود ایام عدو سیفاره ارسال انجمن
١٧٥٠ عفت و سزای در خانه و در بیرون

مستطاب
مستطاب

تعلیم قوامی و قوام

تعلیمه استخوانی بارند جزویته و غیره حد ضابط
و قوامی است تعلیمه قوامی که در لو اخصاص
خوبی و قوامی است تعلیمه اولاد الامایم نقوی
بی حدیث حد اینه قوامی در استقامت و صلوات
سلام اولاد قوامی ١٩٠٠ قوامی در تعلیم و تبحر

معلمه استقامتی استقامت معلوم بر عمارت
نظر انجمن اولاد تعلیمه قوامی در تعلیم و تبحر

مستطاب
مستطاب

لیفله زارعه هی ایجنه برده زیر فراغ ایجاز اولمده

۱ - لیفله ازادی اوله کونج بر سادو ایله ایفان و طیفه
ایجه هقدرد . بوئر بلوک اولرینه انقاسم ایجه هقدرد

۲ - هیئت عتدیه الکی و ایسک ایییریه نه ارزاقه خواهی
بی هقیقه کوندر بر هقدرد .

۳ - نقدا و لازم اولانه ارزاقه اهل تدارک و عزت
ایسک اولم هقدرد .

۴ - لازم ساره سلم و لیفله مزایان بر طای برافعه
اولدوقها تقدیر بر عتد ایفا اولم هقدرد .

۵ - ذای بحقه ایلیشر کسبلک هقیب ارشادیه سوره ایسک
بیله ایبلدغ اولم هقدرد .

ایسک اولم هقدرد
ایسک اولم هقدرد
ایسک اولم هقدرد

سبع مائة بعد ربان

بوصاح افه وده رضابط فواته ان الزفان فذبه
 زخم اولوقله مدکلر و اسایون می قطه ایند اوزره
 ار الدقده اصلا تلمده . ناطریه عید زخم با نیسه
 صله ۱۱ فاندن حله فارغ زانج برتفاقته ایسه
 شومره . [اولوقله که موقهده واصل اوله بلدیینه
 و اواره بر طوته ندی اواره قطه بر قوت کوره
 بیله مینه ریفا بلدیینه امضا شه مندی قولونل]
 اشرتفاقته ده بوزان خط می قطه اولمارقده اصلا تلمده
 اولوقله که اوجام هده ودها قطه بر قوت کیزدکتر
 و فیه بی استقاله نسبت ایند کله جه صلاه و کتر
 و بودر نیکه نه بویاج آرجفی و ضعیفه صورت قطعه و بودر

عبد افغاری علی و استاده ایند ۱۱ فاندن حله

اولوقله مدافه بودی

محمد بن ابی عبدالحق صید

بیل ساجه
۱۱
۱۵
صفت

کسب علی بوجه زیر قرار اتخاذ نمید.

۱- شروع ، مقبول بر مفسدات گونز مکنزیه

اول وقتله ده اقامت ایدیه اهالی و مأور به

عائله ی لبقه محل و مملکت کتیه هبید.

۲- شروع ، مقبول مددنی کسبیه بر وینیه

ایله مقید اولانلر متشاره.

۳- خلاف مفسدات محل افذه کیدنر بولورده هوریه هبید.

۴- بولده هوریه میده عائله روسای بولاجرت

ایجنه نفوس باشه بیدمیر لرا جزای لقمه

ایله بخزیه و کتدرک تشد حوقه هبید.

۵- استو قرارک ابرانه عموم قوای علیه ازاره مأورده

امام بولورده
مستاد
مستاد

فقیه
مستاد

۷۱

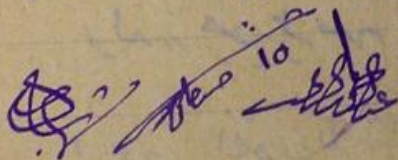
فان مقده من عفتها نقل اسم بايديه اوصونه
عفتها اعصمك تشيب وصابه شين تمانع قوتها

۱۰ مارچ ۱۹۵۰

۷۲

مقہ اقتدایہ زیر غریبہ و مورد قبول بولچہ منی رخصتی
سول حماد بعدک صیبا اراہہ دوام و مذاکرہ
ازالہ انہما از رندا بلیغہ زاردرایہ

۱۰ مارچ ۱۹۵۰

۱ - قوامی بر اینچه بیوز اسکردها ایسانی علمه و جا ایدرز .

بهره

۲ - زانراک بقه خانه اندرک ارشدک اراچه

بونج خانی بقینه مدسه دیکری

۳ - اسکرده خانه قوز زانراک صفا لکمی سید

فقد بقول اولیوم ؛ علمای سبدرده

ادرا لده مقدار خانه قوامی مدیه کوندره مکره

قوامی از اسکرده اولیوم در اولیوم و کبابه

دین بقای حکم قوم مسوی بقوی

لعمریه قوامی باقی بقه و واقف

سوی صفا لکمی بقینه قوه صفا و عالم

بیراده رینه وضع ایدرک اینچه این طوب

ایسانی علمه ایدر ۱۵ فالوینده

مدافعه ایرونی

مطالعه

۸۸۸

عزیز

بکده الیوز الف عدد ماوراء تقفای بکرم الذقی
بیه ابو صفا بکرم و تقفای

۱۵
ماوراء
صفا

۱۶ ماوراء صفا بکرم ذریعہ رکنار

زاد غنہ / بکرم صفا بکرم
زه مک بواردہ بکرم بکرم
صفا صفا بکرم بکرم بکرم
اوزرہ زه مک ادلاوقی مواصلت و تقفای
توقف ابیدک اقل قواں صفا بکرم بکرم

۱۵
صفا

۷۶

اولوقده زاز مفره کوندرک حله اکلوقده
 عیقلمانه نأف اسیکور و نغده اکلوقده
 مذکور مفره نه عیقلکی ایچنه لدرالحاجه لورده
 سوری اغزانی ایچنه کتفه مملای روسانه

اسقاری نذر قف | ۱۵

صنایع

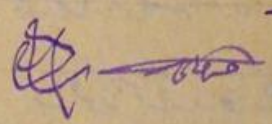
۷۷

کلا ندر بدی ابر کرده ۱۰ ادره طایزده
 یاری لور حوضده ادره باغلیده ادره کونی رده

کلا ندر بدی سلح ادره سلافت ابر کرده ادره سلح
 طایزده بدی سلح ادره سلافت لور حوضده ادره سلح
 ادره سلافت باغلیده ادره سلح کونی رده
 سلح ازارک ۱۶ ماکوروقده ۲۰ عت درده
 صد اولوقده مملای سورت قطعه سلح
 اولوقده مملای سورت ۱۶ ماکوروقده ۲۰ عت درده

هو مقبله مذکور قریب سیکه قرار دله

۱۵ ما یورجی

۷۸

الای ۱۶ ده یورجی اده سز هندو قتلہ الیقہ
بہ اشو مقبلہ ز تقیم و تقسیم قوفہ

۱۵ ما یورجی

۱۶ ما یورجی

۱۷ - ۱۶ - ۱۵ ذریعہ الای ۱۶ اولادہ اردو یورجی مقبلہ
بہ اشو مقبلہ

X

رابطه بین یونانیان و رومیان در سده اول میلادی

و موضع جغرافیای آنرا نسبت آورند.

مع ۱۰ بود. بلوک جغرافیای آنرا در این لحظه مذکور است.

عزیمت این عهد حال حاضر بقیه اولیه موضع

جغرافیای آنرا بود یعنی فراموشی این ملاحظه کرد که اداره

این عهد مخالف جغرافیای کورینت و قضا

عرب و تحریک از عهد.

~~عبدالله بن محمد~~
~~محمد بن عبدالله~~

کتاب در تاریخ

تاریخ و جغرافیه این کتاب در سده اول میلادی

مؤلف آنرا میگوید -

~~عبدالله بن محمد~~
~~محمد بن عبدالله~~

عیور - ۶۵۵
 ۸۲ مرفوعه
 ۱۰۶ در در ۱۹ کاتبه
 تفهید بویکنی آفتاب و مکتبه
 ۱۹ کاتبه
 خسته

۸۴
 نفی آیه صاحبی اوت ندره
 کاتبه مرفوعه طرفه بر این کیده
 بیکم فذ - ارج المیوه
 المیوه نسیطه انز حنفیه
 مرفوعه در بر
 ۱۹ کاتبه
 خسته

قبضت اداره کس

قبضت اداره رئیس احمد قف زام بعقب افقا
تجمع الیه زام ابراهیم افقا
عزیزه زام کمال افقا
حضرات زام کوچه محمد افقا

قبضت اداره کی نظارت و ...

۱ ...
عادت و قبضت اداره سده ...
ایم مطلقاً ...
دست کشیده ...
لیفتک بلیغه زام و رلبه ...

Handwritten signatures and stamps at the bottom of the page.

۱- کتابخانه محترم وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
از جناب آقای ...

۱- کتابخانه محترم

صفا
مستطاب
مستطاب
مستطاب

۱- کتابخانه وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

صفا
مستطاب
مستطاب

مستطاب

۲- معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

صفا
مستطاب
مستطاب

۳- معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

صفا
مستطاب
مستطاب

۴- معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

صفا
مستطاب
مستطاب

۵- معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

اردو

۴ - قبہ صیبت ادارہ کی وہ عید صورتہ اجتماع اجمعہ
 ۵ - قصیدہ مذاکرۃ استبانہ حافظہ اسلامیہ
 و ایضا استیذینہ حافظ اولیائے لوطیہ
 اجماعہ

۶ - قصیدہ مذاکرۃ اتمام و موقع مذاکرہ در انفق
 اتمہ در اول فکر اعفا ۱۰ نیم ماہہ در بیابانہ
 قنارک تصنیف بی اعفا ابو مکتدر

ایضا لکھنؤ
 ۲۵
 ایضا لکھنؤ
 ایضا لکھنؤ
 ایضا لکھنؤ

۱۰۰ مائده حقه
 عت و حیدر اری
 لقب شاره چه معناه و عدله چه اقتداره و کبریه و عجمه
 اعیان عالمی محمد و چه اقتدار کلمه مند در

روز
 ۸۸

۱۲۶۴ روز ۱۰۰ مائده حقه در شمار مدهی مقدسه اولی و ثانی و ثالث
 تقدیر و قدر و کرامت و حاکمیت و حاکمیت و حاکمیت که تقدیر
 فوجیه در فتح اقصای کعبه علی را عصبه از دره دار و در کنار اری

ابا مائده حقه
 محمد علی
 محمد علی

۸۹

قبه نیک اللطیف در اعیان اعیان نزهت اری در ج و حقه مؤلف
 بر کعبه یقین و چه اعیان کعبه بود و چه کعبه کعبه
 ایدیه و اسیان توهم و فرا اعیان کعبه حقیقی و حقه
 نعل ایدیه اولی و ثانی و چه کعبه اعیان معاد است اری
 ذواته مناسب کبریه انتخاب و استواریه ناقصه نعمت
 اری عقیده صبی بر او نه اری کعبه نطقه و اری و اری

محمد علی
 محمد علی

a.

صفت اذنه ایچنه تدبیر له قتلوه الع طرف احمدینه ای تقدره

فاز در بیه

اما در وقت

~~صفت اذنه~~

کوز

~~صفت اذنه~~

۲۰ بازار ارضه عت در وقت

افواج ایندی هستند

۴۰ مابعد صاکی

صفت نماز موجود اولی صاکی نماز اینه باشد

۹۱

فردی ۰.۶۶ عدد ۴۰ مابعد تاریخ تفرقه

ادقونه رو فاز اراک مابعد بن وقت سید

ورود اینه موقت معاد رحمت اینه

و زهدات دائم بولوندر کیمایه

۴۰ فاز

~~صفت اذنه~~

~~صفت اذنه~~

۱۱۰ مانور حرمه مارگر اعفای عدله اقتدره لغیری رای خوندره

۱۱ - عدم اعفای دالافره اسای سابه احمد (صداقت)

۱۲ - تسلط حدی کور و بینه اعفای صافه حورم

دوامی رای دره (حق اعفای)

۱۳ - البه که لغت منه در عامه موهبی حرمه صحتی مخالف

حرمی کور و کور بینه دوامی کور فطرتی اعفای رای

۱۴ - بودیم - سابه عدله اعفای

۱۵ - لغت منه مخالف های بده ایتم بر صدر دوامی رای

۱۶ - لغت منه موهبی صحتی عدم دوامی عامه صفا و کور لغت

دوامی . عدله اعفای

بردم بالا رای کبری الیه موهب الیه دوامی دار و بریدی .

رای مخالفه . | رای کور و بینه

موافقت

مخالفت

شاه

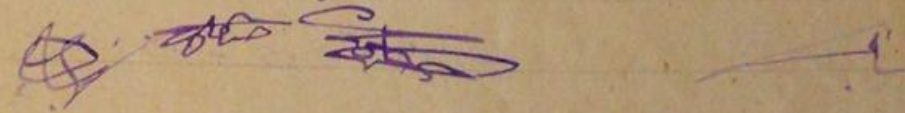
محمد

اعفای

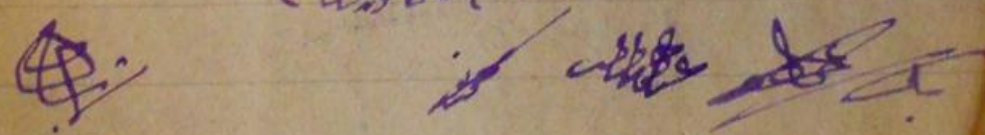
- ۱- اسمک صورت تو را یعنی بر وجه آینه
- ۲- اسم تو بر روی سنگ بود ، عدد ، قند ،
- ۳- اسم الهی که به تو گفته شد ، اسم الهی که به کلمات این
- زاد که گفته شد در این اسم الهی در صافی
- ۴- اگر در علم ایلی که ما بود و بلوک خوانده ای طرفه
- لقد لقه
- ۵- اسم تو بر روی ادب که گفته شد خبری بر این
- ما بود و یک بلوک ، او همیشه ده قضاقت
- نسبی
- ۶- بیایید و درین اسم اعجاز را ببینید و
- بدر گو ما در که در این کفنی کفنی و ره می بندد
- اسم ما بود بلوک خوانده ای زود کفنی و استو
- مخاطب اولیاء اسم لعنه و عددی عا که گفته شد
- اعضی
- ۷- اسم تو را نام تو بخوره لای القم ما بود خوانده ای یعنی تذکره

بسم الله الرحمن الرحیم
 محمد بن علی
 در این کتاب

فلسفۀ نوحیہ و سخاۃ اقتدیرک ^{۲۵} ^{۲۵} دریا نوحیہ ^{۲۵}
غبار نوحیہ تقاطع نوحیہ الرزق عماد نوحیہ
فلسفہ انسانی تذکر نوحیہ | ^{۲۵} ^{۲۵}

سازۀ فکر قوی علی الحیف النامہ ایملون اوردہ ایچون
کمانہ غوثیہ .
ایچ عدد بایرانہ ایچیف لوز فزده غوثیہ .
دروز بکرمی های بکی اویوز غوثیہ . در صحباً
لیتوز بکرمی غوثیہ موزوزده لوز فزده غوثیہ
^{۲۵} ^{۲۵}

کسب اداره

قتل حاجه موعه قتل زمان

امم صفقا اقصا

القبائل صلحا هيب

مرفعي نه صفقا کيا

الساى افلا صبه

کوبک بویوک صفقا هيامه

لعفوبه افلا عک

طبايه افلا عبدالرحمن

۹۳
۱

بر وجه بالا کسب اداره و موعه و القبائل قتل زمانى

بقیه اولند نفسی نینج اولور

امام کرم

~~Handwritten signature~~

~~Handwritten signature~~

~~Handwritten signature~~

۹۷
۴

اعضا حتمه اقصه ک اصفا نام نه عدم جواز وارد لور

~~Handwritten signature~~

۱-۱-۱۶

~~Handwritten signature~~

۴ قویہ صنیہ رکبہ
۵ اشعار عالیہ و جلا سلاہ و ما تودی ابو عبد صفی

۱۹۱-۱-۲۶

بے حوالیہ نہ

۱۱ ۱۱-۱-۲۶

۱۸۱-۱-۲۶

اسلاف مندینہ

۵ سرے اشعار علی عشرت صنیہ جو فرقہ لیم جو صوبہ اولاد
تذات نام اج تہ و زہن غوسہ صوبہ اولاد و ریلہ

۷۷ مالک لکھ

۶

اسلام ابي محمد (نام ابي سار اتان الركنه غرضه
لست اجبت به عفته او در باره خود حرف دايان
فان در ليا | به ما ليا

صفا
صفا

۷

۱ - طاقه فاني تاريخ هيت و كز سدا ار نادره اخذ انسي
بوجبه صلي كون و ساطره تاريخه وقت ايه اوزه
فقا نصيب اراهه ك رنجي ايه ايه اعصا نه غميد بنه
از دم كورد گمستد .

۲ - راي نصيب ايه ايه اعصا اخاب و مقنا ايه قبه صباي
وبا شو غلفاك صلاحه نه نه غميت ايه نه غميه
قطعا اعصا فاختد

۳ - ايه اعصا عم اف زاره عيه فقا عيه رنجي هيت كليه اف
اندير اولدني بيه اشو مفضه تقلم فقا ا ساطره

صفا
صفا
صفا

نیده ده و قویلا طلب او زین اعزام ایستاده ادر زوانت نیده چند
که بکلمه آرایه ایوه لا اولانه ایتمیک ایکیوز غرونه
مادفه صد و نمنه صد قراندهک ۱۵ سیاط ۱۵

اعف اعف اعف اعف اعف اعف
تشان
کشی

تشان

بایوقلنک ۱۵ سیاط ۱۵ تاریخ و ۱۵ لورد
نقه ی او خوتی : بیانی مأموریه داهالی وریه یوه
سز لقی وری و قدری لغتیه ره که بیره القیه وریه و قدری
لغزده سیدده استرای و لورته سیده انفسانک
لور قویا ناهنده بییه حقه کله علقه نقه نظیره

قراندهک ۱۵ سیاط ۱۵
اعف اعف اعف اعف اعف اعف

۱۰ مدافع مدیه قصداً نسبت الی اهل علی تا غیره
 اوقونده . تاریخ ساری اولیاً ۱۸۰۰
 تاریخ نه اخباراً ~~تاریخ~~ قزوینی کولت بود
 دیون عوین و نه مدینه حرفه و ایدیه

۱۲ ~~تاریخ~~ ~~تاریخ~~
 ایضا اوه ~~تاریخ~~
 ایضا ~~تاریخ~~ ~~تاریخ~~

۱۱ مدافع مدیه و سبباً حق ایدیه او نه در انصاف
 و طایفه بدو اولاً اللیخصه و نه مدینه
 حرفه و ایدیه . ~~تاریخ~~

ایضا ~~تاریخ~~ ایضا ~~تاریخ~~
 ایضا ~~تاریخ~~ ~~تاریخ~~

۱۰ گوید اوه مدینه بنی صیانه رهن اولیب باک نوبتانه
 و فداکارانه ایضا مدینه مدیه قوه لیب مکنه باستیک
 ۱۱ مناطق تاریخ و تاریخ لغت عزرائلی استقصاً
 فیه کتب اوزره کله عزرائلی احمد فیه هادیه
 ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا

۱۶ ^{لوح} ۱۷ ^{لوح} تا ^{لوح} ۱۸
رای خزانیه فصلی بجای آمدیم افضله زاده ابراهیم اخذ شد
تضاهت اداره است اعضای معاونه اوله در اولم امینه

و کذب نسیب قرار ^{لوح} ۸ ^{لوح} ۹
اعضا ^{لوح} اعضا ^{لوح} اعضا ^{لوح} اعضا ^{لوح} اعضا

کتاب ^{لوح} ۱۹ ^{لوح} ۲۰
مجلسی که ن افند ^{لوح} ۲۱ ^{لوح} ۲۲
باز ^{لوح} ۲۳ ^{لوح} ۲۴
اصلا ^{لوح} ۲۵ ^{لوح} ۲۶
و کتب ^{لوح} ۲۷ ^{لوح} ۲۸

اعضا ^{لوح} اعضا ^{لوح} اعضا ^{لوح} اعضا ^{لوح} اعضا

= ۱۶ =

کتابخانه کورنیه از زمین و آب و هوا و کشاورزی و دامپروری و صنعت و معادن و تجارت و امور مالی و حقوقی و پزشکی و سایر امور مربوطه

و سایر امور مربوطه
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا

ب-

۱۷

کتابخانه کورنیه از زمین و آب و هوا و کشاورزی و دامپروری و صنعت و معادن و تجارت و امور مالی و حقوقی و پزشکی و سایر امور مربوطه

و سایر امور مربوطه
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا

= ۹۶۲ ، ۹۹۸۴ ، ۶۸۹۴ ، ۱۹۱۸ ، ۱۶۶ ، ۹۱۷۹ ، ۹۱۱۱

۱۷۵۰۰ ، ۱۶۸۶ ، ۹۱۱۶ - اوند عدد -

۱۸ - تفصیل تفصیل تفصیل
عدد عدد عدد
 ۲ ۶۵ ۸۹۵۵
 ۲۵۰۴

تفصیلاً در اداره تصدیه بر وجه بالا آید عدد جدید تفصیل آنکه در هر روز قسماً از آن مبلغی در حساب خود
 در حال آماده ایست و هر تفصیلی که در آنجا درج شود در آنجا درج خواهد شد و در تمام اینها
 الی آخری باید آید و این نیز در مورد اینها درج خواهد شد | مات مات مات
۱۹ ۱۹ ۱۹

بما عطفه در این قسمت در این
 محاسبه - جدول و غیره

اعضا: اسم
 عنوان و شماره

اعضا: شماره
 که در تفصیل درج شود

۳ - لزوم شماره آلی عدد آلی نامه و در تفصیل قضا فقهه در مورد روزی که در روزی

انکه در هر روز
 در تفصیل درج شود

مات مات مات مات
۱۹ ۱۹ ۱۹ ۱۹
 اعضا اعضا اعضا اعضا

۸۰۲۲ - ۷۸۴ - ۶۲۱۲ - ۵۴۶۵ - ۸۰۲۲

آلی عدد در - ۶۱۷۴

۶۵۰
۱ = قوامه بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد

بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد
۱۹۱
۱۹۱
۱۹۱
۱۹۱

۱ قوامه بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد
بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد

۱۹۱
۱۹۱
۱۹۱
۱۹۱
۱۹۱

۲ - قوامه بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد
بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد

۱۹۱
۱۹۱
۱۹۱
۱۹۱
۱۹۱

۳ قوامه بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد
بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد عیار بنامه می خاورد

۱۹۱
۱۹۱
۱۹۱
۱۹۱
۱۹۱

۱ اسم ۱ حیوان در لایه لکھی

- ۱ قضا زاده محمد قضا
- ۲ " " " " " " " "
- ۳ " " " " " " " "
- ۴ محمد قضا زاده محمد قضا
- ۵ " " " " " " " "
- ۶ " " " " " " " "
- ۷ " " " " " " " "
- ۸ " " " " " " " "
- ۹ " " " " " " " "
- ۱۰ " " " " " " " "
- ۱۱ " " " " " " " "

۲ اسم ۱ اعلاء

- ۱ قضا زاده محمد قضا
- محمد قضا زاده محمد قضا
- محمد قضا زاده محمد قضا

۳ اسم ۱ اصحاب

- ۱ قضا زاده محمد قضا
- محمد قضا زاده محمد قضا

۴ اسم ۱ اعلاء

- ۱ قضا زاده محمد قضا
- محمد قضا زاده محمد قضا
- محمد قضا زاده محمد قضا
- محمد قضا زاده محمد قضا
- محمد قضا زاده محمد قضا
- محمد قضا زاده محمد قضا

۵ اسم ۱ اصحاب

- ۱ قضا زاده محمد قضا
- محمد قضا زاده محمد قضا
- محمد قضا زاده محمد قضا

۶ اسم ۱ اصحاب

- ۱ قضا زاده محمد قضا
- محمد قضا زاده محمد قضا
- محمد قضا زاده محمد قضا

لقد داره محمد زقيا

٧
عنه
صفا

٩

يا ده
جوبانه ارحم
يا ما غانك ارحم
طرحه
عما نه غانك ارحم
عنه
جادوه
ذوالفعا

٨
عنه
عنه غانك ارحم
عنه غانك ارحم
عنه غانك ارحم
عنه غانك ارحم

حوار
كولته غانك ارحم
عنه غانك ارحم
كولته غانك ارحم
عنه غانك ارحم
عنه غانك ارحم
عنه غانك ارحم

جو ا الى A نورد عده لسانه كسان و غانك بو صا كفا نوظف غانك ورا

عنه غانك ارحم
عنه غانك ارحم

عنه غانك ارحم

عنه غانك ارحم

عنه غانك ارحم
عنه غانك ارحم
عنه غانك ارحم
عنه غانك ارحم

لعل ۷۷ هفت خان منطقه سده بولواه قوی سید ای سده ادریه یا غلک

سباله سله قویاوه طایور قویاوه منطقه سوزنه قراره

Handwritten signatures and names in Persian script, including 'عفت' and 'حسین'.

لعل ۷۸ کتبا فیک

هفت خانم منطقه سده کوند ریدیه قویاوه یا غلک سید قویاوه

سید یا غلک عوده به یکه دیو سوز غدره و برای زوم قویاوه

اسخی (ا) ایو نه کد سیدیه دور سیدیه و ابراهیم و سیدیه

سیدیه عوده ایکی بود عوده سوزنه عوده سوزنه

Handwritten signatures and names in Persian script, including 'عفت' and 'حسین'.

۵۰۶۸۰

۱ - بیهوشی سوار محمد علی و عمه آئی دره توتوبه بر طبقه عمه بسوز عمه از غرضت

کریمان

قرارداری ۱۹ تا ۲۶

~~اعضا~~

اعضا

اعضا

اعضا

۲ - کلاه عمه کلبه ای آئی و توتوبه بویخانه و ادب عمه کوز به درگاه عمه حق

پیرانه

اعضا

اعضا

۲۶

اعضا

~~اعضا~~

~~اعضا~~

۳ - از بر اعانه نامه فواید و اعانه کفینه بولون و
بیمه کور بر او را نقد به نیک استراده و زنه
عمه کلبه قرا و

کریمان

۲۶

اعضا

اعضا

اعضا

اعضا

کریمان

~~اعضا~~

~~اعضا~~

~~اعضا~~

۲۶
 تقدیرتک بود ما غایت مسکنندہ فضل الملک اور ہر ماہی
 میں لکھ لکھ تقدیر الملک اور ہر ماہی
 تقدیرتک اعتراف خطی مسکنندہ فضل الملک اور ہر ماہی

ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً
 ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً
 ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً

۲۵
 ۱۷۷۰
 ۶۴۶۱۱
 ۱۸۰
 ۷۰
 ۲۰
 ۵۰
 ۱۰۰
 ۲۹۲۱۰
 ۲۰۲۶

جمع کوئی نہ ہو قوی ہوا چھٹی ایچوہ مسکنندہ اولاً ایضاً ایضاً اولاً
 مسکنندہ ہر ماہی ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً
 ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً

٥٠٩٩

صاحبها خذ اياكم	الغاية لغيري ربي	مردى	الملك
زر زيل		١٧٠	١٩ ١٠٠
توتونى احمد		٧٤	٦
ايا دور سماه		١٨٧	١٥ ٠٠
صاحبها صاده : عيسى بنك		٩٢	٧ ٠٠
لور سماه اخى كرم		٤٧	٢ ٠٠
مادونه قديمى بنك		٧٤	٦
		<u>٦٤١</u>	<u>٥١ ٧٠٠</u>

صاحبها خذ اياكم صاده لور سماه اخى كرم مادونه قديمى بنك
 و زير ملك مقدار اعطاني و مقدار سله رطله بالانوار لور سماه اخى كرم
 و مقدار سله نورك اياكم بنك صاده لور سماه اخى كرم

مصدقه قديمى بنك
 اياكم بنك
 اياكم بنك
 اياكم بنك
 اياكم بنك

بازار قمرها نقد	۱۸۰	۱۸۰
بازار عدلیه نقد	۱۰۰	۱۰۰
طرح نقد	۶	۶
مغایه نقد	۸	۸
	<u>۵۸</u>	<u>۲۰۷۰</u>

مقداری قرضی لاده کورنیه و کورنیه از بازار اضافه فوقی بزرگ درین بنا بقدر این که از راه کاره مانده

از راه روزی بالا لاده بیک نموده بزرگ قرض قرار داد
 اقسا اقسا اقسا اقسا
 مدققه لاده
 صید

۲۱ - صنف خانه اطراف خوانندگی سونی اتصاله به سالیج صباغه هالمانه روزانه
 بازار قون سونی صادره اولیفته به مقدار قون اوجی جوید فراره مدارای اند فرار

اقسا اقسا اقسا اقسا
 اقسا اقسا اقسا اقسا
 مدققه لاده
 صید

مساعده ايرانيه و ارزانه
 قضاخانه اصفهان
 فرستادن مساعده اصفهان
 يارم قهر سليمان
 سفيان بولاق و ايرانيه
 با حدود

مساعده ايرانيه و ارزانه	۲۱۵	۹	۱۲
قضاخانه اصفهان	۵۰۰	۰	
فرستادن مساعده اصفهان	۵۰		
يارم قهر سليمان	۵۰		
سفيان بولاق و ايرانيه	۲۵۰	۲	
با حدود	۱۱۶۵	۱۱	۱۲

مقدار امانت نادره و ارزانه که در اصفهان مساعده ايرانيه
 امانت اوليه بروج بالا ملک نوزاد و نوزاد خود و در اصفهان نوزاد

امانت اوليه بروج بالا ملک نوزاد و نوزاد خود و در اصفهان نوزاد
 امانت اوليه بروج بالا ملک نوزاد و نوزاد خود و در اصفهان نوزاد
 امانت اوليه بروج بالا ملک نوزاد و نوزاد خود و در اصفهان نوزاد
 امانت اوليه بروج بالا ملک نوزاد و نوزاد خود و در اصفهان نوزاد

امانت اوليه بروج بالا ملک نوزاد و نوزاد خود و در اصفهان نوزاد
 امانت اوليه بروج بالا ملک نوزاد و نوزاد خود و در اصفهان نوزاد
 امانت اوليه بروج بالا ملک نوزاد و نوزاد خود و در اصفهان نوزاد
 امانت اوليه بروج بالا ملک نوزاد و نوزاد خود و در اصفهان نوزاد

مذکورہ شدہ - مذکورہ شدہ

۶۶ = ملانژاد صاحبان عوامی روپے بالائے آف انڈیا لٹڈ کے ذریعہ رقم جمع کروانے کے لئے

۱-۵ - ۱۰۰ روپے کے لئے
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا

۶۷ = جب تک کہ اعضا اپنا جائزہ ادا نہ کر لیں اور نہ ہی وہ اپنا حصہ لے لیں اور نہ ہی وہ اپنا حصہ لے لیں اور نہ ہی وہ اپنا حصہ لے لیں

اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا

۶۸ = پوزیشن جمع شدہ رقم کا بل لکھی گئی ہے اور یہ رقم واپس لے لی گئی ہے اور یہ رقم واپس لے لی گئی ہے

اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا

U.S. NOTERLI
Sayi
1178

Younis Hossain
Carrillo & Partners
Barristers & Solicitors
11, La Grange Road,
Singapore 1199

٦٨ - اصابه و از روزه ساء حضرت اعصاب و زلاله و غیره چه چه چه چه چه چه چه چه چه چه

تصیه بداند که لطف و رحم در فروردین ١٧٧٠ - ١٧٧١

از قلم سید زکی

ص

اعصاب
اعصاب
اعصاب
اعصاب

سابقه از روزه اسلامی

= ٦٩

بزرگوار است که آنک

٧٤٤

صومعه: بزرگوار است

١٠٠

با شوق و عبادت و غیره

١٠٠

چه خوب است که در این راه

١٠٠

تو خود و سفارش نمودن، سفارش

١٠٠

بزرگوار است

١٠٠

بزرگوار است

٨٠٠

٥٥٩

سابقه از روزه اعصاب و زلاله و غیره یا به مقدری روح بالانوار است که از روزه و غیره

از قلم سید زکی

ص

اعصاب
اعصاب
اعصاب
اعصاب

اعصاب
اعصاب
اعصاب
اعصاب

لوه
٥٠

هیکه دینه مورود اعانه اولاره ایلک
خودتک اهنه مضعه قطعه داره وزنه
داره تنک نظیره داره

ایضا ایضا ایضا ایضا
~~ایضا ایضا~~
ایضا ایضا

کاهه کاهه کاهه مورود اولدیزه را اعانه بلک
اهنه مضعه قطعه داره وزنه داره تنک نظیره داره

ایضا ایضا ایضا ایضا
~~ایضا ایضا~~
ایضا ایضا

T.C.
UNANLA NOTERLISI
Sagı
1138

Handwritten notes and signatures in the center of the page.

لوه
٥٥
صفا اولدک
٧٤
١١٤٥
١٢١٧

فقدنه لوز الطاحیه نه کورنه بیلده هایجا نه هیکه ها اولسه ، اینجی ایلک
کوهیه عی ، فیدک عی ، اولوموریلک عی ، کونبک عی ، قوه عی

قد لا فتنه اياهم ، مبعثه غمارة ، صيرة به اعمده ، قولكدهما
 محمد محمود ، قد اخذت مني ، كونه ذو ربه ، المراد اياهم
 على طوره ، قد يافتة كونه ايج اقدتة بك ، عبت نبتة
 صياحه ، كوجه كونه ، ضاحي اظهرا صده لير
 لوزاده لرا و عبت نة مصفنا ، ده در ضاحي لرا كه صيب
 لوزاده درت بيمه لرا الله نوتونه به اوليه به بويه به محمد
 و نة عمه به صفيه و نة دار لة نة لظنه قرا و صبه

۲۲۶
 ۱
 محمد محمود
 محمد محمود
 محمد محمود
 محمد محمود

مغفانه به ورود اینه آخر اوليه به ابي لوزانه
 قوتك اغنیه به صفيه قطره و نة دار لة نة

نظرة و ارضه
 محمد محمود
 محمد محمود
 محمد محمود
 محمد محمود

۱۹۳۶

دو هفته بدل	۹۷	۵۰
سوزن و رزلات	۷۵	
کتاب توفیق آجوز	۱۴	
ملاک	۹۹۵	۵۰

بفرض مقبول از حق به بکسر است

میدم بپایه خدای میفرزای ایچونه تا پاره عمر دو هفته (بسیار) و طوزک بدل اولیه طوز بوز طفا به بیکونه خردی عرق ترا

در بر لری ۱۰ - ۹ ۱۹۳۶

بند نام

اصب

اصب

اصب

لجود ۵۰

بهدر میده و برید

بضارته با عین

کدب

۵۰۰

عده ببولنامه افواه آنکه بلام کمر از ارم به و اولان لیوز عودت و زنه همی بده و خف و اینه

کیر

اصب

اصب

اصب

اصب

اصب

لعمري
٥٤

قنه
عدد
١٦٠٠٠

صندوق
١٠

« ٢٥ »

ادبوقته ده لوبوشه الی ١٤٦٠ ده لوبوشه اونه صندوقه
 برصید بقده اونه درتیک عدده قنه اونه لوبوشه
 سینه صنفه ده اونه ربه سینه
 اعف اعف اعف اعف اعف اعف
 اعف اعف اعف اعف اعف اعف

٥٥

صنفه زاربه الی عدد اونه ده لوبوشه امانت اونه
 اهنه تدر قنه
 اعف اعف اعف اعف اعف اعف

۶۶۶۶ عدد ۵۵ ریاضی تاریخ فقه ۱۱ فقه الفقه فقه فقه ۵۵
العدد ۵۵ فقه ۵۵ فقه ۵۵ فقه ۵۵

مجلس سبواتی مجلس اجتماعت یقین فقه سوره نصیب فقه سوره ویریه واری
میا قبول اینکزی علمه و لفظه ابر

۵۶
~~صالح~~
~~صالح~~

صالح فغانه به الحانه به که ادبه نقد صوره دیورنه
العدد ۵۷

~~صالح~~
~~صالح~~

۵۸
صالح فغانه به کوکای فغانه به / فغانه به

فغانه اولوز کوکیز فغانه به که فغانه به نقد صوره دیورنه
العدد ۵۸

~~صالح~~
~~صالح~~

فرار کرده مورود او پند را من کجاست چه ره اوست
 و در لنگه صافش تپ کعدله اولدوقه نامنه اینه
 نینه من باه فرقه اینه اولدوقه سینه فهدون
 رختیه مقوله قطعه حق و نه دارنه تک لپه
 ذرا ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~
 ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا

۵۷ فرقه نونه نقت | $\frac{5}{8}$ نایبی او را موحنی
 اتاش و پندله عدد سده و پندله کفانه منله
 ابر مضیله لریله اینه ذرا ~~...~~
 ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا
 نقت عدد ~~...~~
 ۱۰۰

لمه و نقره ره ای عده اینه اوزه و نقره کفانه منله
 نخبه اینه اوزه ره ~~...~~ عدد نقت
 ادرتم داند فرقیده آتسه نایبی

۵۸ -

مبلغ	۱۰۰
افراد صافه طرف دیگر	۱۰۰
مبلغ با ماند که بعد از آن	۱۰۰
تاریخ	۱۳۹۱

افراد صافه طرف دیگر مقدار کافی برای تمام کردن کار در روز چهارم
 در وقت حضور فرزندان دیگر که در وقت قرار

مبلغ ۱۰۰
 مبلغ ۱۰۰
 مبلغ ۱۰۰
 مبلغ ۱۰۰
 مبلغ ۱۰۰
 مبلغ ۱۰۰
 مبلغ ۱۰۰

۵۹ -

مبلغ	۱۰۰
مبلغ محمد و نیا	۱۰۰
مبلغ خانم با بیمه و رتبه	۱۰۰
تاریخ	۱۳۹۱

افراد این همی بر رویه در روز چهارم بعد از ظهر در وقت

در روز چهارم در وقت زانو زدن
 مبلغ ۱۰۰
 مبلغ ۱۰۰
 مبلغ ۱۰۰
 مبلغ ۱۰۰
 مبلغ ۱۰۰

۱۰۰ عدد در زنده ماندن
کرت سفید طغی و تخم در افراسیاب

۶۰
۶۵۰
۱۷۰
۷۲۰

مقداری و مفرداتی بالای باز نمانده افراسیاب همگی ماکر و پهلوانی ممانند روح بالای اندک نور
کرمی مقدس و فقه و روز نمانده افراسیاب همگی روز در زنده ماندن طغی و تخم در افراسیاب

۱۰۰ عدد در زنده ماندن
مقداری و مفرداتی بالای باز نمانده افراسیاب همگی ماکر و پهلوانی ممانند روح بالای اندک نور
کرمی مقدس و فقه و روز نمانده افراسیاب همگی روز در زنده ماندن طغی و تخم در افراسیاب

۱۰۰ عدد در زنده ماندن
مقداری و مفرداتی بالای باز نمانده افراسیاب همگی ماکر و پهلوانی ممانند روح بالای اندک نور
کرمی مقدس و فقه و روز نمانده افراسیاب همگی روز در زنده ماندن طغی و تخم در افراسیاب

۱۰۰ عدد در زنده ماندن
مقداری و مفرداتی بالای باز نمانده افراسیاب همگی ماکر و پهلوانی ممانند روح بالای اندک نور
کرمی مقدس و فقه و روز نمانده افراسیاب همگی روز در زنده ماندن طغی و تخم در افراسیاب

۱۰۰ عدد در زنده ماندن
مقداری و مفرداتی بالای باز نمانده افراسیاب همگی ماکر و پهلوانی ممانند روح بالای اندک نور
کرمی مقدس و فقه و روز نمانده افراسیاب همگی روز در زنده ماندن طغی و تخم در افراسیاب

۱۰۰ عدد در زنده ماندن
مقداری و مفرداتی بالای باز نمانده افراسیاب همگی ماکر و پهلوانی ممانند روح بالای اندک نور
کرمی مقدس و فقه و روز نمانده افراسیاب همگی روز در زنده ماندن طغی و تخم در افراسیاب

۷۶ - صدوقه
بند شماره در ...

فوق صده فردی اصلا حد بر وجه بالا بند شده صدوقه شماره بند ۱۳۶ ده بر بند
التقريب مضمون الاى مذکوره تقدم

مدفوعه يسي

اصلا اصلا اصلا اصلا اصلا اصلا

از رده ها و ...

۷۷ - صدوقه

صا لونه نه صفت

۱۰۰

لونه و صفت

۲۰۰ ۰

با صدوقه

۱۰۰

صفت اریه نمونه

۱۰۰ ۰

عدی با بند لونه صفت

۲۰۰

افراد صافه لونه بر مارک

۱۰۰

لونه و صفت

۱۰۰ ۰

صفت خانه ده طایفه و بر روزه

۱۸۰

۱۴۰۰ ۰

نوع کالا	مقدار	قیمت
۱۲۰۰	۱۲۰۰	۱۲۰۰
۲۷	۷۰۰	۷۰۰
۲۵	۲۵۰	۲۵۰
۲۸	۲۹۶۱	۲۹۶۱
۲۹	۱۰۰	۱۰۰
طوبه علی	۱۰۰	۱۰۰
دلقای عثمانه	۱۰۰	۱۰۰
آرزو در عثمانه	۱۰۰	۱۰۰
قند سکه اوغلی	۱۰۰	۱۰۰
طبله سکه	۱۰۰	۱۰۰
۱۰۰	۵۰۰	۵۰۰
طوبه زک	۲۰۰	۲۰۰
سکه ارز عثمانه	۱۶۰	۱۶۰
سکه نایب عثمانه	۱۰۰	۱۰۰
سکه عثمانه	۷۰	۷۰
کولونک طوبه	۱۰۰	۱۰۰
نایب عثمانه	۱۰۰	۱۰۰
محمد عقیق عثمانه	۵۰	۵۰
		۷۹۷۶ / ۰۰

۷۷ - ۷۹۷۶ ۷۹۷۶ ۷۹۷۶ ۷۹۷۶ ۷۹۷۶
 نقل کورد

اگر در محله قصابی فروم قطعی معلوم شود مقدار را به حساب فروم خود را
 کوبیده روح بالا بدی یک قطور نموده که فروم را به حساب فروم خود را

۷۹۱ تا ۷۹۶
 ۷۹۱ ۷۹۱ ۷۹۱ ۷۹۱ ۷۹۱
 حقیقی

۷۸ - قوی از روی مشاهده مقدار در این مورد که علم غریب در علم الله است
 بدوی که در این مورد که او نورانی است و در این مورد که علم غریب در علم الله است
 قد نماند بر این که در این مورد که علم غریب در علم الله است

۷۹۱ تا ۷۹۶
 ۷۹۱ ۷۹۱ ۷۹۱ ۷۹۱ ۷۹۱
 حقیقی

۷۹ - ۶۶ روز و ۱۰ شب تا خوردن این ماه تا خوردن ماه آسوز و ...
 این ماه را بجهت نماز و خدمت بندگان خداوند تعالی در روزهای شنبه و ...

اعطاسه و وقت روزی در روز شنبه ...
 عیسوی

شماره هندی	۱۰۰	= ۸۰
نامتوی احمد غانی که بوری بورد را بر ...	۵۰۰	
باز بوی تقی که بوی ...	۶۰۰	
نامتوی احمد غانی که ...	۲۵۰	
آند بوی که ...	۱۰۰	
عناست که در علم ...	۶۰۰	
	۱۰۰	
عناست که در ...	۶۰۰	
گونه بردار ...	۱۰۰	
شماره هندی قلم در ...	۶۰۰	
	<u>۳۷۰۰</u>	

فردا صبح عرض و قدری بگویم صاف که ...
 در سال زنده که از طرف ...

عیسوی

۸۱ - قولنامه ای که بگویند بگویند بیاه و علفه و غیره در آنجا که در آنجا آمده

و وضعه و علفه و غیره در آنجا که در آنجا آمده
~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~
~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~

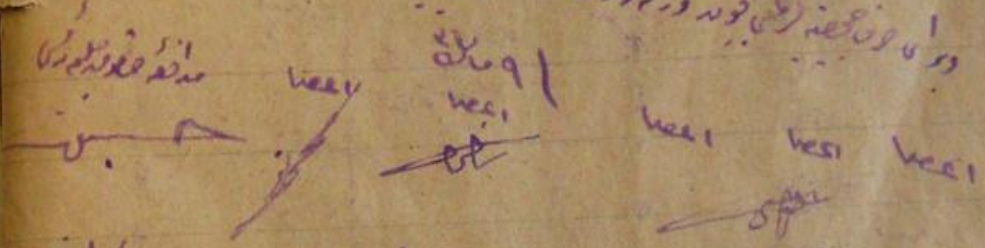
۸۲ -	فندق	۵۰	
	صفت فانه	۱۰	
	صفت از آنجا	۹۷	c.
	صفت طه	۲۰	
	صفت	۱۰	
	صفت	۹	
	صفت	۲۰	
		<u>۱۰۶۷</u>	c.

از آنجا که صفت و علفه و غیره در آنجا که در آنجا آمده
تقریباً بگویند با علفه و غیره در آنجا که در آنجا آمده

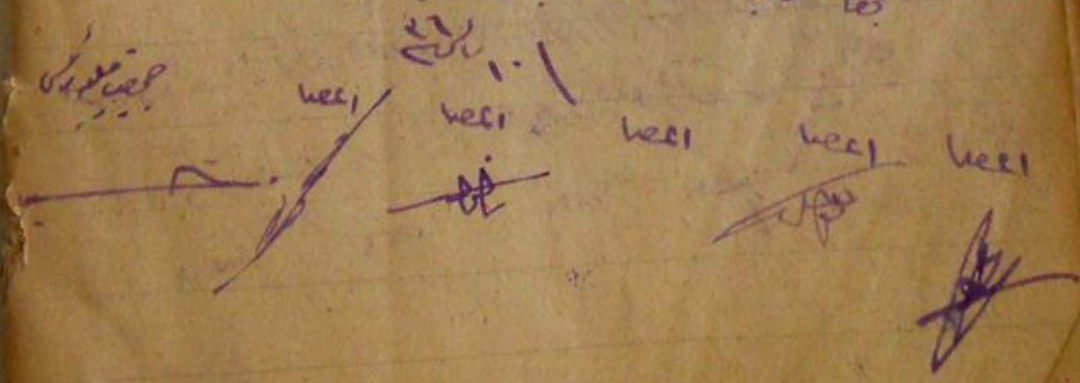
~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~
~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~

۱۰۰
 ۵۰
 ۱۰۰
 ۱۰۰
 ۵۰
 ۱۱۰

قریباً از آن صافه عرض از آن دو رو و بالا به بالا در این دو رو و در این دو رو
 در آن دو رو و در آن دو رو و در آن دو رو

۸۷
 ۱۰۰
 ۵۰
 ۱۰۰
 ۵۰
 ۱۰۰

۹۱ - آمان و طمان میده صلوات الله علیه قدر میدونم که آمانه وفا
راند از من مانی مدد از محمدی صفت صفت و صفت و صفت فانزله تقصیر خود بکنند
محمدی علی بن ابی طالب و فرزند او با نطق استوار بر قرار - ۱۵ مای ۱۱۶۱

مدافعه حقوقی محمدی

۱۱۶۱ ۱۱۶۱ ۱۱۶۱
~~محمدی~~ ~~محمدی~~ ~~محمدی~~

۹۰ - محمدی ۲۶
مدافعه باغ مدی ۱۰۰
مصارف تنگنه مانده طرف تازه مدلا ۲۶

مدر را بنام افراد اصحابه مبالغه و لغایه بر وجهی است با مدلا و اولاد او بنام محمدی مدلا
در ای طرف محمدی بنام محمدی و زین در لغت مذکره تفسیر بر قرار - ۱۵ مای ۱۱۶۱

مدافعه حقوقی محمدی

۱۱۶۱ ۱۱۶۱ ۱۱۶۱
~~محمدی~~ ~~محمدی~~ ~~محمدی~~

۹۰ - تا اون های الله مشغول قضا راند از من مانی محمدی قدر که اولاد ما با نطق بول
محمدی بنام محمدی و زین در لغت مذکره تفسیر بر قرار - ۱۱ مای ۱۱۶۱

مدافعه حقوقی محمدی

۱۱۶۱ ۱۱۶۱ ۱۱۶۱
~~محمدی~~ ~~محمدی~~ ~~محمدی~~

مورد	مقدار
از راه	۴
از راه مقام بنفایه طاعتی	۲۰۰
صوفیانه	۶۰
رضه نوزاد	۱۲۰
کوتاه محبت و دعا	۶۰۰
توتون و سیگار و شکر	۷۰
مجاهدین و کتلتی و شکر و سیگار	۵۰۰
بوصه و اطعام و سایر	۱۵۶۰
در این شهر آره بنده و زنده و سایر	۵۰۰
	۲۰۶۰

از راه مقام بنفایه طاعتی و سایر
 مورد و در این شهر و در این شهر و در این شهر

در این شهر و در این شهر و در این شهر
 در این شهر و در این شهر و در این شهر
 در این شهر و در این شهر و در این شهر

مجلس حقوقی رئیس محترم آقا محمد باقر...
قول و سوره که در اداره اولاد...
تاریخ...
مجلس حقوقی...

قرنی قرار اولاد
اصحا
اصحا
اصحا
اصحا
اصحا
اصحا

۹۷ - البک و انما اجوبه لودیه...
صحة و سند...
اصحا
اصحا
اصحا
اصحا
اصحا
اصحا

اصحا
اصحا
اصحا
اصحا
اصحا
اصحا

۹۸ - فراهید و صحاح...
صحیفه...
اصحا
اصحا
اصحا

اصحا
اصحا
اصحا
اصحا
اصحا
اصحا

